

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ
ਅਥ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥ ਲਿਖਯਾਤੇ ॥
ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਬਾਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੧੦॥
ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ
ਦੋਹਰਾ ॥

ਨਮਸਕਾਰ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗ ਕੋ ਕਰੋਂ ਸੁ ਹਿਤੁ ਚਿਤੁ
ਲਾਇ ॥ ਪੂਰਨ ਕਰੋਂ ਗਿਰੰਥ ਇਹੁ ਤੁਮ
ਮੁਹਿ ਕਰਹੁ ਸਹਾਇ ॥੧॥

ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥

ਸ੍ਰੀ ਕਾਲ ਜੀ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ॥ ਖਗ ਖੰਡ ਬਿਹੰਡ
ਖਲ ਦਲ ਖੰਡ ਅਤਿ ਰਣ ਮੰਡ ਬਰ ਬੰਡ ॥

ਭੁਜ ਦੰਡ ਅਖੰਡ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡ ਜੋਤਿ ਅਮੰਡ
ਭਾਨ ਪ੍ਰਭੰ ॥ ਸੁਖ ਸੰਤਾ ਕਰਣੰ ਦੁਰਮਤਿ
ਦਰਣੰ ਕਿਲਬਿਖ ਹਰਣੰ ਅਸਿ ਸਰਣੰ ॥
ਜੈ ਜੈ ਜਗ ਕਾਰਣ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਉਬਾਰਣ ਮਮ
ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਣ ਜੈ ਤੇਗੰ ॥੨॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥
ਸਦਾ ਏਕ ਜੋਤਯਾਂ ਅਜੁਨੀ ਸਰੂਪੰ ॥ ਮਹਾ
ਦੇਵ ਦੇਵੰ ਮਹਾ ਭੂਪ ਭੂਪੰ ॥ ਨਿਰੰਕਾਰ
ਨਿਤਯਾ ਨਿਰੂਪੰ ਨ੍ਰਿਬਾਣੰ ॥ ਕਲੰ ਕਾਰਣੇਯੰ
ਨਮੋ ਖੜਗ ਪਾਣੰ ॥ ੩॥ ਨਿਰੰਕਾਰ
ਨ੍ਰਿਬਿਕਾਰ ਨਿਤਯਾਂ ਨਿਰਾਲੰ ॥ ਨ ਬ੍ਰਿਧੰ
ਬਿਸੇਖੰ ਨ ਤਰੁਨੰ ਨ ਬਾਲੰ ॥ ਨ ਚੰਕੰ ਨ
ਰਾਯੰ ਨ ਰੂਪੰ ਨ ਰੇਖੰ ॥ ਨ ਚੰਗੰ ਨ ਰਾਗੰ
ਅਪਾਰੰ ਅਭੇਖੰ ॥ ੪॥

ਨ ਰੂਪੰ ਨ ਰੇਖੰ ਨ ਰੰਗੰ ਨ ਰਾਗੰ ॥ ਨ
ਨਾਮੰ ਨ ਠਾਮੰ ਸਹਾ ਜੋਤਿ ਜਾਗੰ ॥ ਨ ਦ੍ਰੈਖੰ
ਨ ਭੇਖੰ ਨਿਰੰਕਾਰ ਨਿਤਯੰ ॥ ਮਹਾ ਜੋਗ
ਜੋਗੰ ਸੁ ਪਰਮੰ ਪਵਿਤ੍ਰਯੰ ॥੫॥ ਅਜੇਯੰ
ਅਭੇਯੰ ਅਨਾਮੰ ਅਠਾਮੰ ॥ ਮਹਾ ਜੋਗ ਜੋਗੰ
ਮਹਾ ਕਾਮ ਕਾਮੰ ॥ ਅਲੇਖੰ ਅਭੇਖੰ ਅਨੀਲੰ
ਅਨਾਦੰ ॥ ਪਰੇਯੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ਸਦਾ ਨ੍ਰਿਬਿਖਾਦੰ
॥੬॥ ਸੁ ਆਦੰ ਅਨਾਦੰ ਅਨੀਲੰ ਅਨਾਦੰ
॥ ਅਦ੍ਰੈਖੰ ਅਭੇਖੰ ਮਹੇਸੰ ਮਹੰਤੰ ॥ ਨ ਰੋਖੰ
ਨ ਸੋਖੰ ਨ ਦ੍ਰੋਹੰ ਨ ਮੋਹੰ ॥ ਨ ਕਾਮੰ ਨ
ਕ੍ਰੋਧੰ ਅਜੋਨੀ ਅਜੋਹੰ ॥ ੭॥ ਪਰੇਅੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ
ਪੁਨੀਤੰ ਪੁਰਾਣੰ ॥ ਅਜੇਅੰ ਅਭੇਅੰ ਭਵਿਖਯਾ
ਭਵਾਣੰ ॥ ਨ ਰੋਗੰ ਨ ਸੋਗੰ ਸੁ ਨਿਤਯੰ ਨਵੀਨੰ
॥ ਅਜਾਯੰ ਸਹਾਯੰ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਬੀਨੰ ॥ ੮॥

ਸੁ ਭੂਤੰ ਭਵਿਖਯਾਂ ਭਵਾਨੰ ਭਵੇਅੰ ॥ ਨਮੋ
ਨ੍ਰਿਬਿਕਾਰੰ ਨਮੋ ਨ੍ਰਿਜੁਰੇਅੰ ॥ ਨਮੋ ਦੇਵ ਦੇਵੰ
ਨਮੋ ਰਾਜ ਰਾਜੰ ॥ ਨਿਰਾਲੰਬ ਨਿਤਯਾਂ ਸੁ
ਰਾਜਾਧਿਰਾਜੰ ॥ ੯॥ ਅਲੇਖੰ ਅਭੇਖੰ ਅਭੂਤੰ
ਅਦ੍ਵੈਖੰ ॥ ਨ ਰਾਗੰ ਨ ਰੰਗੰ ਨ ਰੂਪੰ ਨ ਰੇਖੰ
॥ ਮਹਾ ਦੇਵ ਦੇਵੰ ਮਹਾ ਜੋਗ ਜੋਗੰ ॥ ਮਹਾ
ਕਾਮ ਕਾਮੰ ਮਹਾ ਭੋਗ ਭੋਗੰ ॥ ੧੦॥ ਕਹੂੰ
ਰਾਜਸੰ ਤਾਮਸੰ ਸਾਤਕੇਅੰ ॥ ਕਹੂੰ ਨਾਰ ਕੇ
ਰੂਪ ਧਾਰੇ ਨਰੇਅੰ ॥ ਕਹੂੰ ਦੇਵੀਅੰ ਦੇਵਤੰ
ਦਈਤ ਰੂਪੰ ॥ ਕਹੂੰ ਰੂਪ ਅਨੇਕ ਧਾਰੇ
ਅਨੂਪੰ ॥ ੧੧॥ ਕਹੂੰ ਫੂਲ ਹੈ ਕੈ ਭਲੇ ਰਾਜ
ਫੂਲੇ ॥ ਕਹੂੰ ਭਵਰ ਹੈ ਕੈ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਭੂਲੇ
॥ ਕਹੂੰ ਪਉਨ ਹੈ ਕੈ ਬਹੇ ਬੇਗਿ ਐਸੇ ॥ ਕਹੇ
ਮੋ ਨ ਆਵੈ ਕਥੋਂ ਤਾਹਿ ਕੈਸੇ ॥ ੧੨॥

ਕਹੂੰ ਨਾਦ ਹੈ ਕੈ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਬਾਜੇ ॥ ਰਹੂੰ
ਪਾਰਧੀ ਹੈ ਕੈ ਧਰੇ ਬਾਨ ਰਾਜੇ ॥ ਕਹੂੰ ਮ੍ਰਿਗ
ਹੈ ਕੈ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਮੋਹੇ ॥ ਕਹੂੰ ਕਾਮੁਕੀ
ਜਿਉ ਧਰੇ ਰੂਪ ਸੋਹੇ ॥ ੧੩॥ ਨਹੀਂ ਜਾਨ
ਜਾਈ ਕਛੂ ਰੂਪ ਰੇਖੰ ॥ ਕਹਾਂ ਬਾਸ ਤਾ ਕੋ
ਫਿਰੈ ਕਉਨ ਭੇਖੰ ॥ ਕਹਾ ਨਾਮ ਤਾ ਕੋ ਕਹਾ
ਕੈ ਕਹਾਵੈ ॥ ਕਹਾ ਮੈ ਬਖਾਨੋ ਕਹੇ ਮੋ ਨ
ਆਵੈ ॥ ੧੪॥ ਨ ਤਾ ਕੋ ਕੋਈ ਤਾਤ ਮਾਤੰ
ਨ ਭਾਯੰ ॥ ਨ ਪੁਤ੍ਰੰ ਨ ਪੌਤ੍ਰੰ ਨ ਦਾਯਾ ਨ
ਦਾਯੰ ॥ ਨ ਨੇਹੰ ਨ ਗੇਹੰ ਨ ਸੈਨੰ ਨ ਸਾਥੰ ॥
ਮਹਾ ਰਾਜ ਰਾਜੰ ਮਹਾ ਨਾਥ ਨਾਥੰ ॥ ੧੫॥
ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਰਾਨੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ਪਰੇਯੰ ॥ ਅਨਾਦੰ
ਅਨੀਲੰ ਅਸੰਭੰ ਅਜੇਯੰ ॥ ਅਭੇਦੰ ਅਛੇਦੰ
ਪਵਿਤ੍ਰੰ ਪ੍ਰਮਾਥੰ ॥

ਮਹਾ ਦੀਨ ਦੀਨੰ ਮਹਾ ਨਾਥ ਨਾਥੰ ॥ ੧੬॥
ਅਦਾਰੰ ਅਦਾਰੰ ਅਲੇਖੰ ਅਭੇਖੰ ॥ ਅਨੰਤੰ
ਅਨੀਲੰ ਅਰੂਪੰ ਅਦੂਖੰ ॥ ਮਹਾ ਤੇਜ ਤੇਜੰ
ਮਹਾ ਜ੍ਵਾਲ ਜ੍ਵਾਲੰ ॥ ਮਹਾ ਮੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰੰ ਮਹਾ
ਕਾਲ ਕਾਲੰ ॥ ੧੭॥ ਕਰੰ ਬਾਮ ਚਾਪਿਯੰ
ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਕਰਾਲੰ ॥ ਮਹਾ ਤੇਜ ਤੇਜੰ ਬਿਰਾਜੈ
ਬਿਸਾਲੰ ॥ ਮਹਾਂ ਦਾਤ੍ਰ ਦਾਤ੍ਰੰ ਸੁ ਸੋਹੰ ਅਪਾਰੰ
॥ ਜਿਨੈ ਚਰਬੀਯੰ ਜੀਵ ਜੰਗਯੰ ਹਜਾਰੰ ॥
੧੮॥ ਡਮਾਡੱਮ ਡਉਰੂ ਸਿਤਾ ਸੇਤ ਛਤ੍ਰੰ ॥
ਹਾਹਾ ਹੂਹੂ ਹਾਸੰ ਝਮਾਝੱਮ ਅਤ੍ਰੰ ॥ ਮਹਾ
ਘੋਰ ਸਬਦੰ ਬਜੇ ਸੰਖ ਐਸੇ ॥ ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਕੇ
ਕਾਲ ਕੀ ਜ੍ਵਾਲ ਜੈਸੇ ॥ ੧੯॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

ਘਣੰ ਘੰਟ ਬਾਜੰ ॥ ਧੁਣੰ ਮੇਘ ਲਾਜੰ ॥

ਭਯੋ ਸੱਦ ਏਵੰ ॥ ਹੜਿਓ ਨੀਰਧੇਵੰ ॥
੨੦॥ ਘੁਰੰ ਘੁੰਘਰੇਯੰ ॥ ਧੁਣੰ ਨੇਵਰੇਯੰ ॥
ਮਹਾ ਨਾਦ ਨਾਦੰ ॥ ਸੁਰੰ ਨਿਰਬਿਖਾਦੰ ॥
੨੧॥ ਸਿਰੰ ਮਾਲ ਰਾਜੰ ॥ ਲਖੇ ਰੁਦ੍ਰ ਲਾਜੰ
॥ ਸੁਭੰ ਚਾਰ ਚਿਤ੍ਰੰ ॥ ਪਰਮੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ॥
੨੨॥ ਮਹਾ ਗਰਜ ਗਰਜੰ ॥ ਸੁਨੈ ਦੂਤ
ਲਰਜੰ ॥ ਸ੍ਰਵੰ ਸ੍ਰੋਣ ਸੋਹੰ ॥ ਮਹਾ ਮਾਨ ਮੋਹੰ
॥ ੨੩॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥
ਸ੍ਰਿਜੇ ਸੇਤਜੰ ਜੇਰਜੰ ਉਤਭੁਜੇਵੰ ॥ ਰਚੇ ਅੰਭਜੰ
ਖੰਡ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਏਵੰ ॥ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾਯੰ ਜਿਮੀ
ਆਸਮਾਣੰ ॥ ਚਤੁਰ ਬੇਦ ਕਥਿਅੰ ਕੁਰਾਣੰ
ਪੁਰਾਣੰ ॥ ੨੪॥ ਰਚੇ ਰੈਣ ਦਿਵਸੰ ਥਪੇ ਸੂਰ
ਚੰਦੰ ॥ ਠਟੇ ਦਈਵ ਦਾਨੋ ਰਚੇ ਬੀਰ ਬ੍ਰਿੰਦੰ ॥

ਕਰੀ ਲੋਹ ਕਲਮੰ ਲਿਖਿਓ ਲੇਖ ਮਾਥੰ ॥
ਸਬੈ ਜੇਰ ਕੀਨੇ ਬਲੀ ਕਾਲ ਹਾਥੰ ॥ ੨੫॥
ਕਈ ਮੇਟ ਡਾਰੇ ਉਸਾਰੇ ਬਨਾਏ ॥ ਉਪਾਰੇ
ਗੜੇ ਫੇਰ ਮੇਟੇ ਉਪਾਏ ॥ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕਾਲ ਜੂ
ਕੀ ਕਿਨੂ ਨ ਪਛਾਨੀ ॥ ਘਨਿਯੋ ਪੈ ਬਿਹੈਰੈ
ਘਨਿਯੋ ਪੈ ਬਿਹਾਨੀ ॥ ੨੬॥ ਕਿਤੇ ਕ੍ਰਿਸਨ
ਸੇ ਕੀਟ ਕੋਟੈ ਬਨਾਏ ॥ ਕਿਤੇ ਰਾਮ ਸੇ ਮੇਟਿ
ਡਾਰੇ ਉਪਾਏ ॥ ਮਹਾਦੀਨ ਕੇਤੇ ਪ੍ਰਿਥੀ ਮਾਂਝ
ਹੂਏ ॥ ਸਮੈ ਆਪਨੀ ਆਪਨੀ ਅੰਤ ਮੂਏ
॥ ੨੭॥ ਜਿਤੇ ਅਉਲੀਆ ਅੰਬੀਆ ਹੋਇ
ਬੀਤੇ ॥ ਤਿਤਿਓ ਕਾਲ ਜੀਤਾ ਨ ਤੇ ਕਾਲ
ਜੀਤੇ ॥ ਜਿਤੇ ਰਾਮ ਸੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹੁਇ ਬਿਸਨ
ਆਏ ॥ ਤਿਤਿਓ ਕਾਲ ਖਾਪਿਓ ਨ ਤੇ ਕਾਲ
ਘਾਏ ॥ ੨੮॥

ਜਿਤੇ ਇੰਦ੍ਰ ਸੇ ਚੰਦ੍ਰ ਸੇ ਹੋਤ ਆਏ ॥
ਤਿਤਿਓ ਕਾਲ ਖਾਪਾ ਨ ਤੇ ਕਾਲ ਘਾਏ ॥
ਜਿਤੇ ਅੰਲੀਆ ਅੰਬੀਆ ਗੰਸ ਹੈਹੈ ॥
ਸਭੈ ਕਾਲ ਕੇ ਅੰਤ ਦਾੜਾ ਤਲੈ ਹੈ ॥ ੨੯॥
ਜਿਤੇ ਮਾਨਧਾਤਾਦਿ ਰਾਜਾ ਸੁਹਾਏ ॥
ਸਭੈ ਬਾਂਧ ਕੈ ਕਾਲ ਜੇਲੈ ਚਲਾਏ ॥
ਜਿਨੈ ਨਾਮ ਤਾ ਕੋ ਉਚਾਰੇ ਉਬਾਰੇ ॥
ਬਿਨਾ ਸਾਮ ਤਾ ਕੀ ਲਖੇ ਕੋਟ ਮਾਰੇ ॥ ੩੦॥
ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
ਚਮੱਕਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥ ਅਭੂਤੰ ਭਯਾਣੰ ॥
ਧੁਨੰ ਨੇਵਰਾਣੰ ॥ ਘੁਰੰ ਘੁੰਘਰਾਣੰ ॥ ੩੧॥
ਚਤੁਰ ਬਾਂਹ ਚਾਰੰ ॥ ਨਿਜੂਟੰ ਸੁਧਾਰੰ ॥
ਗਦਾ ਪਾਸ ਸੋਹੰ ॥ ਜਮੰ ਮਾਨ ਮੋਹੰ ॥ ੩੨॥
ਸੁਭੰ ਜੀਭ ਜੁਆਲੰ ॥ ਸੁ ਦਾੜ੍ਹਾ ਕਰਾਲੰ ॥

ਬਜੀ ਬੰਬ ਸੰਖੰ ॥ ਉਠੇ ਨਾਦ ਬੰਖੰ ॥ ੩੩॥
ਸੁਭੰ ਰੂਪ ਸਿਆਮੰ ॥ ਮਹਾ ਸੋਭ ਧਾਮੰ ॥
ਛਬੇ ਚਾਰੁ ਚਿਤ੍ਰੰ ॥ ਪਰੇਅੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ॥ ੩੪॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

ਸਿਰੰ ਸੇਤ ਛਤ੍ਰੰ ਸੁ ਸੁਭੰ ਬਿਰਾਜੰ ॥
ਲਖੇ ਛੈਲ ਛਾਯਾ ਕਰੇ ਤੇਜ ਲਾਜੰ ॥
ਬਿਸਾਲਾਲ ਨੈਨੰ ਮਹਾਰਾਜ ਸੋਹੰ ॥
ਢਿਗੰ ਅੰਸੁਮਾਲੰ ਹਸੰ ਕੋਟ ਕ੍ਰੋਹੰ ॥ ੩੫॥
ਕਹੂੰ ਰੂਪ ਧਾਰੇ ਮਹਾਰਾਜ ਸੋਹੰ ॥
ਕਹੂੰ ਦੇਵ ਕੰਨਿਆਨ ਕੇ ਮਾਨ ਮੋਹੰ ॥
ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਹੈ ਕੈ ਧਰੇ ਬਾਨ ਪਾਨੰ ॥
ਕਹੂੰ ਭੂਪ ਹੈ ਕੈ ਬਜਾਏ ਨਿਸਾਨੰ ॥ ੩੬॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

ਧਨੁਰ ਬਾਨ ਧਾਰੇ ॥ ਛਕੇ ਛੈਲ ਭਾਰੇ ॥

ਲਏ ਖੱਗ ਐਸੇ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਜੈਸੇ ॥ ੩੭॥
ਜੁਰੇ ਜੰਗ ਜੋਰੰ ॥ ਕਰੇ ਜੁੱਧ ਘੋਰੰ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ
ਨਿਧਿ ਦਿਆਲੰ ॥ ਸਦਾਯੰ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ॥ ੩੮॥
ਸਦਾ ਏਕ ਰੂਪੰ । ਸਭੈ ਲੋਕ ਭੂਪੰ ॥
ਅਜੇਯੰ ਅਜਾਯੰ ॥ ਸਰਣਿਅੰ ਸਹਾਯੰ ॥ ੩੯॥
ਤਪੈ ਖੱਗ ਪਾਨੰ ॥ ਮਹਾਂ ਲੋਕ ਦਾਨੰ ॥
ਭਵਿਖਿਅੰ ਭਵੇਅੰ ॥ ਨਮੋ ਨਿਰਜੁਰੇਅੰ॥੪੦॥
ਮਧੋ ਮਾਨ ਮੁੰਡੰ ॥ ਸੁਭੰ ਰੁੰਡ ਝੁੰਡੰ ॥
ਸਿਰੰ ਸੇਤ ਛੱਤ੍ਰੰ ॥ ਲਸੰ ਹਾਥ ਅੱਤ੍ਰੰ ॥੪੧॥
ਸੁਣੇ ਨਾਦ ਭਾਰੀ ॥ ਤ੍ਰਸੇ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥
ਦਿਸਾ ਬਸਤ੍ਰ ਰਾਜੰ ॥ ਸੁਣੇ ਦੋਖ ਭਾਜੰ ॥੪੨॥
ਸੁਣੇ ਗਾਂਦ ਸਾਂਦੰ ॥ ਅਨੰਤੰ ਬਿਹਾਂਦੰ ॥
ਘਟਾ ਜਾਣੁ ਸਿਆਮੰ ॥ ਦੁਤੰ ਅਭਿਰਾਮੰ॥੪੩॥
ਚਤੁਰ ਬਾਹੁ ਚਾਰੰ ॥ ਕਰੀਟੰ ਸੁ ਧਾਰੰ ॥

ਗਦਾ ਸੰਖ ਚੱਕ੍ਰੰ ॥ ਦਿਪੈ ਕੂਰ ਬੱਕ੍ਰੰ ॥੪੪॥

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

ਅਨੂਪ ਰੂਪ ਰਾਜਿਅੰ ॥ ਨਿਹਾਰ ਕਾਮੁ
ਲਾਜਿਅੰ ॥ ਅਲੋਕ ਲੋਕ ਸੋਭਿਅੰ ॥ ਬਿਲੋਕ
ਲੋਕ ਲੋਭਿਅੰ ॥ ੪੫॥ ਚਮੱਕ ਚੰਦ੍ਰ ਸੀਸਿਯੰ
॥ ਰਹਿਓ ਲਜਾਇ ਈਸਯੰ ॥ ਸੁ ਸੋਭ ਨਾਗ
ਭੂਖਣੰ ॥ ਅਨੇਕ ਦੁਸਟ ਦੂਖਣੰ ॥ ੪੬॥
ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਪਾਣ ਧਾਰੀਅੰ ॥ ਕਰੋਰ ਪਾਪ
ਟਾਰੀਅੰ ॥ ਗਦਾ ਗ੍ਰਿਸਟ ਪਾਣਿਅੰ ॥
ਕਮਾਣ ਬਾਣ ਤਾਣਿਅੰ ॥ ੪੭॥ ਸਬਦ ਸੰਖ
ਬੱਜਿਅੰ ॥ ਘਣੰਕਿ ਘੁੰਘਰ ਗੱਜਿਅੰ ॥
ਸਰਨ ਨਾਥ ਤੋਰੀਅੰ ॥ ਬਿਸੇਖ ਦੇਵ ਮੋਰੀਅੰ
॥ ੪੮॥ ਅਨੇਕ ਰੂਪ ਸੋਹੀਅੰ ॥ ਬਿਸੇਖ
ਦੇਵ ਮੋਹੀਅੰ ॥

ਅਦੇਵ ਦੇਵ ਦੇਵਲੰ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਾਨ ਕੇਵਲੰ
॥ ੪੯॥ ਸੁ ਆਦਿ ਅੰਤ ਏਕਿਅੰ ॥ ਧਰੇ ਸੁ
ਰੂਪ ਅਨੇਕਿਅੰ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਪਾਣ ਰਾਜਈ ॥
ਬਿਲੋਕ ਪਾਪ ਭਾਜਈ ॥ ੫੦॥ ਅਲੰਕ੍ਰਿਤੰ
ਸੁ ਦੇਹਯੰ ॥ ਤਨੋ ਮਨੋ ਕਿ ਮੋਹਯੰ ॥ ਕਮਾਣ
ਬਾਣ ਧਾਰਹੀ ॥ ਅਨੇਕ ਸੱਤ੍ਰ ਟਾਰਹੀ ॥
੫੧॥ ਘਮੱਕਿ ਘੁੰਘਰੰ ਸੁਰੰ ॥ ਨਵੰ ਨਿਨਾਦ
ਨੂਪਰੰ ॥ ਪ੍ਰਜੂਲ ਬਿੱਜੁਲੰ ਜੂਲੰ ॥ ਪਵਿਤ੍ਰ
ਪਰਮ ਨਿਰਮਲੰ ॥ ੫੨॥

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
ਨਵ ਨੇਵਰ ਨਾਦ ਸੁਰੰ ਨ੍ਰਿਮਲੰ ॥ ਮੁਖ
ਬਿੱਜੁਲ ਜੂਲ ਘਣੰ ਪ੍ਰਜੁਲੰ ॥ ਮਦਰਾ ਕਰ
ਮੱਤ ਮਹਾ ਭਭਕੰ ॥ ਬਨ ਮੈ ਮਨੋ ਬਾਘ ਬਚਾ
ਬਬਕੰ ॥ ੫੩॥

ਭਵ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਭਵਾਨ ਭਵਾਨ ਭਵੰ ॥
ਕਲ ਕਾਰਣ ਉਬਾਰਨ ਏਕ ਤੁਵੰ ॥ ਸਭ ਠੌਰ
ਨਿਰੰਤਰ ਨਿੱਤ ਨਯੰ ॥ ਮ੍ਰਿਦੁ ਮੰਗਲ ਰੂਪ
ਤੁਯੰ ਸੁ ਭਯੰ ॥ ੫੪॥ ਦਿੜ ਦਾੜੁ ਕਰਾਲ
ਦੈ ਸੇਤ ਉਧੰ ॥ ਜਿਹ ਭਾਜਤ ਦੁਸਟ ਬਿਲੋਕ
ਜੁਧੰ ॥ ਮਦ ਮਤ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਕਰਾਲ ਧਰੰ ॥
ਜਯ ਸਾਂਦ ਸੁਰਾਸੁਰਯੰ ਉਚਰੰ ॥ ੫੫॥ ਨਵ
ਕਿੰਕਣ ਨੇਵਰ ਨਾਦ ਹੂਅੰ ॥ ਚਲ ਚਾਲ
ਸਭਾਚਲ ਕੰਪ ਭੂਅੰ ॥ ਘਣ ਘੁੰਘਰ ਘੰਟਣ
ਘੋਰ ਸੁਰੰ ॥ ਚਰ ਚਾਰ ਚਰਾਚਰਯੰ ਹੁਹਰੰ
॥੫੬॥ ਚਲ ਚੌਦਹੂੰ ਚੱਕ੍ਰਨ ਚੱਕ੍ਰ ਫਿਰੰ
॥ ਬਢਵੰ ਘਟਵੰ ਹਰੀਅੰ ਸੁਭਰੰ ॥ ਜਗ
ਜੀਵ ਜਿਤੇ ਜਲਯੰ ਥਲਯੰ ॥ ਅਸ ਕੋ ਜੁ
ਤਵਾਇਸੁਅੰ ਮਲਯੰ ॥੫੭॥

ਘਟ ਭਾਦਵ ਮਾਸ ਕੀ ਜਾਣ ਸੁਭੰ ॥ ਤਨ
ਸਾਵਰੇ ਰਾਵਰੇਅੰ ਹੁਲਸੰ ॥ ਰਦ ਪੰਗਤ
ਦਾਮਨੀਅੰ ਦਮਕੰ ॥ ਘਨ ਘੁੰਘਰ ਘੰਟ ਸੁਰੰ
ਘਮਕੰ ॥੫੮॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

ਘਟਾ ਸਾਵਣੰ ਜਾਣ ਸਿਆਮੰ ਸੁਹਾਯੰ ॥ ਮਣੀ
ਨੀਲ ਨਗਯੰ ਲਖੰ ਸੀਸ ਨਯਾਯੰ ॥ ਮਹਾ
ਸੁੰਦ੍ਰ ਸਿਆਮੰ ਮਹਾਂ ਅਭਿਰਾਮੰ ॥ ਮਹਾਂ ਰੂਪ
ਰੂਪੰ ਮਹਾਂ ਕਾਮ ਕਾਮੰ ॥ ੫੯॥ ਫਿਰੈ ਚਕ੍ਰ
ਚਉਦਹੂੰ ਪੁਰੀਅੰ ਮਧਿਆਣੰ ॥ ਇਸੇ ਕੋਣ
ਬੀਅੰ ਫਿਰੈ ਆਇਸਾਣੰ ॥ ਕਹੇ ਕੁੰਟ ਕੋਨੈ
ਬਿਖੈ ਭਾਜ ਬਾਚੈ ॥ ਸਭੰ ਸੀਸ ਕੇ ਸੰਗ ਸ੍ਰੀ
ਕਾਲ ਨਾਚੈ ॥੬੦॥ ਕਰੇ ਕੋਟ ਕੋਊ ਧਰੇ ਕੋਟ
ਓਟੰ॥ ਬਚੈਗੋ ਨ ਕਿਉਹੂੰ ਕਰੈ ਕਾਲ ਚੋਟੰ॥

ਲਿਖੰ ਜੰਤ੍ਰ ਕੇਤੇ ਪੜ੍ਹੰ ਮੰਤ੍ਰ ਕੋਟੰ ॥ ਬਿਨਾ
ਸਰਨ ਤਾਂ ਕੀ ਨਹੀ ਔਰ ਓਟੰ ॥ ੬੧॥
ਲਿਖੰ ਜੰਤ੍ਰ ਥਾਕੇ ਪੜ੍ਹੰ ਮੰਤ੍ਰ ਹਾਰੇ ॥ ਕਰੇ
ਕਾਲ ਤੇ ਅੰਤ ਲੈ ਕੈ ਬਿਚਾਰੇ ॥
ਕਿਤਿਓ ਤੰਤ੍ਰ ਸਾਧੇ ਜੁ ਜਨਮੰ ਬਿਤਾਇਓ ॥
ਭਏ ਫੋਕਟੰ ਕਾਜ ਏਕੈ ਨ ਆਇਓ ॥ ੬੨॥
ਕਿਤੇ ਨਾਸ ਮੂੰਦੇ ਭਏ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ॥
ਕਿਤੇ ਕੰਠ ਕੰਠੀ ਜਟਾ ਸੀਸ ਧਾਰੀ ॥
ਕਿਤੇ ਚੀਰ ਕਾਨੰ ਜੁਗੀਸੰ ਕਹਾਯੰ ॥
ਸਭੈ ਫੋਕਟੰ ਧਰਮ ਕਾਮੰ ਨ ਆਯੰ ॥ ੬੩॥
ਮਧੁ ਕੀਟਭੰ ਰਾਛਸੇਸੰ ਬਲੀਅੰ ॥
ਸਮੈ ਆਪਨੀ ਕਾਲ ਤੇਊ ਦਲੀਅੰ ॥
ਭਏ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਸ੍ਰੇਣੰਤ ਬੀਜੰ ॥
ਤੇਊ ਕਾਲ ਕੀਨੇ ਪ੍ਰੇਜੰ ਪ੍ਰੇਜੰ ॥ ੬੪॥

ਬਲੀ ਪ੍ਰਿਥੀਅੰ ਮਾਨਧਾਤਾ ਮਹੀਪੰ ॥ ਜਿਨੈ
ਰਥ ਚੱਕ੍ਰ ਕੀਏ ਸਾਤ ਦੀਪੰ ॥
ਭੁਜੰ ਭੀਮ ਭਰਥੰ ਜਗੰ ਜੀਤਿ ਡੰਡਯੰ ॥
ਤਿਨੈ ਅੰਤ ਕੇ ਅੰਤ ਕੋ ਕਾਲ ਖੰਡਯੰ ॥
੬੫॥ ਜਿਨੈ ਦੀਪ ਦੀਪੰ ਦੁਹਾਈ ਫਿਰਾਈ ॥
ਭੁਜਾ ਦੰਡ ਦੈ ਛੋਣਿ ਛੱਤ੍ਰੰ ਛਿਨਾਈ ॥
ਕਰੇ ਜੱਗ ਕੋਟੰ ਜਸੰ ਅਨੇਕ ਲੀਤੇ ॥
ਵਹੈ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ਬਲੀ ਕਾਲ ਜੀਤੇ ॥੬੬॥
ਕਈ ਕੋਟ ਲੀਨੇ ਜਿਨੈ ਦੁਰਗ ਢਾਹੇ ॥
ਕਿਤੇ ਸੂਰਬੀਰਾਨ ਕੇ ਸੈਨ ਗਾਹੇ ॥
ਕਈ ਜੰਗ ਕੀਨੇ ਸੁ ਸਾਕੇ ਪਵਾਰੇ ॥
ਵਹੈ ਦੀਨ ਦੇਖੇ ਗਿਰੇ ਕਾਲ ਮਾਰੇ ॥ ੬੭॥
ਜਿਨੈ ਪਾਤਸਾਹੀ ਕਰੀ ਕੋਟ ਜੁਗਯੰ ॥
ਰਸੰ ਆਨ ਰੱਸੰ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਭੁਗਯੰ ॥

ਵਹੈ ਅੰਤ ਕੋ ਪਾਵ ਨਾਗੇ ਪਧਾਰੇ ॥
ਗਿਰੇ ਦੀਨ ਦੇਖੇ ਹਠੀ ਕਾਲ ਮਾਰੇ ॥ ੬੮॥
ਜਿਨੈ ਖੰਡੀਅੰ ਦੰਡ ਧਾਰੰ ਅਪਾਰੰ ॥
ਕਰੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਸੂਰ ਚੇਰੇ ਦੁਆਰੰ ॥
ਜਿਨੈ ਇੰਦ੍ਰ ਸੇ ਜੀਤ ਕੈ ਛੋਡ ਡਾਰੇ ॥
ਵਹੈ ਦੀਨ ਦੇਖੇ ਗਿਰੇ ਕਾਲ ਮਾਰੇ ॥ ੬੯॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

ਜਿਤੇ ਰਾਮ ਹੂਏ ॥ ਸਭੈ ਅੰਤ ਮੂਏ ॥
ਜਿਤੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹੂਹੈ ॥ ਸਭੈ ਅੰਤ ਜੈਹੈ ॥ ੭੦॥
ਜਿਤੇ ਦੇਵ ਹੋਸੀ ॥ ਸਭੈ ਅੰਤ ਜਾਸੀ ॥
ਜਿਤੇ ਬੋਧ ਹੂਹੈ ॥ ਸਭੈ ਅੰਤ ਛੈਹੈ ॥ ੭੧॥
ਜਿਤੇ ਦਈਤ ਏਸੰ ॥ ਸਭੈ ਅੰਤ ਜਾਯੰ ॥
ਜਿਤੇ ਦਈਤ ਏਸੰ ॥ ਤਿਤਿਓ ਕਾਲ ਲੇਸੰ ॥
੭੨॥ ਨਰਸਿੰਘਾਵਤਾਰੰ ॥ ਵਹੈ ਕਾਲ ਮਾਰੰ ॥

ਬਡੋ ਡੰਡ ਧਾਰੀ ॥ ਹਣਿਓ ਕਾਲ ਭਾਰੀ ॥
੨੩॥ ਦਿਜੈ ਬਾਵਨੇਯੰ ॥ ਹਣਿਓ ਕਾਲ ਤੇਯੰ
॥ ਮਹਾ ਮੱਛ ਮੁੰਡੰ ॥ ਫਧਿਓ ਕਾਲ ਝੁੰਡੰ ॥
੨੪॥ ਜਿਤੇ ਹੋਇ ਬੀਤੇ ॥ ਤਿਤੇ ਕਾਲ ਜੀਤੇ
॥ ਜਿਤੇ ਸਰਨਿ ਜੈਹੈ ॥ ਤਿਤਿਓ ਰਾਖ ਲੈਹੈ
॥੨੫॥

ਭੂਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥
ਬਿਨਾ ਸਰਨ ਤਾ ਕੀ ਨ ਅਉਰੈ ਉਪਾਯੰ ॥
ਕਹਾ ਦੇਵ ਦਈਤੰ ਕਹਾ ਰੰਕ ਰਾਯੰ ॥
ਕਹਾ ਪਾਤਸਾਹੰ ਕਹਾ ਉਮਰਾਯੰ ॥
ਬਿਨਾ ਸਰਨ ਤਾ ਕੀ ਨ ਕੋਟੈ ਉਪਾਯੰ ॥
੨੬॥ ਜਿਤੇ ਜੀਵ ਜੰਤੰ ਸੁ ਦੁਨੀਅੰ ਉਪਾਯੰ
॥ ਸਭੈ ਅੰਤ ਕਾਲੰ ਬਲੀ ਕਾਲ ਘਾਯੰ ॥
ਬਿਨਾ ਸਰਨ ਤਾ ਕੀ ਨਹੀ ਔਰ ਓਟੰ ॥

ਲਿਖੇ ਜੰਤ੍ਰ ਕੇਤੇ ਪੜ੍ਹੇ ਮੰਤ੍ਰ ਕੋਟੰ ॥ ੨੨॥

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

ਜਿਤੇਕ ਰਾਜ ਰੰਕਯੰ ॥ ਹਨੇ ਸੁ ਕਾਲ
ਬੰਕਯੰ ॥ ਜਿਤੇਕ ਲੋਕ ਪਾਲਯੰ ॥ ਨਿਦਾਨ
ਕਾਲ ਦਾਲਯੰ ॥ ੨੮॥ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਪਾਣ ਜੇ
ਜਪੈ ॥ ਅਨੰਤ ਥਾਟ ਤੇ ਥਪੈ ॥ ਜਿਤੇਕ
ਕਾਲ ਧਯਾਇ ਹੈ ॥ ਜਗਤ ਜੀਤ ਜਾਇ ਹੈ
॥ ੨੯॥ ਬਚਿਤ੍ਰ ਚਾਰੁ ਚਿਤ੍ਰਯੰ ॥ ਪਰਮਯੰ
ਪਵਿਤ੍ਰਯੰ ॥ ਅਲੋਕ ਰੂਪ ਰਾਜਿਯੰ ॥ ਸੁਣੇ
ਸੁ ਪਾਪ ਭਾਜਿਯੰ ॥ ੮੦॥ ਬਿਸਾਲ ਲਾਲ
ਲੋਚਨੰ ॥ ਬਿਅੰਤ ਪਾਪ ਮੋਚਨੰ ॥ ਚਮੱਕ
ਚੰਦ੍ਰ ਚਾਰੀਅੰ ॥ ਅਘੀ ਅਨੇਕ ਤਾਰੀਅੰ ॥
੮੧॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

ਜਿਤੇ ਲੋਕ ਪਾਲੰ ॥ ਤਿਤੇ ਜੇਰ ਕਾਲੰ ॥
ਜਿਤੇ ਸੂਰ ਚੰਦ੍ਰੰ ॥ ਕਹਾ ਇੰਦ੍ਰ ਬਿੰਦ੍ਰੰ ॥
੮੨॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

ਫਿਰੇ ਚੰਦ੍ਰੰ ਲੋਕਯੰ ਕਾਲ ਚਕ੍ਰੰ ॥ ਸਭੈ ਨਾਥ
ਨਾਥੇ ਭ੍ਰਮੰ ਭਉਂਹ ਬਕ੍ਰੰ ॥ ਕਹਾ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨੰ
ਕਹਾ ਚੰਦ੍ਰ ਸੂਰੰ ॥ ਸਭੈ ਹਾਥ ਬਾਧੇ ਖਰੇ ਕਾਲ
ਹਜੂਰੰ ॥੮੩॥

ਸਵੈਯਾ ॥

ਕਾਲ ਹੀ ਪਾਇ ਭਯੋ ਭਗਵਾਨ ਸੁ ਜਾਗਤ
ਯਾ ਜਗ ਜਾ ਕੀ ਕਲਾ ਹੈ ॥ ਕਾਲ ਹੀ ਪਾਇ
ਭਯੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸਿਵ ਕਾਲ ਹੀ ਪਾਇ ਭਯੋ
ਜੁਗੀਆ ਹੈ ॥

ਕਾਲ ਹੀ ਪਾਇ ਸੁਰਾਸੁਰ ਗੰਧੂਬ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ
ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਹੈ ॥ ਔਰ ਸੁਕਾਲ ਸਭੈ ਬਸ
ਕਾਲ ਕੇ ਏਕ ਹੀ ਕਾਲ ਅਕਾਲ ਸਦਾ ਹੈ ॥
੮੪॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥
ਨਮੋ ਦੇਵ ਦੇਵੰ ਨਮੋ ਖੜਗਧਾਰੰ ॥ ਸਦਾ
ਏਕ ਰੂਪੰ ਸਦਾ ਨਿਰਬਿਕਾਰੰ ॥ ਨਮੋ ਰਾਜਸੰ
ਸਾਤਕੰ ਤਾਮਸੇਅੰ ॥ ਨਮੋ ਨਿਰਬਿਕਾਰੰ ਨਮੋ
ਨਿਰਜੁਰੇਅੰ ॥ ੮੫॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥
ਨਮੋ ਬਾਣ ਪਾਣੰ ॥ ਨਮੋ ਨਿਰਭਯਾਣੰ ॥
ਨਮੋ ਦੇਵ ਦੇਵੰ ॥ ਭਵਾਣੰ ਭਵੇਅੰ ॥ ੮੬॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥
ਨਮੋ ਖਗ ਖੰਡੰ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਕਟਾਰੰ ॥

ਸਦਾ ਏਕ ਰੂਪੰ ਸਦਾ ਨਿਰਬਿਕਾਰੰ ॥
ਨਮੋ ਬਾਣ ਪਾਣੰ ਨਮੋ ਦੰਡ ਧਾਰਿਯੰ ॥
ਜਿਨੈ ਚੰਦਹੂੰ ਲੋਕ ਜੋਤੰ ਬਿਥਾਰਿਯੰ ॥ ੮੭॥
ਨਮਸਕਾਰਯੰ ਮੋਰ ਤੀਰੰ ਤੁਫੰਗੰ ॥ ਨਮੋ ਖਗ
ਅਦੰਗੰ ਅਭੇਯੰ ਅਭੰਗੰ ॥ ਗਦਾਯੰ ਗ੍ਰਿਸਟੰ
ਨਮੋ ਸੈਹਥੀਯੰ ॥ ਜਿਨੈ ਤੁਲੀਯੰ ਬੀਰ ਬੀਯੋ
ਨ ਬੀਯੰ ॥ ੮੮॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

ਨਮੋ ਚੱਕ੍ਰ ਪਾਣੰ ॥ ਅਭੂਤੰ ਭਯਾਣੰ ॥
ਨਮੋ ਉਗ੍ਰ ਦਾੜੰ ॥ ਮਹਾ ਗ੍ਰਿਸਟ ਗਾੜੰ ॥
੮੯॥ ਨਮੋ ਭੀਰ ਤੋਪੰ ॥ ਜਿਨੈ ਸਤ੍ਰ ਘੋਪੰ ॥
ਨਮੋ ਧੋਪ ਪੱਟੰ ॥ ਜਿਨੈ ਦੁਸਟ ਦੱਟੰ ॥
੯੦॥ ਜਿਤੇ ਸਸਤ੍ਰ ਨਾਮੰ ॥ ਨਮਸਕਾਰ
ਤਾਮੰ ॥

ਜਿਤੇ ਅਸਤ੍ਰ ਭੇਯੰ ॥ ਨਮਸਕਾਰ ਤੇਯੰ ॥
੯੧॥

ਸਵੈਯਾ ॥

ਮੇਰੁ ਕਰੋ ਤ੍ਰਿਣ ਤੇ ਮੁਹਿ ਜਾਹਿ ਗਰੀਬ
ਨਿਵਾਜ ਨ ਦੂਸਰ ਤੋ ਸੋ ॥ ਭੂਲ ਛਿਮੋ
ਹਮਰੀ ਪ੍ਰਭ ਆਪਨ ਭੂਲਨਹਾਰ ਕਹੂੰ ਕੋਊ
ਮੋ ਸੋ ॥ ਸੇਵ ਕਰੀ ਤੁਮਰੀ ਤਿਨ ਕੇ ਸਭ
ਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਦੇਖੀਅਤ ਦ੍ਰਬ ਭਰੋ ਸੋ ॥ ਯਾ ਕਲ
ਮੈਂ ਸਭ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਭਾਹੀ ਭੁਜਾਨ ਕੋ
ਭਾਰੀ ਭਰੋਸੋ ॥੯੨॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਸੇ ਕੋਟ
ਨਿਸਾਚਰ ਜਾਹਿ ਛਿਨੇਕ ਬਿਖੈ ਹਨ ਡਾਰੇ ॥
ਧੂਮਰਲੋਚਨ ਚੰਡ ਔ ਮੁੰਡ ਸੇ ਮਾਹਖ ਸੇ ਪਲ
ਬੀਚ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਚਾਮਰ ਸੇ ਰਣ ਚਿੱਛਰ ਸੇ
ਰਕਤਿੱਛਣ ਸੇ ਝਟ ਦੈ ਝੜਕਾਰੇ ॥

ਐਸੋ ਸੁ ਸਾਹਿਬ ਪਾਇ ਕਹਾ ਪਰਵਾਹ ਰਹੀ
ਇਹ ਦਾਸ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ੯੩॥ ਮੁੰਡਹੁ ਸੇ
ਮਧੁਕੀਟਭ ਸੇ ਮੁਰ ਸੇ ਅਘ ਸੇ ਜਿਨਿ ਕੋਟਿ
ਦਲੇ ਹੈਂ ॥ ਓਟ ਕਰੀ ਕਬਹੂੰ ਨ ਜਿਨੈ ਰਣ
ਚੋਟ ਪਰੀ ਪਗ ਦੂ ਨ ਟਲੇ ਹੈਂ ॥ ਸਿੰਧ ਬਿਖੈ
ਜੇ ਨ ਬੂਡੇ ਨਿਸਾਚਰ ਪਾਵਕ ਬਾਣ ਬਹੇ ਨ
ਜਲੇ ਹੈਂ ॥ ਤੇ ਅਸਿ ਤੋਰ ਬਿਲੋਕ ਅਲੋਕ ਸੁ
ਲਾਜ ਕੋ ਛਾਡਿ ਕੈ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਹੈਂ ॥ ੯੪॥
ਰਾਵਣ ਸੇ ਮਹਰਾਵਣ ਸੇ ਘਟਕਾਨਹੁ ਸੇ ਪਲ
ਬੀਚ ਪਛਾਰੇ ॥ ਬਾਰਿਦਨਾਦ ਅਕੰਪਨ ਸੇ
ਜਗ ਜੰਗ ਜੁਰੇ ਜਿਨ ਸਿਉ ਜਮ ਹਾਰੇ ॥ ਕੁੰਭ
ਅਕੁੰਭ ਸੇ ਜੀਤ ਸਭੈ ਜਗ ਸਾਤ ਹੂੰ ਸਿੰਧ
ਹਥੀਆਰ ਪਖਾਰੇ ॥

ਜੇ ਜੇ ਹੁਤੇ ਅਕਟੇ ਬਿਕਟੇ ਸੁ ਕਟੇ ਕਰਿ
ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥ ੯੫॥ ਜੋ ਕਹੂੰ
ਕਾਲ ਤੇ ਭਾਜ ਕੇ ਬਾਚੀਅਤ ਤੇ ਕਿਹ ਕੁੰਟ
ਕਹੋ ਭਜਿ ਜਈਐ ॥ ਆਗੇ ਹੂੰ ਕਾਲ ਧਰੇ
ਅਸਿ ਗਾਜਤ ਛਾਜਤ ਹੈ ਜਿਹ ਤੇ ਨਸਿ
ਅਈਐ ॥ ਐਸੇ ਨ ਕੈ ਗਯੋ ਕੋਈ ਸੁ ਦਾਵ
ਰੇ ਜਾਹਿ ਉਪਾਵ ਸੋ ਘਾਵ ਬਚਈਐ ॥ ਜਾਂ
ਤੇ ਨ ਛੂਟੀਐ ਮੂੜ ਕਹੂੰ ਹਸ ਤਾਂ ਕੀ ਕਿਉਂ
ਨ ਸਰਣਾਗਤਿ ਜਈਐ ॥ ੯੬॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਐ
ਬਿਸਨ ਜਪੇ ਤੁਹਿ ਕੋਟਿਕ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਭਲੀ
ਬਿਧਿ ਧਿਆਯੋ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਜਪਿਓ ਅਰੁ ਸੰਭੁ
ਥਪਿਓ ਤਿਹ ਤੇ ਤੁਹਿ ਕੋ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਬਚਾਯੋ
॥ ਕੋਟ ਕਰੀ ਤਪਸਾ ਦਿਨ ਕੋਟਿਕ ਕਾਹੂੰ ਨ
ਕੌਡੀ ਕੋ ਕਾਮ ਕਢਾਯੋ ॥

ਕਾਮਕੁ ਮੰਤ੍ਰ ਕਸੀਰੇ ਕੇ ਕਾਮ ਨ ਕਾਲ ਕੋ
ਘਾਉ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਬਚਾਯੋ ॥ ੯੭॥ ਕਾਹੇ
ਕੋ ਕੂਰ ਕਰੈ ਤਪਸਾ ਇਨ ਕੀ ਕੋਊ ਕੌਡੀ
ਕੇ ਕਾਮ ਨ ਐਹੈ ॥ ਤੋਹਿ ਬਚਾਇ ਸਕੈ
ਕਹੁ ਕੈਸੇ ਕੈ ਆਪਨ ਘਾਵ ਬਚਾਇ ਨ ਐਹੈ
॥ ਕੋਪ ਕਰਾਲ ਕੀ ਪਾਵਕ ਕੁੰਡ ਮੈ ਆਪ
ਟੰਗਿਓ ਤਿਮ ਤੋਹਿ ਟੰਗੈਹੈ ॥ ਚੇਤ ਰੇ ਚੇਤ
ਅਜੋ ਜੀਅ ਮੈਂ ਜੜ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਿਨੁ ਕਾਮ
ਨ ਐਹੈ ॥ ੯੮॥ ਤਾਹਿ ਪਛਾਨਤ ਹੈ ਨ
ਮਹਾ ਪਸੁ ਜਾ ਕੋ ਪ੍ਰਤਾਪੁ ਤਿਹੂੰ ਪੁਰ ਮਾਹੀ ॥
ਪੂਜਤ ਹੈ ਪਰਮੇਸਰ ਕੈ ਜਿਹ ਕੇ ਪਰਸੈ
ਪਰਲੋਕ ਪਰਾਹੀ ॥ ਪਾਪ ਕਰੋ ਪਰਮਾਰਥ
ਕੈ ਜਿਹ ਪਾਪਨ ਤੇ ਅਤਿ ਪਾਪ ਲਜਾਹੀ
॥ ਪਾਇ ਪਰੋ ਪਰਮੇਸਰ ਕੇ ਜੜ ਪਾਹਨ

ਮੈਂ ਪਰਮੇਸਰ ਨਾਹੀ ॥ ੯੯॥ ਮੋਨ ਭਜੇ
ਨਹੀ ਮਾਨ ਤਜੇ ਨਹੀ ਭੇਖ ਸਜੇ ਨਹੀ ਮੁੰਡ
ਸੁਹਾਏ ॥ ਕੰਠ ਨ ਕੰਠੀ ਕਠੋਰ ਧਰੇ ਨਹੂ
ਸੀਸ ਜਟਾਨ ਕੇ ਜੂਟ ਸੁਹਾਏ ॥ ਸਾਚੁ ਕਹੋਂ
ਸੁਨ ਲੈ ਚਿਤ ਦੈ ਬਿਨੁ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਕੀ
ਸਾਮ ਸਿਧਾਏ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੇ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਯਤ ਹੈ
ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਨ ਭੀਜਤ ਲਾਂਡ ਕਟਾਏ ॥ ੧੦੦॥
ਕਾਗਦ ਦੀਪ ਸਭੈ ਕਰਿ ਕੈ ਅਰੁ ਸਾਤ
ਸਮੁੰਦ੍ਰਨ ਕੀ ਮਸੁ ਕੈ ਹੋਂ ॥ ਕਾਟ ਬਨਾਸਪਤੀ
ਸਗਰੀ ਲਿਖਬੇ ਹੂੰ ਕੇ ਲੇਖਨ ਕਾਜ ਬਨੈ ਹੋਂ
॥ ਸਾਰਸੁਤੀ ਬਕਤਾ ਕਰਿ ਕੈ ਜੁਗਿ ਕੋਟਿ
ਗਨੇਸ ਕੈ ਹਾਥ ਲਿਖੈ ਹੋਂ ॥ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲ
ਬਿਨਾ ਬਿਨਤੀ ਨ ਤਊ ਤੁਮ ਕੋ ਪ੍ਰਭੁ ਨੈਕ
ਚਿਝੈ ਹੋਂ ॥ ੧੦੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਸ੍ਰੀ ਕਾਲ ਜੀ
ਕੀ ਉਸਤਤਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਧਿਆਏ ਸੰਪੂਰਨ ਸੁਭ
ਮਸਤੁ ॥੧॥ ਅਫਜੂ ॥

ਭਾਗ ਦੂਜਾ
ਅਪਨੀ ਕਥਾ
ਚੌਪਈ ॥

ਤੁਮਰੀ ਮਹਿਮਾ ਅਪਰ ਅਪਾਰਾ ॥ ਜਾ
ਕਾ ਲਹਿਓ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਪਾਰਾ ॥ ਦੇਵ ਦੇਵ
ਰਾਜਨ ਕੇ ਰਾਜਾ ॥ ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਗਰੀਬ
ਨਿਵਾਜਾ ॥ ੧॥

ਦੋਹਰਾ ॥

ਮੂਕ ਉਚਰੈ ਸਾਸਤ੍ਰ ਖਟ ਪਿੰਗੁ ਗਿਰਨ ਚੜ੍ਹਿ
ਜਾਇ ॥ ਅੰਧ ਲਖੈ ਬਧਰੋ ਸੁਨੈ ਜੋ ਕਾਲ
ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਾਇ ॥੨॥

ਚੌਪਈ ॥

ਕਹਾ ਬੁੱਧਿ ਪ੍ਰਭ ਤੁੱਛ ਹਮਾਰੀ ॥ ਬਰਨ
ਸਕੈ ਮਹਿਮਾ ਜੁ ਤਿਹਾਰੀ ॥ ਹਮ ਨ ਸਕਤ
ਕਰ ਸਿਫਤ ਤੁਮਾਰੀ ॥ ਆਪ ਲੇਹੁ ਤੁਮ
ਕਥਾ ਸੁਧਾਰੀ ॥ ੩॥ ਕਹਾ ਲਗੈ ਇਹ ਕੀਟ
ਬਖਾਨੈ ॥ ਮਹਿਮਾ ਤੋਰ ਤੁਹੀ ਪ੍ਰਭ ਜਾਨੈ ॥
ਪਿਤਾ ਜਨਮ ਜਿਮ ਪੂਤ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ਕਹਾ
ਤਵਨ ਕਾ ਭੇਦ ਬਤਾਵੈ ॥ ੪॥ ਤੁਮਰੀ ਪ੍ਰਭਾ
ਤੁਮੈ ਬਨਿ ਆਈ ॥ ਅਉਰਨ ਤੇ ਨਹੀ ਜਾਤ
ਬਤਾਈ ॥ ਤੁਮਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੁਮ ਹੂੰ ਪ੍ਰਭ ਜਾਨੈ
॥ ਉਚ ਨੀਚ ਕਸ ਸਕਤ ਬਖਾਨੈ ॥ ੫॥
ਸੇਸਨਾਗ ਸਿਰ ਸਹਸ ਬਨਾਈ ॥ ਦ੍ਰੈ ਸਹੰਸ
ਰਸਨਾਹੁ ਸੁਹਾਈ ॥ ਰਟਤ ਅਬ ਲਗੈ ਨਾਮ
ਅਪਾਰਾ ॥ ਤੁਮਰੋ ਤਊ ਨ ਪਾਵਤ ਪਾਰਾ ॥ ੬॥

ਤੁਮਰੀ ਕ੍ਰਿਆ ਕਹਾਂ ਕੋਉ ਕਹੈ ॥ ਸਮਝਤ
ਬਾਤ ਉਰਝ ਮਤਿ ਰਹੈ ॥ ਸੂਛਮ ਰੂਪ ਨ
ਬਰਨਾ ਜਾਈ ॥ ਬਿਰਧ ਸਰੂਪਹਿ ਕਹੋ
ਬਨਾਈ ॥ ੨॥ ਤੁਮਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤਿ ਜਬ
ਗਹਿਹੈ ॥ ਛੋਰ ਕਥਾ ਸਭ ਹੀ ਤਬ ਕਹਿਹੈ ॥
ਅਬ ਮੈ ਕਹੋ ਸੁ ਅਪਨੀ ਕਥਾ ॥ ਸੋਢੀ ਬੰਸ
ਉਪਜਿਯਾ ਜਥਾ ॥ ੮॥

ਦੋਹਰਾ ॥

ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਥਾ ਸੰਛੇਪ ਤੇ ਕਹੋ ਸੁ ਹਿਤੁ ਚਿਤੁ
ਲਾਇ ॥ ਬਹੁਰ ਬਡੋ ਬਿਸਥਾਰ ਕੈ ਕਹਿਹੈ
ਸਭੇ ਸੁਨਾਇ ॥ ੯॥

ਚੌਪਈ ॥

ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਾਲ ਜਬ ਕਰਾ ਪਸਾਰਾ ॥
ਓਅੰਕਾਰ ਤੇ ਸ੍ਰਿਸਟ ਉਪਾਰਾ ॥

ਕਾਲਸੈਣ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਭਇਓ ਭੂਪਾ ॥ ਅਧਿਕ
ਅਤੁਲ ਬਲਿ ਰੂਪ ਅਨੂਪਾ ॥ ੧੦॥

ਕਾਲਕੇਤ ਦੂਸਰ ਭੂਅ ਭਯੋ ॥ ਕੂਰ ਬਰਸ
ਤੀਸਰ ਜਗ ਠਯੋ ॥ ਕਾਲਧੁਜ ਚਤੁਰਥ ਨ੍ਰਿਪ
ਸੋਹੈ ॥ ਜਿਹ ਤੇ ਭਇਓ ਜਗਤ ਸਭ ਕੋ ਹੈ ॥

੧੧॥ ਸਹਸਰਾਛ ਜਾ ਕੇ ਸੁਭ ਸੋਹੈ ॥ ਸਹਸ
ਪਾਦ ਜਾ ਕੇ ਤਨ ਮੋ ਹੈ ॥ ਸੇਖਨਾਗ ਪਰ
ਸੋਇਬੋ ਕਰੈ ॥ ਜਗ ਤਹਿ ਸੇਖਸਾਇ ਉਚਰੈ
॥ ੧੨॥ ਏਕ ਸ੍ਰਵਣ ਤੇ ਮੈਲ ਨਿਕਾਰਾ ॥

ਤਾ ਤੇ ਮਧੁ ਕੀਟਭ ਤਨ ਧਾਰਾ ॥ ਦੁਤੀਯ
ਕਾਨ ਤੇ ਮੈਲੁ ਨਿਕਾਰੀ ॥ ਤਾ ਤੇ ਭਈ
ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਇਹ ਸਾਰੀ ॥ ੧੩॥ ਤਿਨ ਕੋ
ਕਾਲ ਬਹੁਰ ਬਧ ਕਰਾ ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਮੋਦ
ਸਮੁੰਦ ਮੋ ਪਰਾ ॥

ਚਿਕਨ ਤਾਸ ਜਲ ਪਰ ਤਿਰ ਰਹੀ ॥ ਮੇਧਾ
ਨਾਮ ਤਬਹਿ ਤੇ ਕਹੀ ॥ ੧੪॥ ਸਾਧ ਕਰਮ
ਜੇ ਪੁਰਖ ਕਮਾਵੈ ॥ ਨਾਮ ਦੇਵਤਾ ਜਗਤ
ਕਹਾਵੈ ॥ ਕੁਕ੍ਰਿਤ ਕਰਮ ਜੇ ਜਗ ਮੈ ਕਰਹੀਂ
॥ ਨਾਮ ਅਸੁਰ ਤਿਨ ਕੋ ਸਭ ਧਰਹੀਂ ॥
੧੫॥ ਬਰੁ ਬਿਥਾਰ ਕਹਾ ਲਗੈ ਬਖਾਨੀਅਤ
॥ ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ ਤੇ ਅਤਿ ਡਰੁ ਮਾਨੀਅਤ ॥
ਤਿਨ ਤੇ ਹੋਤ ਬਹੁਤ ਨ੍ਰਿਪ ਆਏ ॥ ਦੱਛ
ਪ੍ਰਜਾਪਤਿ ਜਿਨ ਉਪਜਾਏ ॥ ੧੬॥ ਦਸ
ਸਹੰਸ੍ਰ ਤਿਹਿ ਗ੍ਰਿਹ ਭਈ ਕੰਨਿਆ ॥ ਜਿਹ
ਸਮਾਨ ਕਹ ਲਗੈ ਨ ਅੰਨਿਆ ॥ ਕਾਲ
ਕ੍ਰਿਆ ਐਸੀ ਤਹ ਭਈ ॥ ਤੇ ਸਭ ਬਿਆਹਿ
ਨਰੇਸਨ ਦਈ ॥ ੧੭॥

ਦੋਹਰਾ ॥

ਬਨਤਾ ਕਦਰੂ ਦਿਤਿ ਅਦਿਤਿ ਏ ਰਿਖ ਬਰੀ
ਬਨਾਇ ॥ ਨਾਗ ਨਾਗਰਿਪੁ ਦੇਵ ਸਭ ਦਈਤ
ਲਏ ਉਪਜਾਇ ॥ ੧੮॥

ਚੌਪਈ ॥

ਤਾ ਤੇ ਸੂਰਜ ਰੂਪ ਕੋ ਧਰਾ ॥ ਜਾ ਤੇ ਬੰਸ
ਪ੍ਰਚੁਰ ਰਵਿ ਕਰਾ ॥ ਜੋ ਤਿਨ ਕੇ ਕਹਿ ਨਾਮ
ਸੁਨਾਊ ॥ ਕਥਾ ਬਢਨ ਤੇ ਅਧਿਕ ਡਰਾਊ
॥ ੧੯॥ ਤਿਨ ਕੇ ਬੰਸ ਬਿਖੈ ਰਘੁ ਭਯੋ ॥
ਰਘੁਬੰਸਹਿ ਜਿਹ ਜਗਹਿ ਚਲਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ
ਪੁਤ੍ਰ ਹੋਤ ਭਯੋ ਅਜ ਬਰ ॥ ਮਹਾ ਰਥੀ ਅਰ
ਮਹਾ ਧਨੁਰ ਧਰ ॥ ੨੦॥ ਜਬ ਤਿਨ ਭੇਸ
ਜੋਗ ਕੋ ਲਯੋ ॥ ਰਾਜ ਪਾਟ ਦਸਰਥ ਕੋ ਦਯੋ
॥ ਹੋਤ ਭਯੋ ਵਹ ਮਹਾ ਧਨੁਰ ਧਰ ॥

ਤੀਨ ਤ੍ਰਿਆਨ ਬਰਾ ਜਿਹ ਰੁਚਿ ਕਰ ॥
੨੧॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਜਯੋ ਤਿਹ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰਾ
॥ ਭਰਥ ਲੱਛਮਨ ਸਤ੍ਰੁਬਿਦਾਰਾ ॥ ਬਹੁਤ
ਕਾਲ ਤਿਨ ਰਾਜ ਕਮਾਯੋ ॥ ਕਾਲ ਪਾਇ
ਸੁਰਪਰਹਿ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ੨੨॥ ਸੀਅ ਸੁਤ
ਬਹੁਰ ਭਏ ਦੁਇ ਰਾਜਾ ॥ ਰਾਜ ਪਾਟ
ਉਨਹੀ ਕਉ ਛਾਜਾ ॥ ਮੱਦ੍ਰ ਦੇਸ ਏਸੂਰਜਾ
ਬਰੀ ਜਬ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਜੱਗ ਕੀਏ
ਤਬ ॥ ੨੩॥ ਤਹੀ ਤਿਨੇ ਬਾਂਧੇ ਦੁਇ ਪੁਰਵਾ
॥ ਏਕ ਕਸੂਰ ਦੁਤੀਯ ਲਹੁਰਵਾ ॥ ਅਧਿਕ
ਪੁਰੀ ਤੇ ਦੋਊ ਬਿਰਾਜੀ ॥ ਨਿਰਖ ਲੰਕ
ਅਮਰਾਵਤਿ ਲਾਜੀ ॥ ੨੪॥ ਬਹੁਤ ਕਾਲ
ਤਿਨ ਰਾਜ ਕਮਾਯੋ ॥ ਜਾਲ ਕਾਲ ਤੇ ਅੰਤ
ਫਸਾਯੋ ॥

ਤਿਨ ਤੇ ਪ੍ਰਤ੍ਰ ਪ੍ਰਤ੍ਰ ਜੇ ਵਏ ॥ ਰਾਜ ਕਰਤ
ਇਹ ਜਗ ਕੋ ਭਏ ॥ ੨੫॥ ਕਹਾ ਲਗੇ ਤੇ
ਬਰਨ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਨਾਮ ਨ ਸੰਖਯਾ
ਪਾਊਂ ॥ ਹੋਤ ਚਹੂੰ ਜੁਗ ਮੈਂ ਜੇ ਆਏ ॥
ਤਿਨ ਕੇ ਨਾਮ ਨ ਜਾਤ ਗਨਾਏ ॥ ੨੬॥
ਜੋ ਅਬ ਤਉ ਕਿਰਪਾ ਬਲ ਪਾਊਂ ॥ ਨਾਮ
ਜਥਾ ਮਤਿ ਭਾਖ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਕਾਲਕੇਤੁ
ਅਰ ਕਾਲਰਾਇ ਭਨ ॥ ਜਿਨ ਤੇ ਭਏ ਪੁਤ੍ਰ
ਘਰ ਅਨਗਨ ॥ ੨੭॥ ਕਾਲਕੇਤੁ ਭਯੋ
ਬਲੀ ਅਪਾਰਾ ॥ ਕਾਲਰਾਇ ਜਿਨਿ ਨਗਰ
ਨਿਕਾਰਾ ॥ ਭਾਜ ਸਨੌਢ ਦੇਸ ਤੇ ਗਏ ॥
ਤਹੀ ਭੂਪਜਾ ਬਿਆਹਤ ਭਏ ॥ ੨੮॥
ਤਿਹ ਤੇ ਪੁਤ੍ਰ ਭਯੋ ਜੋ ਧਾਮਾ ॥ ਸੋਢੀਰਾਇ
ਧਰਾ ਤਿਹਿ ਨਾਮਾ ॥

ਵੰਸ ਸਨੌਢ ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਥੀਆ ॥ ਪਰਮ
ਪਵਿਤ੍ਰ ਪ੍ਰਰਖ ਜੂ ਕੀਆ ॥ ੨੯॥ ਤਾਂ ਤੇ
ਪੁਤ੍ਰ ਪੁਤ੍ਰ ਹੋਇ ਆਏ ॥ ਤੇ ਸੋਢੀ ਸਭ
ਜਗਤ ਕਹਾਏ ॥ ਜਗ ਮੈ ਅਧਿਕ ਸੁ ਭਏ
ਪ੍ਰਸਿੱਧਾ ॥ ਦਿਨ ਦਿਨ ਤਿਨ ਕੇ ਧਨ ਕੀ
ਬਿੱਧਾ ॥ ੩੦॥ ਰਾਜ ਕਰਤ ਭਏ ਬਿਬਿਧ
ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਜੀਤ ਨ੍ਰਿਪਾਰਾ ॥
ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਤਿਹ ਧਰਮ ਚਲਾਯੋ ॥ ਅੱਤ੍ਰ
ਪੱਤ੍ਰ ਕਹ ਸੀਸ ਢੁਰਾਯੋ ॥ ੩੧॥ ਰਾਜਸੂਅ
ਬਹੁ ਬਾਰਨ ਕੀਏ ॥ ਜੀਤ ਜੀਤ ਦੇਸੇਸੂਰ
ਲੀਏ ॥ ਬਾਜਮੇਧ ਬਹੁ ਬਾਰਨ ਕਰੇ ॥ ਸਕਲ
ਕਲੂਖ ਨਿਜ ਕੁਲ ਕੇ ਹਰੇ ॥ ੩੨॥ ਬਹੁਰ
ਬੰਸ ਮੈ ਬਢੇ ਬਿਖਾਧਾ ॥ ਮੇਟ ਨ ਸਕਾ ਕੋਊ
ਤਿਹ ਸਾਧਾ ॥

ਬਿਚਰੇ ਬੀਰ ਬਨੈਤ ਅਖੰਡਲ ॥ ਗਹਿ ਗਹਿ
ਚਲੇ ਭਿਰਨ ਰਨ ਮੰਡਲ ॥੩੩॥ ਧਨ ਅਰ
ਭੂਮਿ ਪੁਰਾਤਨ ਬੈਰਾ॥ ਜਿਨ ਕਾ ਮੂਆ ਕਰਤ
ਜਗ ਘੇਰਾ॥ ਮੋਹ ਬਾਦ ਅਹੰਕਾਰ ਪਸਾਰਾ॥
ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਜੀਤਾ ਜਗ ਸਾਰਾ ॥੩੪॥

ਦੋਹਰਾ ॥

ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਧਨ ਕੋ ਭਾਖੀਐ ਜਾ ਕਾ ਜਗਤੁ
ਗੁਲਾਮੁ ॥ ਸਭ ਨਿਰਖਤ ਯਾ ਕੋ ਫਿਰੈ ਸਭ
ਚਲ ਕਰਤ ਸਲਾਮ ॥ ੩੫॥

ਚੌਪਈ ॥

ਕਾਲ ਨ ਕੋਊ ਕਰਨ ਸੁਮਾਰਾ ॥ ਬੈਰ ਬਾਦ
ਅਹੰਕਾਰ ਪਸਾਰਾ ॥ ਲੋਭ ਮੂਲ ਇਹਿ ਜਗ
ਕੋ ਹੂਆ ॥ ਜਾ ਸੋ ਚਾਹਤ ਸਭੈ ਕੋ ਸੂਆ ॥
੩੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਸੁਭ ਬੰਸ
ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਦੁਤੀਆ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ
ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥ ੨॥ ਅਫਜੂ ॥੧੩੭॥

ਭਾਗ ਤੀਜਾ

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

ਰਚਾ ਬੈਰ ਬਾਦੰ ਬਿਧਾਤੇ ਅਪਾਰੰ ॥ ਜਿਸੈ
ਸਾਧ ਸਾਕਿਓ ਨ ਕੋਊ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਬਲੀ
ਕਾਮਰਾਯੰ ਮਹਾ ਲੋਭ ਮੋਹੰ ॥ ਗਯੋ ਕਉਨ
ਬੀਰੰ ਸੁ ਯਾ ਤੇ ਅਲੋਹੰ ॥ ੧॥ ਤਹਾਂ ਬੀਰ
ਬੰਕੇ ਬਕੈ ਆਪ ਮਧੰ ॥ ਉਠੇ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈ ਲੈ
ਮਚਾ ਜੁਧ ਸੁਧੰ ॥ ਕਾਹੂੰ ਖੱਪਰੀ ਖੋਲ ਖੰਡੇ
ਅਪਾਰੰ ॥ ਨਚੇ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਡਉਰੂ ਡਕਾਰੰ
॥ ੨॥ ਕਹੂੰ ਈਸ ਸੀਸੰ ਪੁਐ ਰੁੰਡ ਮਾਲੰ ॥
ਕਹੂੰ ਡਾਕ ਡਉਰੂ ਕਹੂੰ ਕੰਬਿਤਾਨੰ ॥

ਚਵੀ ਚਾਵਡੀਅੰ ਕਿਲੰਕਾਰ ਕੰਕੰ ॥ ਗੁਥੀ
ਲੁੱਥ ਜੁੱਥੰ ਬਹੇ ਬੀਰ ਬੰਕੰ ॥ ੩॥ ਪਰੀ
ਕੁੱਟ ਕੁਟੰ ਰੁਲੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ॥ ਰਹੇ ਹਾਥ
ਡਾਰੇ ਉਭੈ ਉਰਧ ਮੁੱਛੰ ॥ ਕਹੂੰ ਖੋਪਰੀ ਖੋਲ
ਖਿੰਗੰ ਖਤੰਗੰ ॥ ਕਹੂੰ ਖਤ੍ਰੀਯੰ ਖੱਗ ਖੇਤੰ
ਨਿਖੰਗੰ ॥ ੪॥ ਚਵੀ ਚਾਵਡੀ ਡਾਕਨੀ ਡਾਕ
ਮਾਰੇ ॥ ਕਹੂੰ ਭੈਰਵੀ ਭੂਤ ਭੈਰੋਂ ਬਕਾਰੇ ॥
ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਬੰਕੇ ਬਿਹਾਰੰ ॥ ਕਹੂੰ ਭੂਤ
ਪ੍ਰੇਤੰ ਹਸੇ ਮਾਸਹਾਰੰ ॥ ੫॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਗੱਜੇ ॥ ਸੁਣੈ ਮੇਘ ਲੱਜੇ ॥
ਝੰਡਾ ਗੱਡ ਗਾਢੇ ॥ ਮੰਡੇ ਰੋਸ ਬਾਢੇ ॥ ੬॥
ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਕਟਾਰੰ ॥ ਭਿਰੇ ਰੋਸ ਧਾਰੰ ॥
ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਬੰਕੰ ॥ ਭਿਰੇ ਭੂਮ ਹੰਕੰ ॥ ੭॥

ਮਚੇ ਸੂਰ ਸਸਤ੍ਰੰ ॥ ਉਠੀ ਝਾਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥
ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਕਟਾਰੰ ॥ ਪਰੀ ਲੋਹ ਮਾਰੰ ॥ ੮॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

ਹੱਨਬੀ ਜੁਨੱਬੀ ਸਰੋਹੀ ਦੁਧਾਰੀ ॥ ਬਹੀ
ਕੋਪ ਕਾਤੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਕਟਾਰੀ ॥ ਕਹੂੰ
ਸੈਹਥੀਅੰ ਕਹੂੰ ਸੁੱਧ ਸੇਲੰ ॥ ਕਹੂੰ ਸੇਲ ਸਾਂਗੰ
ਭਈ ਰੇਲ ਪੇਲੰ ॥ ੯॥

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

ਸਰੋਖ ਸੂਰ ਸਾਜਿਅੰ ॥ ਬਿਸਾਰ ਸੰਕ
ਬਾਜਿਅੰ ॥ ਨਿਸੰਕ ਸਸਤ੍ਰ ਮਾਰਹੀ ॥
ਉਤਾਰ ਅੰਗ ਡਾਰਹੀ ॥ ੧੦॥ ਕਛੂ ਨ ਕਾਨ
ਰਾਖਹੀਂ ॥ ਸੁ ਮਾਰ ਮਾਰ ਭਾਖਹੀਂ ॥ ਸੁ
ਹਾਂਕ ਹਾਠ ਰੇਲਯੰ ॥ ਅਨੰਤ ਸਸਤ੍ਰ ਝੇਲਯੰ
॥ ੧੧॥

ਹਜਾਰ ਹੂਰ ਅੰਬਰੰ ॥ ਬਿਰੁਧ ਕੈ ਸੂਯਬਰੰ ॥
ਕਰੂਰ ਭਾਂਤ ਡੋਲਹੀ ॥ ਸੁ ਮਾਰ ਮਾਰ ਬੋਲਹੀ
॥ ੧੨॥ ਕਹੂੰ ਕਿ ਅੰਗ ਕੱਟੀਅੰ ॥ ਕਹੂੰ
ਸੁਰੋਹ ਪੱਟੀਅੰ ॥ ਕਹੂੰ ਸੁ ਮਾਸ ਮੁੱਛੀਅੰ
॥ ਗਿਰੇ ਸੁ ਤੱਛ ਮੁੱਛੀਅੰ ॥ ੧੩॥ ਢਮੱਕ
ਢੋਲ ਢਾਲਯੰ ॥ ਹਰੋਲ ਹਾਲ ਢਾਲਯੰ ॥
ਝਟਾਕ ਝਟ ਬਾਹੀਅੰ ॥ ਸੁ ਬੀਰ ਸੈਨ
ਗਾਹੀਅੰ ॥ ੧੪॥ ਨਵੰ ਨਿਸਾਣ ਬਾਜਿਅੰ
॥ ਸੁ ਬੀਰ ਧੀਰ ਗਾਜਿਅੰ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਬਾਣ
ਬਾਹਹੀ ॥ ਅਜਾਤ ਅੰਗ ਲਾਹਹੀ ॥ ੧੫॥
ਬਿਰੁੱਧ ਕੁੱਧ ਰਾਜਿਯੰ ॥ ਨ ਚਾਰ ਪੈਰ
ਭਾਜਿਯੰ ॥ ਸੰਭਾਰ ਸਸਤ੍ਰ ਗਾਜਹੀ ॥ ਸੁ
ਨਾਦ ਸੇਘ ਲਾਜਹੀ ॥ ੧੬॥ ਹਲੰਕ ਹਾਕ
ਮਾਰਹੀ ॥ ਸਰੱਕ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰਹੀ ॥

ਭਿਰੇ ਬਿਸਾਰਿ ਸੋਕਿਯੰ ॥ ਸਿਧਾਰ ਦੇਵ
ਲੋਕਿਯੰ ॥ ੧੭॥ ਰਿਸੇ ਬਿਰੁੱਧ ਬੀਰਯੰ
॥ ਸੁ ਮਾਰਿ ਝਾਰਿ ਤੀਰਯੰ ॥ ਸਬਦ ਸੰਖ
ਬੱਜਿਯੰ ॥ ਸੁ ਬੀਰ ਧੀਰ ਸੱਜਿਯੰ ॥ ੧੮॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

ਤੁਰੀ ਸੰਖ ਬਾਜੇ ॥ ਮਹਾ ਬੀਰ ਸਾਜੇ ॥
ਨਚੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ॥ ਮਚੇ ਸੂਰ ਗਾਜੀ ॥
੧੯॥ ਝਿਮੀ ਤੇਜ ਤੇਗੰ ॥ ਮਨੋ ਬਿੱਜ ਬੇਗੰ
॥ ਉਠੈ ਨੱਦ ਨਾਦੰ ॥ ਧੁਨੰ ਨ੍ਰਿਬਿਖਾਦੰ ॥
੨੦॥ ਤੁਟੈ ਖੱਗ ਖੋਲੰ ॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਬੋਲੰ ॥
ਧਕਾ ਧੀਕ ਧੱਕੰ ॥ ਗਿਰੇ ਹੱਕ ਬੱਕੰ ॥੨੧॥
ਦਲੰ ਦੀਹ ਗਾਹੰ ॥ ਅਧੋ ਅੰਗ ਲਾਹੰ ॥
ਪ੍ਰਯੋਘੰ ਪਰਹਾਰੰ ॥ ਬਕੈ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥੨੨॥
ਨਦੀ ਰਕਤ ਪੂਰੰ ॥ ਫਿਰੀ ਗੈਣ ਹੂਰੰ ॥

ਗਜੈ ਗੈਣ ਕਾਲੀ ॥ ਹਸੀ ਖੱਪਰਾਲੀ ॥
੨੩॥ ਮਹਾ ਸੂਰ ਸੋਹੰ ॥ ਮੰਡੇ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ ॥
ਮਹਾ ਗਰਬ ਗਜਿਯੰ ॥ ਧੁਨੰ ਮੇਘ ਲਜਿਯੰ ॥
੨੪॥ ਛਕੇ ਲੋਹ ਛੱਕੰ ॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਬੱਕੰ ॥
ਮੁਖੰ ਮੁੱਛ ਬੰਕੰ ॥ ਭਿਰੇ ਛਾਡ ਸੰਕੰ ॥ ੨੫॥
ਹਕੰ ਹਾਕ ਬਾਜੀ ॥ ਘਿਰੀ ਸੈਣ ਸਾਜੀ ॥
ਚਿਰੇ ਚਾਰ ਢੂਕੇ ॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਕੂਕੇ ॥ ੨੬॥
ਰੁਕੇ ਸੂਰ ਸਾਂਗੰ ॥ ਮਨੋ ਸਿੰਧ ਗੰਗੰ ॥
ਢਹੇ ਢਾਲ ਢੱਕੰ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਕੜੱਕੰ ॥ ੨੭॥
ਹਕੰ ਹਾਕ ਬਾਜੀ ॥ ਨਚੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ॥ ਰਸੰ
ਰੁਦ੍ਰ ਪਾਗੇ ॥ ਭਿਰੇ ਰੋਸ ਜਾਗੇ ॥ ੨੮॥
ਗਿਰੇ ਸੁੱਧ ਸੇਲੰ ॥ ਭਈ ਰੇਲ ਪੇਲੰ ॥
ਪਲੰਹਾਰ ਨੱਚੇ ॥ ਰਣੰ ਬੀਰ ਮੱਚੇ ॥ ੨੯॥
ਹਸੇ ਮਾਸਹਾਰੀ ॥ ਨਚੇ ਭੂਤ ਭਾਰੀ ॥

ਮਹਾ ਢੀਠ ਢੂਕੇ ॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਕੂਕੇ ॥ ੩੦॥
ਗਜੈ ਗੈਣ ਦੇਵੀ ॥ ਮਹਾ ਅੰਸ ਭੇਵੀ ॥
ਭਲੇ ਭੂਤ ਨਾਚੰ ॥ ਰਸੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰਾਚੰ ॥ ੩੧॥
ਭਿਰੈ ਬੈਰ ਰੁੱਝੈ ॥ ਮਹਾ ਜੋਧ ਜੁੱਝੈ ॥
ਝੰਭਾ ਗੱਡ ਗਾਢੇ ॥ ਬਜੇ ਬੈਰ ਬਾਢੇ ॥ ੩੨॥
ਗਜੰ ਗਾਹ ਬਾਧੇ ॥ ਧਨੁਰ ਬਾਣ ਸਾਧੇ ॥ ਬਹੇ
ਆਪ ਮੱਧੰ ॥ ਗਿਰੇ ਅੱਧ ਅੱਧੰ ॥ ੩੩॥
ਗਜੰ ਬਾਜ ਜੁੱਝੇ ॥ ਬਲੀ ਬੈਰ ਰੁੱਝੇ ॥
ਨ੍ਰਿਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਬਾਹੈਂ ॥ ਉਭੈ ਜੀਤ ਚਾਹੈਂ
॥ ੩੪॥ ਗਜੇ ਆਨ ਗਾਜੀ ॥ ਨਚੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ॥
ਹਕੰ ਹਾਕ ਬਾਜੀ ॥ ਫਿਰੈ ਸੈਨ ਭਾਜੀ ॥
੩੫॥ ਮਦੰ ਮੱਤ ਮਾਤੇ ॥ ਰਸੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰਾਤੇ ॥
ਗਜੰ ਜੂਹ ਸਾਜੇ ॥ ਭਿਰੇ ਰੋਸ ਬਾਜੇ ॥ ੩੬॥
ਝਮੀ ਤੇਜ ਤੇਗੰ ॥ ਘਣੰ ਬਿਜ ਬੇਗੰ ॥

ਬਹੇ ਬਾਰ ਬੈਰੀ ॥ ਜਲੰ ਜਯੋ ਗੰਗੈਰੀ ॥
੩੭॥ ਅਪੋ ਆਪ ਬਾਹੰ ॥ ਉਭੈ ਜੀਤ ਚਾਹੰ
॥ ਰਸੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰਾਤੇ ॥ ਮਹਾਂ ਮੱਤ ਮਾਤੇ ॥
੩੮॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥
ਮਚੇ ਬੀਰ ਬੀਰੰ ਅਭੂਤੰ ਭਯਾਣੰ ॥ ਬਜੀ ਭੇਰ
ਭੁੰਕਾਰ ਧੁੱਕੇ ਨਿਸਾਣੰ ॥ ਨਵੰ ਨੱਦ ਨੀਸਾਣ
ਗੱਜੇ ਗਹੀਰੰ ॥ ਫਿਰੈ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਤਨੰ ਤੱਛ
ਤੀਰੰ ॥ ੩੯॥ ਬਹੇ ਖੱਗ ਖੇਤੰ ਖਿਆਲੰ
ਖਤੰਗੰ ॥ ਰੁਲੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ਮਹਾ ਜੋਧ ਜੰਗੰ ॥
ਬੰਧੇ ਬੀਰ ਬਾਨਾ ਬਡੇ ਐਠਿ ਵਾਰੇ ॥ ਘੁਮੈ
ਲੋਹ ਘੁੱਟੰ ਮਨੋ ਮਤਵਾਰੇ ॥ ੪੦॥ ਉਠੀ
ਕੂਹ ਜੂਹੰ ਸਮਰ ਸਾਰ ਬੱਜਿਯੰ ॥ ਕਿਧੋ ਅੰਤ
ਕੋ ਕਾਲ ਕੋ ਮੇਘ ਗੱਜਿਯੰ ॥

ਭਈ ਤੀਰ ਭੀਰੰ ਕਮਾਣੰ ਕੜੱਕਿਯੰ ॥ ਬਜੇ
ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ ਮਹਾਂ ਜੰਗ ਮੱਚਿਯੰ ॥੪੧॥
ਬਿਰੱਚੇ ਮਹਾਂ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਜੁਆਣੰ ॥ ਖੁਲੇ
ਖੱਗ ਖੜੀ ਅਭੂਤੰ ਭਯਾਣੰ ॥ ਬਲੀ ਜੁੱਝ
ਰੁੱਝੈ ਰਸੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰੱਤੇ ॥ ਮਿਲੇ ਹੱਥ ਬੱਖੰ ਮਹਾ
ਤੇਜ ਤੱਤੇ ॥ ੪੨॥ ਝਮੀ ਤੇਜ ਤੇਗੰ ਸੁ ਰੋਸੰ
ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥ ਰੁਲੇ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ
॥ ਬਬਕੰਤ ਬੀਰੰ ਭਭਕੰਤ ਘਾਯੰ ॥ ਮਨੋ
ਜੁੱਧ ਇੰਦ੍ਰੰ ਜੁਟਿਓ ਬ੍ਰਿਤਰਾਯੰ ॥ ੪੩॥ ਮਹਾਂ
ਜੁੱਧ ਮੱਚਿਯੰ ਮਹਾਂ ਸੂਰ ਗਾਜੇ ॥ ਅਪੋ ਆਪ
ਮੈਂ ਸਸਤ੍ਰ ਸੋਂ ਸਸਤ੍ਰ ਬਾਜੇ ॥ ਉਠੇ ਝਾਰ
ਸਾਂਗੰ ਮਚੇ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ ॥ ਮਨੋ ਖੇਲ ਬਾਸੰਤ
ਮਾਹੰਤ ਸੋਹੰ ॥ ੪੪॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

ਜਿਤੇ ਬੈਰ ਰੁੱਝੰ ॥ ਤਿਤੇ ਅੰਤ ਜੁੱਝੰ ॥
ਜਿਤੇ ਖੇਤ ਭਾਜੇ ॥ ਤਿਤੇ ਅੰਤ ਲਾਜੇ ॥੪੫॥
ਤੁਟੇ ਦੇਹ ਬਰਮੰ ॥ ਛੁਟੀ ਹਾਥ ਚਰਮੰ ॥
ਕਹੂੰ ਖੇਤ ਖੋਲੰ ॥ ਗਿਰੇ ਸੂਰ ਟੋਲੰ ॥ ੪੬॥
ਕਹੂੰ ਮੁੱਛ ਮੁੱਖੰ ॥ ਕਹੂੰ ਸਸਤ੍ਰ ਸੱਖੰ ॥
ਕਹੂੰ ਖੋਲ ਖੱਗੰ ॥ ਕਹੂੰ ਪਰਮ ਪੱਗੰ ॥੪੭॥
ਗਹੇ ਮੁੱਛ ਬੰਕੀ ॥ ਮੰਡੇ ਆਨ ਹੰਕੀ ॥
ਢਕਾ ਢੁੱਕ ਢਾਲੰ ॥ ਉਠੇ ਹਾਲ ਚਾਲੰ ॥
੪੮॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

ਖੁਲੇ ਖੱਗ ਖੂਨੀ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਨਚੇ
ਬੀਰ ਬੈਤਾਲਯੰ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥ ਬਜੇ ਡੰਕ ਡਉਰੂ
ਉਠੇ ਨਾਦ ਸੰਖੰ ॥

ਮਨੋ ਮੱਲ ਜੁੱਟੇ ਮਹਾਂ ਹੱਥ ਬੰਧੰ ॥ ੪੯॥

ਛਪੈ ਛੰਦ ॥

ਜਿਨ ਸੂਰਨ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਸਬਲ ਸਾਮੁਹਿ ਹੈ
ਮੰਡਿਓ ॥ ਤਿਨ ਸੁਭਟਨ ਤੇ ਏਕ ਕਾਲ ਕੋਊ
ਜੀਅਤ ਨ ਛੱਡਿਓ ॥ ਸਭ ਖੱਤ੍ਰੀ ਖੱਗ ਖੰਡ
ਖੇਤ ਭੂ ਮੰਡਪ ਆਹੁੱਟੇ ॥ ਸਾਰ ਧਾਰ ਧਰ
ਧੂਮ ਮੁਕਤ ਬੰਧਨ ਤੇ ਛੁੱਟੇ ॥ ਹੈ ਟੂਕ ਟੂਕ
ਜੁੱਝੇ ਸਬੈ ਪਾਵ ਨ ਪਾਛੈ ਡਾਰੀਅੰ ॥
ਜੈਕਾਰ ਅਪਾਰ ਸੁਧਾਰ ਹੁਅੰ ਬਾਸਿਵ ਲੋਕ
ਸਿਧਾਰੀਅੰ ॥੫੦॥

ਚੌਪਈ ॥

ਇਹ ਬਿਧਿ ਮਚਾ ਘੋਰ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥
ਸਿਧਏ ਸੂਰ ਸੂਰਿ ਕੇ ਧਾਮਾ ॥
ਕਹਾ ਲਗੈ ਵਹ ਕਥੋਂ ਲਰਾਈ ॥

ਆਪਨ ਪ੍ਰਭਾ ਨ ਬਰਨੀ ਜਾਈ ॥੫੧॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

ਲਵੀ ਸਰਬ ਜੀਤੇ ਕੁਸੀ ਸਰਬ ਹਾਰੇ ॥ ਬਚੇ
ਜੇ ਬਲੀ ਪ੍ਰਾਨ ਲੈ ਕੇ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਚਤੁਰ ਬੇਦ
ਪਠਿਯੰ ਕੀਯੋ ਕਾਸਿ ਬਾਸੰ ॥ ਘਨੇ ਬਰਖ
ਕੀਨੇ ਤਹਾਂ ਹੀ ਨਿਵਾਸੰ ॥ ੫੨॥ ਇਤਿ
ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਲਵੀ ਕੁਸੀ ਜੁੱਧ
ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਤ੍ਰਿਤੀਆ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ
ਮਸਤ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥ ੩॥ ਅਫਜੂ ॥ ੧੮੯॥

ਭਾਗ ਚੌਥਾ

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

ਜਿਨੈ ਬੇਦ ਪਠਿਓ ਸੁ ਬੇਦੀ ਕਹਾਏ ॥
ਤਿਨੈ ਧਰਮ ਕੇ ਕਰਮ ਨੀਕੇ ਚਲਾਏ ॥
ਪਠੇ ਕਾਗਦੰ ਮੱਦ੍ਰ ਰਾਜਾ ਸੁਧਾਰੰ ॥

ਅਪੋ ਆਪ ਮੋ ਬੈਰ ਭਾਵੰ ਬਿਸਾਰੰ ॥ ੧॥
ਨ੍ਰਿਪੰ ਮੁਕਲਿਅੰ ਦੂਤ ਸੋ ਕਾਸਿ ਆਯੰ ॥
ਸਬੈ ਬੇਦਿਯੰ ਭੇਦ ਭਾਖੇ ਸੁਨਾਯੰ ॥ ਸਬੈ ਬੇਦ
ਪਾਠੀ ਚਲੇ ਮੱਦ੍ਰ ਦੇਸੰ ॥ ਪ੍ਰਣਾਮੰ ਕੀਯੋ ਆਨ
ਕੈ ਕੈ ਨਰੇਸੰ ॥੨॥ ਧੁਨੰ ਬੇਦ ਕੀ ਭੂਪ ਤਾਂ
ਕਰਾਈ ॥ ਸਬੈ ਪਾਸ ਬੈਠੇ ਸਭਾ ਬੀਚ ਭਾਈ
॥ ਪੜ੍ਹੇ ਸਾਮ ਬੇਦੰ ਜੁਜਰ ਬੇਦ ਕੱਥੰ ॥ ਰਿਗੰ
ਬੇਦ ਪਠਿਯੰ ਕਰੇ ਭਾਵ ਹੱਥੰ ॥ ੩॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

ਅਥਰ ਬੇਦ ਪੱਠਿਯੰ ॥ ਸੁਣੇ ਪਾਪ ਨੱਠਿਯੰ
॥ ਰਹਾ ਰੀਝ ਰਾਜਾ ॥ ਦੀਯਾ ਸਰਬ ਸਾਜਾ
॥੪॥ ਲਯੋ ਬਨਬਾਸੰ ॥ ਮਹਾਂ ਪਾਪ ਨਾਸੰ ॥
ਰਿਖੰ ਭੇਸ ਕੀਯੰ ॥ ਤਿਸੈ ਰਾਜ ਦੀਯੰ ॥ ੫॥
ਰਹੇ ਹੋਰ ਲੋਗੰ ॥ ਤਜੇ ਸਰਬ ਸੋਗੰ ॥

ਧਨੰ ਧਾਮ ਤਿਆਗੇ ॥ ਪ੍ਰਭੰ ਪ੍ਰੇਮ ਪਾਗੇ ॥
੬॥

ਅੜਿਲ ॥

ਬੇਦੀ ਭਏ ਪ੍ਰਸੰਨ ਰਾਜ ਕਹ ਪਾਇ ਕੈ ॥
ਦੇਤ ਭਯੋ ਬਰਦਾਨ ਹੀਐ ਹੁਲਸਾਇ ਕੈ ॥
ਜਬ ਨਾਨਕ ਕਲਿ ਮੈ ਹਮ ਆਨ ਕਹਾਇਹੈ
॥ ਹੋ ਜਗਤ ਪੂਜ ਕਰਿ ਤੋਹਿ ਪਰਮ ਪਦ
ਪਾਇਹੈ ॥ ੭॥

ਦੋਹਰਾ ॥

ਲਵੀ ਰਾਜ ਦੇ ਬਨ ਗਏ ਬੇਦੀਅਨ ਕੀਨੋ
ਰਾਜ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਨਿ ਭੋਗੀਯੰ ਭੂਅ
ਕਾ ਸਕਲ ਸਮਾਜ ॥ ੮॥

ਚੌਪਈ ॥

ਤ੍ਰਿਤੀਯ ਬੇਦ ਸੁਨਬੋ ਤੁਮ ਕੀਆ ॥ ਚਤੁਰ
ਬੇਦ ਸੁਨਿ ਭੂਅ ਕੋ ਦੀਆ ॥ ਤੀਨ ਜਨਮ
ਹਮਹੂੰ ਜਬ ਧਰਿਹੈਂ ॥ ਚਉਥੇ ਜਨਮ ਗੁਰੂ
ਤੁਹਿ ਕਰਿਹੈਂ ॥ ੯॥ ਉਤ ਰਾਜਾ ਕਾਨਨਹਿ
ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਇਤ ਇਨ ਰਾਜ ਕਰਤ ਸੁਖ
ਪਾਯੋ ॥ ਕਹਾ ਲਗੇ ਕਰਿ ਕਥਾ ਸੁਨਾਊਂ ॥
ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ ਤੇ ਅਧਿਕ ਡਰਾਊਂ ॥੧੦॥
ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਬੇਦ ਪਾਠ
ਭੇਟ ਰਾਜ ਚਤੁਰਥ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ
ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥ ੪॥ਅਫਜੂ॥ ੧੯੯॥

ਭਾਗ ਪੰਜਵਾਂ

ਰਾਜ ਛੰਦ ॥

ਬਹੁਰ ਬਿਖਾਦ ਬਾਧਿਯੰ ॥ ਕਿਨੀ ਨ ਤਾਹਿ
ਸਾਧਿਯੰ ॥

ਕਰੰਮ ਕਾਲ ਯੋਂ ਭਈ ॥ ਸੁ ਭੂਮਿ ਬੰਸ ਤੇ
ਗਈ ॥ ੧॥

ਦੋਹਰਾ ॥

ਬਿਪ੍ਰ ਕਰਤ ਭਏ ਸੂਦ੍ਰ ਬ੍ਰਿਤਿ ਛਤ੍ਰੀ ਬੈਸਨ
ਕਰਮ ॥ ਬੈਸ ਕਰਤ ਭਏ ਛਤ੍ਰਿ ਬ੍ਰਿਤਿ ਸੂਦ੍ਰ
ਸੁ ਦਿਜ ਕੋ ਧਰਮ ॥ ੨॥

ਚੌਪਈ ॥

ਬੀਸ ਗਾਵ ਤਿਨ ਕੇ ਰਹਿ ਗਏ ॥ ਜਿਨ ਮੋ
ਕਰਤ ਕ੍ਰਿਸਾਨੀ ਭਏ ॥ ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਇਹ
ਭਾਂਤਿ ਬਿਤਾਯੋ ॥ ਜਨਮ ਸਮੈ ਨਾਨਕ ਕੋ
ਆਯੋ ॥ ੩॥

ਦੋਹਰਾ ॥

ਤਿਨ ਬੇਦੀਅਨ ਕੀ ਕੁਲ ਬਿਖੈ ਪ੍ਰਗਟੇ ਨਾਨਕ
ਰਾਇ ॥

ਸਭ ਸਿੱਖਨ ਕੋ ਸੁਖ ਦਏ ਜਹ ਤਹ ਭਏ
ਸਹਾਇ ॥ ੪॥

ਚੌਪਈ ॥

ਤਿਨ ਇਹ ਕਲ ਮੋ ਧਰਮੁ ਚਲਾਯੋ ॥ ਸਭ
ਸਾਧਨ ਕੋ ਰਾਹ ਬਤਾਯੋ ॥ ਜੋ ਤਾਂ ਕੇ ਮਾਰਗ
ਮਹਿ ਆਏ ॥ ਤੇ ਕਬਹੂੰ ਨਹੀ ਪਾਪ ਸੰਤਾਏ
॥੫॥ ਜੇ ਜੇ ਪੰਥ ਤਵਨ ਕੇ ਪਰੇ ॥ ਪਾਪ
ਤਾਪ ਤਿਨ ਕੇ ਪ੍ਰਭ ਹਰੇ ॥ ਦੂਖ ਭੂਖ ਕਬਹੂੰ
ਨ ਸੰਤਾਏ ॥ ਜਾਲ ਕਾਲ ਕੇ ਬੀਚ ਨ ਆਏ
॥੬॥ ਨਾਨਕ ਅੰਗਦ ਕੋ ਬਪੁ ਧਰਾ ॥ ਧਰਮ
ਪ੍ਰਚੁਰ ਇਹ ਜਗ ਮੋ ਕਰਾ ॥ ਅਮਰਦਾਸ
ਪੁਨਿ ਨਾਮੁ ਕਹਾਯੋ ॥ ਜਨ ਦੀਪਕ ਤੇ ਦੀਪ
ਜਗਾਯੋ ॥੭॥ ਜਬ ਬਰਦਾਨ ਸਮੈ ਵਹੁ
ਆਵਾ ॥ ਰਾਮਦਾਸ ਤਬ ਗੁਰੂ ਕਹਾਵਾ ॥

ਤਿਹ ਬਰਦਾਨ ਪੁਰਾਤਨ ਦੀਆ ॥

ਅਮਰਦਾਸ ਸੁਰਪੁਰਿ ਮਗੁ ਲੀਆ ॥ ੮॥

ਸ੍ਰੀ ਨਾਨਕ ਅੰਗਦਿ ਕਰਿ ਮਾਨਾ ॥ ਮਰਦਾਸ

ਅੰਗਦ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥ ਅਮਰਦਾਸ ਰਾਮਦਾਸ

ਕਹਾਯੋ ॥ ਸਾਧਨਿ ਲਖਾ ਮੂੜੁ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥

੯॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਸਭਹੂੰ ਕਰ ਜਾਨਾ ॥ ਏਕ

ਰੂਪ ਕਿਨਹੂੰ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥ ਜਿਨ ਜਾਨਾ ਤਿਨ

ਹੀ ਸਿਧ ਪਾਈ ॥ ਬਿਨ ਸਮਝੇ ਸਿਧ ਹਾਥਿ

ਨ ਆਈ ॥ ੧੦॥ ਰਾਮਦਾਸ ਹਰਿ ਸੋ ਮਿਲ

ਗਏ ॥ ਗੁਰਤਾ ਦੇਤ ਅਰਜਨਹਿ ਭਏ ॥ ਜਬ

ਅਰਜਨ ਪ੍ਰਭੁ ਲੋਕ ਸਿਧਾਏ ॥ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ

ਤਿਹ ਠਾਂ ਠਹਿਰਾਏ ॥ ੧੧॥ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ

ਪ੍ਰਭ ਲੋਕ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਹਰੀਰਾਇ ਤਿਹ ਠਾਂ

ਬੈਠਾਰੇ ॥ ਹਰੀਕ੍ਰਿਸਨ ਤਿਨ ਕੇ ਸੁਤ ਵਏ ॥

ਤਿਨ ਤੇ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਭਏ ॥ ੧੨॥
ਤਿਲਕ ਜੰਵੁ ਰਾਖਾ ਪ੍ਰਭ ਤਾ ਕਾ ॥ ਕੀਨੋ
ਬਡੋ ਕਲੂ ਮਹਿ ਸਾਕਾ ॥ ਸਾਧਨ ਹੇਤਿ
ਇਤੀ ਜਿਨਿ ਕਰੀ ॥ ਸੀਸੁ ਦੀਆ ਪਰ
ਸੀ ਨ ਉਚਰੀ ॥ ੧੩॥ ਧਰਮ ਹੇਤਿ ਸਾਕਾ
ਜਿਨਿ ਕੀਆ ॥ ਸੀਸੁ ਦੀਆ ਪਰ ਸਿਰਰੁ ਨ
ਦੀਆ ॥ ਨਾਟਕ ਚੇਟਕ ਕੀਏ ਕੁਕਾਜਾ ॥
ਪ੍ਰਭ ਲੋਗਨ ਕਹ ਆਵਤ ਲਾਜਾ ॥ ੧੪॥
ਦੋਹਰਾ ॥

ਠੀਕਰਿ ਫੋਰਿ ਦਿਲੀਸਿ ਸਿਰਿ ਪ੍ਰਭ ਕੀਯਾ
ਪਯਾਨ ॥ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸੀ ਕ੍ਰਿਆ ਕਰੀ
ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਆਨ ॥ ੧੫॥ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਕੇ
ਚਲਤ ਭਯੋ ਜਗਤ ਕੋ ਸੋਕ ॥ ਹੈ ਹੈ ਹੈ ਸਭ
ਜਗ ਭਯੋ ਜੈ ਜੈ ਜੈ ਸੁਰ ਲੋਕ ॥ ੧੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ
ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਪੰਚਮੇ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ
ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥ ੫॥ਅਫਜੂ॥ ੨੧੫॥

ਭਾਗ ਛੇਵਾਂ

ਚੌਪਈ ॥

ਅਬ ਮੈ ਅਪਨੀ ਕਥਾ ਬਖਾਨੇ ॥ ਤਪ ਸਾਧਤ
ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਮੁਹਿ ਆਨੇ ॥ ਹੋ ਕੁੰਟ ਪਰਬਤ
ਹੈ ਜਹਾਂ ॥ ਸਪਤ ਸਿੰਗ ਸੋਭਿਤ ਹੈ ਤਹਾਂ
॥ ੧॥ ਸਪਤ ਸਿੰਗ ਤਿਹ ਨਾਮੁ ਕਹਾਵਾ ॥
ਪੰਡੁ ਰਾਜ ਜਹ ਜੋਗੁ ਕਮਾਵਾ ॥ ਤਹ ਹਮ
ਅਧਿਕ ਤਪਸਿਆ ਸਾਧੀ ॥ ਮਹਾਕਾਲ
ਕਾਲਿਕਾ ਅਰਾਧੀ ॥੨॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਰਤ
ਤਪਸਿਆ ਭਯੋ ॥ ਦੂ ਤੇ ਏਕ ਰੂਪ ਹੈ ਗਯੋ
॥

ਤਾਤ ਮਾਤ ਮੁਰ ਅਲਖ ਅਰਾਧਾ ॥ ਬਹੂ
ਬਿਧਿ ਜੋਗ ਸਾਧਨਾ ਸਾਧਾ ॥ ੩॥ ਤਿਨ ਜੋ
ਕਰੀ ਅਲਖ ਕੀ ਸੇਵਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਭਏ ਪ੍ਰਸੰਨ
ਗੁਰਦੇਵਾ ॥ ਤਿਨ ਪ੍ਰਭ ਜਬ ਆਇਸ ਮੁਹਿ
ਦੀਆ ॥ ਤਬ ਹਮ ਜਨਮ ਕਲੂ ਮਹਿ ਲੀਆ
॥ ੪॥ ਚਿਤ ਨ ਭਯੋ ਹਮਰੋ ਆਵਨ ਕਹ ॥
ਚੁਭੀ ਰਹੀ ਸੁਤਿ ਪ੍ਰਭ ਚਰਨਨ ਮਹ ॥ ਜਿਉ
ਤਿਉ ਪ੍ਰਭ ਹਮ ਕੋ ਸਮਝਾਯੋ ॥ ਇਮ ਕਹਿ
ਕੈ ਇਹ ਲੋਕ ਪਠਾਯੋ ॥ ੫॥ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ
ਬਾਚ ਇਸ ਕੀਟ ਪ੍ਰਤਿ ॥

ਚੌਪਈ ॥

ਜਬ ਪਹਿਲੇ ਹਮ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਬਨਾਈ ॥
ਦਈਤ ਰਚੇ ਦੁਸਟ ਦੁਖਦਾਈ ॥ ਤੇ ਭੁਜ
ਬਲ ਬਵਰੇ ਹੈ ਗਏ ॥ ਪੂਜਤ ਪਰਮ ਪੁਰਖ

ਰਹਿ ਗਏ ॥ ੬॥ ਤੇ ਹਮ ਤਮਕਿ ਤਨਕ ਮੋ
ਖਾਪੇ ॥ ਤਿਨ ਕੀ ਠਉਰ ਦੇਵਤਾ ਥਾਪੇ ॥
ਤੇ ਭੀ ਬਲਿ ਪੂਜਾ ਉਰਝਾਏ ॥ ਆਪਨ ਹੀ
ਪਰਮੇਸਰ ਕਹਾਏ ॥੭॥ ਮਹਾਦੇਵ ਅਚੁੱਤ
ਕਹਾਯੋ ॥ ਬਿਸਨ ਆਪ ਹੀ ਕੋ ਠਹਿਰਾਯੋ
॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਆਪ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਬਖਾਨਾ ॥ ਪ੍ਰਭ
ਕੋ ਪ੍ਰਭੂ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਜਾਨਾ ॥ ੮॥ ਤਬ ਸਾਖੀ
ਪ੍ਰਭ ਅਸਟ ਬਨਾਏ ॥ ਸਾਖ ਨਮਿਤ ਦੇਬੇ
ਠਹਿਰਾਏ ॥ ਤੇ ਕਹੈ ਕਰੋ ਹਮਾਰੀ ਪੂਜਾ ॥
ਹਮ ਬਿਨ ਅਵਰੁ ਨ ਠਾਕੁਰੁ ਦੂਜਾ ॥ ੯॥
ਪਰਮ ਤੱਤ ਕੋ ਜਿਨ ਨ ਪਛਾਨਾ ॥ ਤਿਨ
ਕਰਿ ਈਸਰ ਤਿਨ ਕਹੁ ਮਾਨਾ ॥ ਕੇਤੇ ਸੂਰ
ਚੰਦ ਕਹੁ ਮਾਨੈ ॥ ਅਗਨਿ ਹੋਤ੍ਰ ਕਈ ਪਵਨ
ਪ੍ਰਮਾਨੈ ॥ ੧੦॥

ਕਿਨਹੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਪਾਹਨ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥ ਨ੍ਰਾਤ
ਕਿਤੇ ਜਲ ਕਰਤ ਬਿਧਾਨਾ ॥ ਕੇਤਕ ਕਰਮ
ਕਰਤ ਡਰਪਾਨਾ ॥ ਧਰਮ ਰਾਜ ਕੋ ਧਰਮ
ਪਛਾਨਾ ॥ ੧੧॥ ਜੋ ਪ੍ਰਭ ਸਾਖ ਨਮਿਤ
ਠਹਿਰਾਏ ॥ ਤੇ ਹਿਆਂ ਆਇ ਪ੍ਰਭੂ ਕਹਵਾਏ
॥ ਤਾ ਕੀ ਬਾਤ ਬਿਸਰ ਜਾਤੀ ਭੀ ॥
ਅਪਨੀ ਅਪਨੀ ਪਰਤ ਸੋਭ ਭੀ ॥ ੧੨॥
ਜਬ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਨ ਤਿਨੈ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥ ਤਬ
ਹਰਿ ਇਨ ਮਨੁਛਨ ਠਹਿਰਾਨਾ ॥ ਤੇ ਭੀ
ਬਸਿ ਮਮਤਾ ਹੁਇ ਗਏ ॥ ਪਰਮੇਸਰ ਪਾਹਨ
ਠਹਿਰਾਏ ॥ ੧੩॥ ਤਬ ਹਰਿ ਸਿੱਧ ਸਾਧ
ਠਹਿਰਾਏ ॥ ਤਿਨ ਭੀ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਨਹੀ
ਪਾਏ ॥ ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਤ ਭਯੋ ਜਗਿ ਸਿਆਨਾ
॥ ਤਿਨ ਤਿਨ ਅਪਨੋ ਪੰਥੁ ਚਲਾਨਾ ॥ ੧੪॥

ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹ ਪਾਯੋ ॥ ਬੈਰ ਬਾਦ
ਅਹੰਕਾਰ ਬਢਾਯੋ ॥ ਪੇਡ ਪਾਤ ਆਪਨ ਤੇ
ਜਲੈ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਪੰਥ ਨ ਕੋਊ ਚਲੈ ॥ ੧੫॥
ਜਿਨਿ ਜਿਨਿ ਤਨਿਕ ਸਿੱਧ ਕੋ ਪਾਯੋ ॥
ਤਿਨ ਤਿਨ ਅਪਨਾ ਰਾਹੁ ਚਲਾਯੋ ॥
ਪਰਮੇਸਰ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥ ਮਮ
ਉਚਾਰਤੇ ਭਯੋ ਦਿਵਾਨਾ ॥ ੧੬॥ ਪਰਮ
ਤੱਤ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਪਛਾਨਾ ॥ ਆਪ ਆਪ
ਭੀਤਰਿ ਉਰਝਾਨਾ ॥ ਤਬ ਜੇ ਜੇ ਰਿਖਰਾਜ
ਬਨਾਏ ॥ ਤਿਨ ਆਪਨ ਪੁਨ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ
ਚਲਾਏ ॥ ੧੭॥ ਜੇ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਨ ਕੇ ਭਏ
ਅਨੁਰਾਗੀ ॥ ਤਿਨਿ ਤਿਨਿ ਕ੍ਰਿਆ ਬ੍ਰਹਮ
ਕੀ ਤਿਆਗੀ ॥ ਜਿਨ ਮਨ ਹਰਿ ਚਰਨਨ
ਠਹਿਰਾਯੋ ॥ ਸੋ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਨ ਕੇ ਰਾਹ ਨ ਆਯੋ

॥ ੧੮॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਚਾਰ ਹੀ ਬੇਦ ਬਨਾਏ ॥
ਸਰਬ ਲੋਕ ਤਿਹ ਕਰਮ ਚਲਾਏ ॥ ਜਿਨ
ਕੀ ਲਿਵ ਹਰਿ ਚਰਨਨ ਲਾਗੀ ॥ ਤੇ ਬੇਦਨ
ਤੇ ਭਏ ਤਿਆਗੀ ॥ ੧੯॥ ਜਿਨ ਮਤ ਬੇਦ
ਕਤੇਬਨ ਤਿਆਗੀ ॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਭਏ
ਅਨੁਰਾਗੀ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਗੂੜ ਮੱਤ ਜੇ ਚਲਹੀ
॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਦੁਖਨ ਸੋ ਦਲਹੀ ॥ ੨੦॥
ਜੇ ਜੇ ਸਹਿਤ ਜਾਤਨ ਸੰਦੇਹਿ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੋ
ਸੰਗਿ ਨ ਛੋਡਤ ਨੇਹ ॥ ਤੇ ਤੇ ਪਰਮ ਪੁਰੀ
ਕਹ ਜਾਹੀ ॥ ਤਿਨ ਹਰਿ ਸਿਉ ਅੰਤਰੁ ਕਛੁ
ਨਾਹੀਂ ॥ ੨੧॥ ਜੇ ਜੇ ਜੀਯ ਜਾਤਨ ਤੇ ਡਰੈ
॥ ਪਰਮ ਪ੍ਰਰਖ ਤਜਿ ਤਿਨ ਮਗ ਪਰੈ ॥
ਤੇ ਤੇ ਨਰਕ ਕੁੰਡ ਮੋ ਪਰਹੀ ॥ ਬਾਰ ਬਾਰ
ਜਗ ਮੋ ਬਪੁ ਧਰਹੀ ॥ ੨੨॥

ਤਬ ਹਰਿ ਬਹੁਰ ਦੱਤ ਉਪਜਾਇਓ ॥ ਤਿਨ
ਭੀ ਅਪਨਾ ਪੰਥੁ ਚਲਾਇਓ ॥ ਕਰ ਮੋ ਨਖ
ਸਿਰ ਜਟਾਂ ਸਵਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਨ
ਕਛੂ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ੨੩॥ ਪੁਨਿ ਹਰਿ ਗੋਰਖ
ਕੋ ਉਪਰਾਜਾ ॥ ਸਿੱਖ ਕਰੇ ਤਿਨਹੂੰ ਬਡ
ਰਾਜਾ ॥ ਸ੍ਰਵਨ ਫਾਰਿ ਮੁਦ੍ਰਾ ਦੁਐ ਡਾਰੀ ॥
ਹਰਿ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤ ਰੀਤਿ ਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ੨੪॥
ਪੁਨਿ ਹਰਿ ਰਾਮਾਨੰਦ ਕੋ ਕਰਾ ॥ ਭੇਸ
ਬੈਰਾਗੀ ਕੋ ਜਿਨ ਧਰਾ ॥ ਕੰਠੀ ਕੰਠਿ
ਕਾਠ ਕੀ ਡਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਨ ਕਛੂ
ਬਿਚਾਰੀ ॥ ੨੫॥ ਜੇ ਪ੍ਰਭੁ ਪਰਮ ਪੁਰਖ
ਉਪਜਾਏ ॥ ਤਿਨ ਤਿਨ ਅਪਨੇ ਰਾਹ ਚਲਾਏ
॥ ਮਹਾਦੀਨ ਤਬ ਪ੍ਰਭ ਉਪਰਾਜਾ ॥ ਅਰਬ
ਦੇਸ ਕੋ ਕੀਨੋ ਰਾਜਾ ॥ ੨੬॥

ਤਿਨ ਭੀ ਏਕ ਪੰਥ ਉਪਰਾਜਾ ॥ ਲਿੰਗ
ਬਿਨਾ ਕੀਨੇ ਸਭ ਰਾਜਾ ॥ ਸਭ ਤੇ ਅਪਨਾ
ਨਾਮੁ ਜਪਾਯੋ ॥ ਸਤਿ ਨਾਮੁ ਕਾਹੂੰ ਨ
ਦ੍ਰਿੜਾਯੋ ॥੨੭॥ ਸਭ ਅਪਨੀ ਅਪਨੀ
ਉਰਝਾਨਾ ॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕਾਹੂ ਨ ਪਛਾਨਾ ॥
ਤਪ ਸਾਧਤ ਹਰਿ ਮੋਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਇਮ
ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਲੋਕ ਪਠਾਯੋ ॥ ੨੮॥

ਅਕਾਲ ਪ੍ਰਰਖ ਬਾਚ ॥

ਚੌਪਈ ॥

ਮੈ ਅਪਨਾ ਸੁਤ ਤੋਹਿ ਨਿਵਾਜਾ ॥ ਪੰਥ
ਪ੍ਰਚੁਰ ਕਰਬੇ ਕਹੁ ਸਾਜਾ ॥ ਜਾਹਿ ਤਹਾਂ ਤੈ
ਧਰਮੁ ਚਲਾਇ ॥ ਕਬੁਧਿ ਕਰਨ ਤੇ ਲੋਕ
ਹਟਾਇ ॥ ੨੯॥

ਕਬਿਬਾਚ ॥

ਦੇਹਰਾ ॥

ਠਾਢ ਭਯੋ ਮੈ ਜੋਰਿ ਕਰ ਬਚਨ ਕਹਾ ਸਿਰ
ਨਿਆਇ ॥ ਪੰਥ ਚਲੈ ਤਬ ਜਗਤ ਮੈ ਜਬ
ਤੁਮ ਕਰਹੁ ਸਹਾਇ ॥ ੩੦॥

ਚੌਪਈ ॥

ਇਹ ਕਾਰਨਿ ਪ੍ਰਭ ਮੋਹਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਤਬ
ਮੈ ਜਗਤ ਜਨਮ ਧਰਿ ਆਯੋ ॥ ਜਿਮ ਤਿਨ
ਕਹੀ ਤਿਨੈ ਤਿਮ ਕਹਿਹੋਂ ॥ ਅਉਰ ਕਿਸੂ
ਤੇ ਬੈਰ ਨ ਗਹਿਹੋਂ ॥ ੩੧॥ ਜੋ ਹਮ ਕੋ
ਪਰਮੇਸਰ ਉਚਰਿਹੈਂ ॥ ਤੇ ਸਭ ਨਰਕ ਕੁੰਡ
ਮਹਿ ਪਰਿਹੈਂ ॥ ਮੋ ਕੋ ਦਾਸ ਤਵਨ ਕਾ ਜਾਨੋ
॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨ ਰੰਚ ਪਛਾਨੋ ॥ ੩੨॥
ਮੈ ਹੋ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਕੋ ਦਾਸਾ ॥

ਦੇਖਨ ਆਯੋ ਜਗਤ ਤਮਾਸਾ ॥ ਜੋ ਪ੍ਰਭ
ਜਗਤਿ ਕਹਾ ਸੋ ਕਹਿਹੋਂ ॥ ਮ੍ਰਿਤ ਲੋਕ ਤੇ
ਮੋਨ ਨ ਰਹਿਹੋਂ ॥ ੩੩॥

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

ਕਹਿਓ ਪ੍ਰਭੂ ਸੁ ਭਾਖਿ ਹੋਂ ॥ ਕਿਸੂ ਨ ਕਾਨ
ਰਾਖਿ ਹੋਂ ॥ ਕਿਸੂ ਨ ਭੇਖ ਭੀਜਿ ਹੋਂ ॥
ਅਲੇਖ ਬੀਜਿ ਬੀਜਿ ਹੋਂ ॥ ੩੪॥ ਪਖਾਣ ਪੂਜ
ਹੋਂ ਨਹੀਂ ॥ ਨ ਭੇਖ ਭੀਜਿ ਹੋ ਕਹੀਂ ॥
ਅਨੰਤ ਨਾਮੁ ਗਾਇ ਹੋਂ ॥ ਪਰਮ ਪੁਰਖ
ਪਾਇ ਹੋਂ ॥ ੩੫॥ ਜਟਾ ਨ ਸੀਸ ਧਾਰਿਹੋਂ ॥
ਨ ਮੁੰਦ੍ਰਕਾ ਸੁਧਾਰਿਹੋਂ ॥ ਨ ਕਾਨ ਕਾਹੂ ਕੀ
ਧਰੋਂ ॥ ਕਹਿਓ ਪ੍ਰਭੂ ਸੁ ਮੈ ਕਰੋਂ ॥ ੩੬॥
ਭਜੋਂ ਸੁ ਏਕ ਨਾਮਯੋਂ ॥ ਜੁ ਕਾਮ ਸਰਬ
ਠਾਮਯੋਂ ॥ ਨ ਜਾਪ ਆਨ ਕੋ ਜਪੋ ॥

ਨ ਅਉਰ ਥਾਪਨਾ ਥਧੋ ॥ ੩੭॥ ਬਿਅੰਤ
ਨਾਮ ਧਿਆਇ ਹੋਂ ॥ ਪਰਮ ਜੋਤਿ ਪਾਇ
ਹੋਂ ॥ ਨ ਧਿਆਨ ਆਨ ਕੋ ਧਰੋਂ ॥ ਨ
ਨਾਮ ਆਨ ਉਚਰੋਂ ॥ ੩੮॥ ਤਵੱਕ ਨਾਮ
ਰੱਤਿਯੰ ॥ ਨ ਆਨ ਮਾਨ ਮੱਤਿਯੰ ॥ ਪਰੱਮ
ਧਿਆਨ ਧਾਰੀਯੰ ॥ ਅਨੰਤ ਪਾਪ ਟਾਰੀਯੰ
॥ ੩੯॥ ਤੁਮੇਵ ਰੂਪ ਰਾਚਿਯੰ ॥ ਨ ਆਨ
ਦਾਨ ਮਾਚਿਯੰ ॥ ਤਵੱਕ ਨਾਮ ਉਚਾਰਿਯੰ ॥
ਅਨੰਤ ਦੂਖ ਟਾਰਿਯੰ ॥ ੪੦॥

ਚੌਪਈ ॥

ਜਿਨ ਜਿਨ ਨਾਮ ਤਿਹਾਰੋ ਧਿਆਇਆ ॥
ਦੂਖ ਪਾਪ ਤਿਹ ਨਿਕਟ ਨ ਆਇਆ ॥
ਜੇ ਜੇ ਅਉਰ ਧਿਆਨ ਕੋ ਧਰਹੀਂ ॥
ਬਹਿਸ ਬਹਿਸ ਬਾਦਨ ਤੇ ਮਰਹੀਂ ॥ ੪੧॥

ਹਮ ਇਹ ਕਾਜ ਜਗਤ ਮੋ ਆਏ ॥ ਧਰਮ
ਹੇਤ ਗੁਰਦੇਵ ਪਠਾਏ ॥ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਤੁਮ
ਧਰਮ ਬਿਥਾਰੋ ॥ ਦੁਸਟ ਦੋਖੀਅਨਿ ਪਕਰਿ
ਪਛਾਰੋ ॥ ੪੨॥ ਯਾਹੀ ਕਾਜ ਧਰਾ ਹਮ
ਜਨਮੰ ॥ ਸਮਝ ਲੇਹੁ ਸਾਧੂ ਸਭ ਮਨ ਮੰ ॥
ਪਰਮ ਚਲਾਵਨ ਸੰਤ ਉਬਾਰਨ ॥ ਦੁਸਟ
ਸਭਨ ਕੋ ਮੂਲ ਉਪਾਰਨ ॥ ੪੩॥ ਜੇ ਜੇ ਭਏ
ਪਹਿਲ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਆਪੁ ਆਪੁ ਤਿਨ ਜਾਪੁ
ਉਚਾਰਾ ॥ ਪ੍ਰਭ ਦੋਖੀ ਕੋਈ ਨ ਬਿਦਾਰਾ ॥
ਧਰਮ ਕਰਨ ਕੋ ਰਾਹੁ ਨ ਡਾਰਾ ॥ ੪੪॥
ਜੇ ਜੇ ਗਉਸ ਅੰਬੀਆ ਭਏ ॥ ਮੈ ਮੈ ਕਰਤ
ਜਗਤ ਤੇ ਗਏ ॥ ਮਹਾਪਰਖ ਕਾਹੂ ਨ
ਪਛਾਨਾ ॥ ਕਰਮ ਧਰਮ ਕੋ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨਾ
॥ ੪੫॥

ਅਵਰਨ ਕੀ ਆਸਾ ਕਿਛੁ ਨਾਹੀ ॥ ਏਕੈ
ਆਸ ਧਰੋ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥ ਆਨ ਆਸ
ਉਪਜਤ ਕਿਛੁ ਨਾਹੀ ॥ ਵਾ ਕੀ ਆਸ ਧਰੋ
ਮਨ ਮਾਹੀ ॥ ੪੬॥

ਦੋਹਰਾ ॥

ਕੋਈ ਪੜ੍ਹਤ ਕੁਰਾਨ ਕੋ ਕੋਈ ਪੜ੍ਹਤ ਪੁਰਾਨ
॥ ਕਾਲ ਨ ਸਕਤ ਬਚਾਇ ਕੈ ਫੋਕਟ ਧਰਮ
ਨਿਦਾਨ ॥ ੪੭॥

ਚੌਪਈ ॥

ਕਈ ਕੋਟਿ ਮਿਲਿ ਪੜ੍ਹਤ ਕੁਰਾਨਾ ॥ ਬਾਚਤ
ਕਿਤੇ ਪੁਰਾਨ ਅਜਾਨਾ ॥ ਅੰਤ ਕਾਲ ਕੋਈ
ਕਾਮ ਨ ਆਵਾ ॥ ਦਾਵ ਕਾਲ ਕਾਹੂ ਨ
ਬਚਾਵਾ ॥ ੪੮॥ ਕਿਉ ਨ ਜਪੋ ਤਾ ਕੋ ਤੁਮ
ਭਾਈ ॥ ਅੰਤ ਕਾਲ ਜੋ ਹੋਇ ਸਹਾਈ ॥

ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਲਖੋ ਕਰ ਭਰਮਾ ॥ ਇਨ
ਤੇ ਸਰਤ ਨ ਕੋਈ ਕਰਮਾ ॥ ੪੯॥ ਇਹ
ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਭੂ ਹਮੈ ਬਨਾਯੋ ॥ ਭੇਦੁ ਭਾਖਿ ਇਹੁ
ਲੋਕ ਪਠਾਯੋ ॥ ਜੋ ਤਿਨ ਕਹਾ ਸੁ ਸਭਨ
ਉਚਰੋ ॥ ਡਿੰਭ ਵਿੰਭ ਕਛੁ ਨੈਕ ਕ ਕਰੋ ॥
੫੦॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

ਨ ਜਟਾ ਮੂੰਡ ਧਾਰੋ ॥ ਨ ਮੁੰਦ੍ਰਕਾ ਸਵਾਰੋ ॥
ਜਪੋ ਤਾਸ ਨਾਮੰ ॥ ਸਰੈ ਸਰਬ ਕਾਮੰ ॥
੫੧॥ ਨ ਨੈਨੰ ਮਿਚਾਊਂ ॥ ਨ ਡਿੰਭੰ ਦਿਖਾਊਂ
॥ ਨ ਕੁਕਰਮੰ ਕਮਾਊਂ ॥ ਨ ਭੇਖੀ ਕਹਾਊਂ
॥ ੫੨॥

ਚੌਪਈ ॥

ਜੇ ਜੇ ਭੇਖ ਸੁ ਤਨ ਮੈਂ ਧਾਰੈ ॥

ਤੇ ਪ੍ਰਭੁ ਜਨ ਕਛੁ ਕੈ ਨ ਬਿਚਾਰੈ ॥
ਸਮਝ ਲੇਹੁ ਸਭ ਜਨ ਜਨ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥
ਡਿੰਭਨ ਮੈ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨਾਹੀ ॥ ੫੩॥
ਜੇ ਜੇ ਕਰਮ ਕਰਿ ਡਿੰਭ ਦਿਖਾਹੀਂ ॥ ਤਿਨ
ਪਰ ਲੋਗਨ ਮੋ ਗਤਿ ਨਾਹੀਂ ॥ ਜੀਵਤ
ਚਲਤ ਜਗਤ ਕੇ ਕਾਜਾ ॥ ਸ੍ਰਾਂਗ ਦੇਖਿ
ਕਰਿ ਪੂਜਤ ਰਾਜਾ ॥ ੫੪॥ ਸੁਆਂਗਨ ਮੈ
ਪਰਮੇਸੁਰ ਨਾਹੀ ॥ ਖੋਜ ਫਿਰੈ ਸਭ ਹੀ ਕੋ
ਕਾਹੀ ॥ ਅਪਨੋ ਮਨੁ ਕਰ ਮੋ ਜਿਹ ਆਨਾ
॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕੋ ਤਿਨੀ ਪਛਾਨਾ ॥ ੫੫॥
ਦੋਹਰਾ ॥

ਭੇਖ ਦਿਖਾਇ ਜਗਤ ਕੋ ਲੋਗਨ ਕੋ ਬਸਿ
ਕੀਨ ॥ ਅੰਤ ਕਾਲ ਕਾਤੀ ਕਟਿਓ ਬਾਸੁ
ਨਰਕ ਮੋ ਲੀਨ ॥ ੫੬॥

ਚੌਪਈ ॥

ਜੇ ਜੇ ਜਗ ਕੋ ਡਿੰਭ ਦਿਖਾਵੈ ॥ ਲੋਗਨ
ਮੂੰਡ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਵੈ ॥ ਨਾਸਾਂ ਮੂੰਦ ਕਰੇ
ਪ੍ਰਣਾਮੰ ॥ ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਨ ਕਉਡੀ ਕਾਮੰ
॥ ੫੭॥ ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਜਿਤੇ ਜਗ ਕਰਹੀਂ
॥ ਨਰਕ ਕੁੰਡ ਭੀਤਰ ਤੇ ਪਰਹੀਂ ॥ ਹਾਥ
ਹਲਾਏ ਸੁਰਗ ਨ ਜਾਹੂ ॥ ਜੇ ਮਨੁ ਜੀਤ
ਸਕਾ ਨਹੀਂ ਕਾਹੂ ॥ ੫੮॥

ਕਬਿਬਾਚ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥

ਜੇ ਨਿਜ ਪ੍ਰਭ ਮੋ ਸੋ ਕਹਾ ਸੋ ਕਹਿਹੋਂ ਜਗ
ਮਾਹਿ ॥ ਜੇ ਤਿਹ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਧਿਆਇ ਹੈ ਅੰਤ
ਸੁਰਗ ਕੋ ਜਾਹਿ ॥ ੫੯॥

ਦੋਹਰਾ ॥

ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਨ ਦੁਇ ਏਕ ਹੈ ਬਿਬ ਬਿਚਾਰ
ਕਛੁ ਨਾਹਿ ॥ ਜਲ ਤੇ ਉਪਜ ਤਰੰਗ ਜਿਉ
ਜਲ ਹੀ ਬਿਖੈ ਸਮਾਹਿ ॥ ੬੦॥

ਚੌਪਈ ॥

ਜੇ ਜੇ ਬਾਦਿ ਕਰਤ ਹੰਕਾਰਾ ॥ ਤਿਨ ਤੇ
ਭਿੰਨ ਰਹਤ ਕਰਤਾਰਾ ॥ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਬਿਖੈ
ਹਰਿ ਨਾਹੀਂ ॥ ਜਾਨ ਲੇਹੁ ਹਰਿਜਨ ਮਨ
ਮਾਹੀਂ ॥ ੬੧॥ ਆਂਖ ਮੂੰਦਿ ਕੋਊ ਡਿੰਭ
ਦਿਖਾਵੈ ॥ ਆਂਧਰ ਕੀ ਪਦਵੀ ਕਹਿ ਪਾਵੈ
॥ ਆਂਖਿ ਮੀਚ ਮਗ ਸੂਝ ਨ ਜਾਈ ॥ ਤਾਹਿ
ਅਨੰਤ ਮਿਲੈ ਕਿਮ ਭਾਈ ॥ ੬੨॥ ਬਹੁ
ਬਿਸਥਾਰ ਕਹ ਲਉ ਕੋਈ ਕਹੈ ॥ ਸਮਝਤ
ਬਾਤਿ ਥਕਤ ਹੁਐ ਰਹੈ ॥

ਰਸਨਾ ਧਰੈ ਕਈ ਜੋ ਕੋਟਾ ॥ ਤਦਪਿ ਗਨਤ
ਤਿਹ ਪਰਤ ਸੁ ਤੋਟਾ ॥ ੬੩॥
ਦੋਹਰਾ ॥

ਜਬ ਆਇਸੁ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਭਯੋ ਜਨਮੁ ਧਰਾ
ਜਗ ਆਇ ॥ ਅਬ ਮੈ ਕਥਾ ਸੰਛੇਪ ਤੇ
ਸਭਹੂੰ ਕਹਤ ਸੁਨਾਇ ॥ ੬੪॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ
ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਮਮ ਆਗਿਆ ਕਾਲ
ਜਗ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰਨ ਨਾਮ ਖਸਟਮੋ ਧਿਆਇ
ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥ ੬॥ ਅਫਜੂ
॥ ੨੨੯॥

ਭਾਗ ਸਤਵਾਂ
ਅਬ ਕਬਿ ਜਨਮ ਕਥਨੰ ॥
ਚੌਪਈ ॥
ਮੁਰ ਪਿਤ ਪੂਰਬ ਕੀਯਸਿ ਪਯਾਨਾ ॥

ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਤੀਰਥਿ ਨਾਨਾ ॥ ਜਬ
ਹੀ ਜਾਤ ਤ੍ਰਿਬੇਣੀ ਭਏ ॥ ਪੁੰਨ ਦਾਨ ਦਿਨ
ਕਰਤ ਬਿਤਏ ॥ ੧॥ ਤਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹਮਾਰਾ
ਭਯੋ ॥ ਪਟਨਾ ਸਹਰ ਬਿਖੈ ਭਵ ਲਯੋ ॥
ਮੱਦ੍ਰ ਦੇਸ ਹਮ ਕੋ ਲੇ ਆਏ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ
ਦਾਈਅਨਿ ਦੁਲਰਾਏ ॥ ੨॥ ਕੀਨੀ ਅਨਿਕ
ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਰੱਛਾ ॥ ਦੀਨੀ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੀ
ਸਿੱਛਾ ॥ ਜਬ ਹਮ ਧਰਮ ਕਰਮ ਮੋ ਆਏ
॥ ਦੇਵ ਲੋਕ ਤਬ ਪਿਤਾ ਸਿਧਾਏ ॥ ੩॥
ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕਬਿ ਜਨਮ
ਕਥਨੰ ਨਾਮ ਸਪਤਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ
ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥ ੨॥ ਅਫਜੂ ॥
੨੮੨॥

ਭਾਗ ਅਠਵਾਂ
ਅਥ ਰਾਜ ਸਾਜ ਕਥਨੰ ॥
ਚੌਪਈ ॥

ਰਾਜ ਸਾਜ ਹਮ ਪਰ ਜਬ ਆਯੋ ॥ ਜਥਾ
ਸਕਤ ਤਬ ਧਰਮ ਚਲਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ
ਬਨ ਖੇਲ ਸਿਕਾਰਾ ॥ ਮਾਰੇ ਰੀਛ ਰੋਝ
ਝੰਖਾਰਾ ॥ ੧॥ ਦੇਸ ਚਾਲ ਹਮ ਤੇ ਪੁਨਿ
ਭਈ ॥ ਸਹਰ ਪਾਂਵਟਾ ਕੀ ਸੁਧਿ ਲਈ ॥
ਕਾਲਿੰਦ੍ਰੀ ਤਟਿ ਕਰੇ ਬਿਲਾਸਾ ॥ ਅਨਿਕ
ਭਾਂਤ ਕੇ ਪੇਖ ਤਮਾਮਾ ॥ ੨॥ ਤਹ ਕੇ ਸਿੰਘ
ਘਨੇ ਚੁਨਿ ਮਾਰੇ ॥ ਰੋਝ ਰੀਛ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ
ਬਿਦਾਰੇ ॥ ਫਤੇਸਾਹ ਕੋਪਾ ਤਬਿ ਰਾਜਾ ॥
ਲੋਹ ਪਰਾ ਹਮ ਸੋ ਬਿਨੁ ਕਾਜਾ ॥ ੩॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

ਤਹਾਂ ਸਾਹ ਸ੍ਰੀਸਾਹ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਕੋਪੇ ॥ ਪੰਚੋ
ਬੀਰ ਬੰਕੇ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪਾਇ ਰੋਪੇ ॥ ਹਠੀ
ਜੀਤਮੱਲੰ ਸੁ ਗਾਜੀ ਗੁਲਾਬੰ ॥ ਰਣੰ
ਦੇਖੀਐ ਰੰਗ ਰੂਪੰ ਸਹਾਬੰ ॥ ੪॥ ਹਠਿਯੋ
ਮਾਹਰੀਚੰਦਯੰ ਗੰਗਰਾਮੰ ॥ ਜਿਨੈ ਕਿਤਯੰ
ਜਿਤੀਯੰ ਫੌਜ ਤਾਮੰ ॥ ਕੁਪੇ ਲਾਲਚੰਦੰ ਕੀਏ
ਲਾਲ ਰੂਪੰ ॥ ਜਿਨੈ ਗੱਜੀਯੰ ਗਰਬ ਸਿੰਘੰ
ਅਨੂਪੰ ॥ ੫॥ ਕੁਪਿਯੋ ਮਾਹਰੂ ਕਾਹਰੂ ਰੂਪ
ਧਾਰੇ ॥ ਜਿਨੈ ਖਾਨ ਖਾਵੀਨਿਯੰ ਖੇਤ ਮਾਰੇ ॥
ਕੁਪਿਓ ਦੇਵਤੇਸੰ ਦਯਾਰਾਮ ਜੁੱਧੰ ॥ ਕੀਯੋ
ਦੌਣ ਕੀ ਜਿਉ ਮਹਾ ਜੁੱਧ ਸੁੱਧੰ ॥ ੬॥
ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕੋਪਿਯੰ ਕੁਤਕੋ ਸੰਭਾਰੀ ॥
ਹਠੀ ਖਾਨ ਹੱਯਾਤ ਕੇ ਸੀਸ ਝਾਰੀ ॥

ਉੱਠੀ ਛਿੱਛ ਇੱਛੰ ਕਢਾ ਮੇਝ ਜੋਰੰ ॥
ਮਨੋ ਮਾਖਨੰ ਮੱਟਕੀ ਕਾਨ੍ਹ ਫੋਰੰ ॥ ੨॥
ਤਹਾ ਨੰਦਚੰਦੰ ਕੀਯੋ ਕੋਪੁ ਭਾਰੋ ॥ ਲਗਾਈ
ਬਰੱਛੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਸੰਭਾਰੋ ॥ ਤੁਟੀ ਤੇਗ
ਤ੍ਰਿੱਖੀ ਕਢੇ ਜਮਦੱਢੰ ॥ ਹਠੀ ਰਾਖਯੰ ਲੱਜ
ਬੰਸੰ ਸਨੱਢੰ ॥੮॥ ਤਹਾਂ ਮਾਤਲੇਯੰ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ
ਕੁੱਧੰ ॥ ਛਕਿਓ ਛੋਭ ਛੱਤ੍ਰੀ ਕਰਯੋ ਜੁੱਧ
ਸੁੱਧੰ ॥ ਸਹੇ ਦੇਹ ਆਪੰ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਬਾਣੰ ॥
ਕਰੋ ਖਾਨ ਬਾਨੀਨ ਖਾਲੀ ਪਲਾਣੰ ॥ ੯॥
ਹਠਿਯੋ ਸਾਹਬੰਚੰਦ ਖੇਤੰ ਖੜ੍ਹੀਯਾਣੰ ॥ ਹਨੇ
ਖਾਨ ਖੂਨੀ ਖੁਰਾਸਾਨ ਭਾਨੰ ॥ ਤਹਾਂ ਬੀਰ
ਬੰਕੇ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਮਾਰੇ ॥ ਬਚੇ ਪ੍ਰਾਨ ਲੈ
ਕੇ ਸਿਪਾਹੀ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ੧੦॥ ਤਹਾਂ ਸਾਹ
ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਕੀਨੇ ਅਖਾਰੇ ॥

ਘਨੇ ਖੇਤ ਮੋ ਖਾਨ ਖੂਨੀ ਲਤਾਰੇ ॥ ਨ੍ਰਿਪੰ
ਗੋਪਾਲਯੰ ਖਰੋ ਖੇਤ ਗਾਜੈ ॥ ਮ੍ਰਿਗਾ ਝੁੰਡ
ਮੱਧਿਯੰ ਮਨੋ ਸਿੰਘ ਰਾਜੈ ॥ ੧੧॥ ਤਹਾਂ ਏਕ
ਬੀਰੰ ਹਰੀ ਚੰਦ ਕੋਪਯੋ ॥ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਸੋ
ਖੇਤ ਮੋ ਪਾਵ ਰੋਪਯੋ ॥ ਮਹਾ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਤੀਰ
ਤੀਖੇ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਲਗੈ ਜੰਨ ਕੇ ਤਾਹਿ ਪਾਰੈ
ਪਧਾਰੇ ॥ ੧੨॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

ਹਰੀਚੰਦ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥ ਹਨੇ ਸੂਰ ਸੁੱਧੰ ॥ ਭਲੇ
ਬਾਣ ਬਾਹੇ ॥ ਬਡੇ ਸੈਨ ਗਾਹੇ ॥ ੧੩॥
ਰਸੰ ਰੁੱਦ੍ਰ ਰਾਚੇ ॥ ਮਹਾ ਲੋਹ ਮਾਚੇ ॥
ਹਨੇ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਲਿਟੇ ਭੂਪ ਭਾਰੀ ॥
੧੪॥ ਤਬੈ ਜੀਤਮੱਲੰ ॥ ਹਰੀਚੰਦ ਭੱਲੰ ॥
ਹਿੰਦੈ ਐਂਚ ਮਾਰਿਓ ॥ ਸੁ ਖੇਤ ਉਤਾਰਿਓ

॥ ੧੫॥ ਲਗੇ ਬੀਰ ਬਾਣੰ ॥ ਰਿਸਿਯੋ ਤੇਜਿ
ਮਾਣੰ ॥ ਸਮੁਹ ਬਾਜ ਡਾਰੇ ॥ ਸੁਵਰਗੰ
ਸਿਧਾਰੇ ॥ ੧੬॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

ਖੁਲੈ ਖਾਨ ਖੂਨੀ ਖੁਰਾਸਾਨ ਖੱਗੰ ॥ ਪਰੀ
ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ਉਠੀ ਝਾਲ ਅੱਗੰ ॥ ਭਈ
ਤੀਰ ਭੀਰੰ ਕਮਾਣੰ ਕੜੱਕੇ ॥ ਗਿਰੇ ਬਾਜ
ਤਾਜੀ ਲਗੇ ਧੀਰ ਧੱਕੇ ॥ ੧੭॥ ਬਜੀ ਭੇਰਿ
ਭੁੰਕਾਰ ਧੁੱਕੇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਬੀਰ
ਬੰਕੇ ਬਕਾਰੇ ॥ ਕਰੇ ਬਾਹੁ ਆਘਾਤ ਸਸਤ੍ਰੰ
ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥ ਡਕੀ ਡਾਕਣੀ ਚਾਂਵਡੀ ਚੀਤਕਾਰੰ
॥ ੧੮॥

ਦੋਹਰਾ ॥

ਕਹਾ ਲਗੇ ਬਰਨਨ ਕਰੋਂ ਮਚਿਯੋ ਜੁਧੁ ਅਪਾਰ
॥ ਜੇ ਲੁੱਝੇ ਜੁੱਝੇ ਸਬੈ ਭੱਜੇ ਸੂਰ ਹਜਾਰ ॥
੧੯॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

ਭਜਿਯੋ ਸਾਹ ਪਹਾੜਤਾਜੀ ਤ੍ਰਿਪਾਯੰ ॥
ਚਲਿਯੋ ਬੀਰੀਯਾ ਤੀਰੀਯਾ ਨ ਚਲਾਯੰ ॥
ਜਸੋ ਡੱਢਵਾਲੰ ਮਧੁੱਕਰ ਸੁ ਸਾਹੰ ॥
ਭਜੇ ਸੰਗ ਲੈ ਕੇ ਸੁ ਸਾਰੀ ਸਿਪਾਹੰ ॥ ੨੦॥
ਚਕ੍ਰਿਤ ਚੋਪਿਯੋ ਚੰਦ ਗਾਜੀ ਚੰਦੇਲੰ ॥
ਹਠੀ ਹਰੀਚੰਦੰ ਗਹੇ ਹਾਥ ਸੇਲੰ ॥
ਕਰਿਓ ਸੁਆਮਿ ਧਰਮੰ ਮਹਾ ਰੋਸ ਰੁੱਝਿਯੰ
॥ ਗਿਰਿਓ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹੈ ਇਸੋ ਸੂਰ ਜੁੱਝਿਯੰ
॥੨੧॥

ਤਹਾ ਖਾਨ ਨੈਜਾਬਤੋ ਆਨ ਕੈ ਕੈ ॥ ਹਨਿਓ
ਸਾਹ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਕੋ ਸਸਤ੍ਰੁ ਲੈ ਕੈ ॥ ਕਿਤੈ ਖਾਨ
ਬਾਨੀਨ ਹੂੰ ਅਸਤ੍ਰੁ ਝਾਰੇ ॥ ਸਹੀ ਸਾਹ
ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਸੁਰਗੰ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ੨੨॥

ਦੋਹਰਾ ॥

ਮਾਰਿ ਨਜਾਬਤ ਖਾਨ ਕੋ ਸੰਗੋ ਜੁਝੈ ਜੁਝਾਰ ॥
ਹਾ ਹਾ ਇਹ ਲੋਕੈ ਭਇਓ ਸੁਰਗ ਲੋਕ
ਜੈਕਾਰ ॥ ੨੩॥

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

ਲਖੇ ਸਾਹ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਜੁਝੈ ਜੁਝਾਰੰ ॥ ਤਵੰ ਕੀਟ
ਬਾਣੰ ਕਮਾਣੰ ਸੰਭਾਰੰ ॥ ਹਨਿਯੋ ਏਕ ਖਾਨੰ
ਖਿਆਲੰ ਖਤੰਗੰ ॥ ਡਸਿਯੋ ਸਤ੍ਰੁ ਕੋ ਜਾਨੁ
ਸਯਾਮੰ ਭੁਜੰਗੰ ॥ ੨੪॥ ਗਿਰਿਯੋ ਭੂਮ ਸੋ
ਬਾਣ ਦੂਜੋ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥

ਮੁਖੰ ਭੀਖਨੰ ਖਾਨ ਕੇ ਤਾਨ ਮਾਰਯੋ ॥
ਭਜਿਯੋ ਖਾਨ ਖੂਨੀ ਰਹਿਯੋ ਖੇਤ ਤਾਜੀ ॥
ਤਜੇ ਪ੍ਰਾਣ ਤੀਜੇ ਲਗੇ ਬਾਣ ਬਾਜੀ ॥੨੫॥
ਛੁਟੀ ਮੂਰਛਨਾ ਹਰੀਚੰਦੰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਗਹੇ
ਬਾਣ ਕਾਮਾਨ ਭੇ ਐਂਚ ਮਾਰੇ ॥ ਲਗੇ ਅੰਗ
ਜਾ ਕੇ ਰਹੇ ਨਾ ਸੰਭਾਰੰ ॥ ਤਨੰ ਤਿਆਗ ਤੇ
ਦੇਵਲੋਕੰ ਪਧਾਰੰ ॥ ੨੬॥ ਦੁਯੰ ਬਾਨ ਖੈਂਚੇ
ਇਕੰ ਬਾਰ ਮਾਰੇ ॥ ਬਲੀ ਬੀਰ ਬਾਜੀਨ
ਤਾਜੀ ਬਿਦਾਰੇ ॥ ਜਿਸੈ ਬਾਨ ਲਾਗੈ ਰਹੈ ਨ
ਸੰਭਾਰੰ ॥ ਤਨੰ ਬੇਧਿ ਕੈ ਤਾਹਿ ਪਾਰੰ ਸਿਧਾਰੰ
॥ ੨੭॥ ਸਭੈ ਸੂਅਮਿ ਧਰਮੰ ਸੁ ਬੀਰੰ ਸੰਭਾਰੇ
॥ ਡਕੀ ਡਾਕਣੀ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ਬਕਾਰੇ ॥
ਹਸੇ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਅੰ ਸੁਧੰ ਸਿਧੰ ॥ ਚਵੀ
ਚਾਵਡੀਯੰ ਉਡੀ ਗ੍ਰਿਧੰ ਬ੍ਰਿਧੰ ॥ ੨੮॥

ਹਰੀਚੰਦ ਕੋਪੇ ਕਮਾਣੰ ਸੰਭਾਰੰ ॥ ਪ੍ਰਥਮ
ਬਾਜੀਯੰ ਤਾਣੁ ਬਾਣੰ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥ ਦੁਤੀਯ ਤਾਕ
ਕੈ ਤੀਰ ਮੋ ਕੋ ਚਲਾਯੰ ॥ ਰਖਿਓ ਦਈਵ
ਮੈ ਕਾਨ ਛੈ ਕੈ ਸਿਧਾਯੰ ॥ ੨੯॥ ਤ੍ਰਿਤੀਯ
ਬਾਣੁ ਮਾਰਿਯੋ ਸੁ ਪੇਟੀ ਮਝਾਰੰ ॥ ਬਿਧਿਅੰ
ਚਿਲਕਤੰ ਦੁਆਲ ਪਾਰੰ ਪਧਾਰੰ ॥ ਚੁਭੀ
ਚਿੰਚ ਚਰਮੰ ਕਛੂ ਘਾਇ ਨ ਆਯੰ ॥ ਕਲੰ
ਕੇਵਲੰ ਜਾਨ ਦਾਸੰ ਬਚਾਯੰ ॥ ੩੦॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

ਜਬੈ ਬਾਣੁ ਲਾਗਯੋ ॥ ਤਬੈ ਰੋਸ ਜਾਗਯੋ ॥
ਕਰੰ ਲੈ ਕਮਾਣੰ ॥ ਹਨੰ ਬਾਣੁ ਤਾਣੰ ॥ ੩੧॥
ਸਬੈ ਬੀਰ ਧਾਏ ਸਰੋਘੰ ਚਲਾਏ ॥
ਤਬੈ ਤਾਕਿ ਬਾਣੰ ॥ ਹਨਯੋ ਏਕ ਜੁਆਣੰ ॥
੩੨॥

ਹਰੀਚੰਦ ਮਾਰੇ ॥ ਸੁ ਜੋਧਾ ਲਤਾਰੇ ॥ ਸੁ
ਕਾਰੋੜਰਾਯੰ ॥ ਵਹੈ ਕਾਲ ਘਾਯੰ ॥੩੩॥
ਰਣੰ ਤਿਆਗਿ ਭਾਗੇ ॥ ਸਬੈ ਤ੍ਰਾਸ ਪਾਗੇ ॥
ਭਈ ਜੀਤ ਮੋਰੀ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਾਲ ਕੇਰੀ ॥੩੪॥
ਰਣੰ ਜੀਤਿ ਆਏ ॥ ਜਯੰ ਗੀਤ ਗਾਏ ॥ ਧਨੰ
ਧਾਰ ਬਰਖੇ ॥ ਸਬੈ ਸੂਰ ਹਰਖੇ ॥੩੫॥

ਦੋਹਰਾ ॥

ਜੁਧ ਜੀਤ ਆਏ ਜਬੈ ਟਿਕੈ ਨ ਤਿਨ
ਪੁਰ ਪਾਂਵ ॥ ਕਾਹਲੂਰ ਮੈਂ ਬਾਂਧਿਯੋ ਆਨ
ਆਨੰਦਪੁਰ ਗਾਂਵ ॥ ੩੬॥ ਜੇ ਜੇ ਨਰ ਤਹ
ਨ ਭਿਰੇ ਦੀਨੇ ਨਗਰ ਨਿਕਾਰ ॥ ਜੇ ਤਿਹ
ਠਉਰ ਭਲੇ ਭਿਰੇ ਤਿਨੈ ਕਰੀ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰ ॥
੩੭॥

ਚੌਪਈ ॥

ਬਹੁਤ ਦਿਵਸ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਤਾਏ ॥ ਸੰਤ
ਉਬਾਰ ਦੁਸਟ ਸਭ ਘਾਏ ॥ ਟਾਂਗ ਟਾਂਗ
ਕਰਿ ਹਨੇ ਨਿਦਾਨਾ ॥ ਕੂਕਰ ਜਿਮਿ ਤਿਨ
ਤਜੇ ਪਰਾਨਾ ॥ ੩੮॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ
ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਭੰਗਾਣੀ ਜੁੱਧ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ
ਅਸਟਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ
ਮਸਤੁ ॥ ੮॥ ਅਫਜੂ ॥ ੩੨੦॥

ਭਾਗ ਨੌਵਾਂ

ਅਥ ਨਦਉਣ ਕਾ ਜੁੱਧ ਬਰਨਨੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥

ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਤਾਯੋ ॥ ਮੀਆਂ
ਖਾਨ ਜੰਮੂ ਕਹ ਆਯੋ ॥ ਅਲਫ ਖਾਨ
ਨਾਦੋਣ ਪਠਾਵਾ ॥

ਭੀਮਚੰਦ ਤਨ ਬੈਰ ਬਢਾਵਾ ॥ ੧॥

ਜੁੱਧ ਕਾਜ ਨ੍ਰਿਪ ਹਮੈ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਆਪਿ
ਤਵਨ ਕੀ ਓਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਤਿਨ ਕਠ ਗੜ
ਨਵਰਸ ਪਰ ਬਾਂਧਯੋ ॥ ਤੀਰ ਤੁਫੰਗ ਨਰੇਸਨ
ਸਾਧਯੋ ॥ ੨॥

ਭੂਜੰਗ ਛੰਦ ॥

ਤਹਾ ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਭੀਮਚੰਦ ॥

ਚੜਿਓ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਮਹਾ ਤੇਜ ਵੰਦ ॥ ਸੁਖੰ

ਦੇਵ ਗਾਜੀ ਜਸਾਰੋਟ ਰਾਜੰ ॥ ਚੜੇ ਕੁੱਧ

ਕੀਨੇ ਕਰੇ ਸਰਬ ਕਾਜੰ ॥ ੩॥ ਪ੍ਰਿਥੀਚੰਦ

ਚੜਿਓ ਡਢੇ ਡਢਵਾਰੰ ॥ ਚਲੇ ਸਿੰਧ ਹੁਮੈ

ਕਾਜ ਰਾਜੰ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਕਰੀ ਢੂਕ ਢੋਅੰ

ਕਿਰਪਾਲਚੰਦੰ ॥ ਹਟਾਏ ਸਬੈ ਮਾਰਿ ਕੈ ਬੀਰ
ਬਿੰਦੰ ॥ ੪॥

ਦੁਤੀਯ ਢੋਅ ਢੂਕੈ ਵਹੈ ਮਾਰਿ ਉਤਾਰੀ ॥
ਖਰੇ ਦਾਂਤ ਪੀਸੈ ਛੁਭੈ ਛਾਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥ ਉਤੈ ਵੈ
ਥਰੇ ਬੀਰ ਬੰਬੈ ਬਜਾਵੈਂ ॥ ਤਰੇ ਭੂਪ ਠਾਂਢੇ
ਬਡੇ ਸੋਕੁ ਪਾਵੈਂ ॥ ੫॥ ਤਬੈ ਭੀਮਚੰਦੰ ਕੀਯੋ
ਕੋਪ ਆਪੰ ॥ ਹਨੂਮਾਨ ਕੇ ਮੰਤ੍ਰ ਕੋ ਮੁਖ
ਜਾਪੰ ॥ ਸਬੈ ਬੀਰ ਬੋਲੋ ਹਮੈ ਭੀ ਬੁਲਾਯੰ ॥
ਤਬੈ ਢੋਅ ਕੈ ਕੈ ਸੁ ਨੀਕੇ ਸਿਧਾਯੰ ॥ ੬॥
ਸਬੈ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਮਹਾ ਬੀਰ ਢੂਕੇ ॥ ਚਲੇ
ਬਾਰਿਬੇ ਬਾਰ ਕੋ ਜਿਉ ਭਭੂਕੇ ॥ ਤਹਾ
ਬਿਝੁੜਿਆਲੰ ਹਠਿਓ ਬੀਰ ਦਿਆਲੰ ॥
ਉਠਿਓ ਸੈਨ ਲੈ ਸੰਗਿ ਸਾਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ॥
੭॥

ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥
ਕੁੱਪਿਓ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ॥ ਨੱਚੇ ਮਰਾਲ ॥

ਬੱਜੇ ਬਜੰਤ ॥ ਕੂਰੰ ਅਨੰਤ ॥੮॥
ਜੁੱਝੰਤ ਜੁਆਣ ॥ ਬਾਹੈ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ॥
ਜੀਅ ਧਾਰ ਕ੍ਰੋਧ ॥ ਛੱਡੇ ਸਰੋਘ ॥੯॥
ਲੁੱਝੈ ਨਿਦਾਨ ॥ ਤੱਜੰਤ ਪ੍ਰਾਣ ॥
ਗਿਰ ਪਰਤ ਭੂਮਿ ॥ ਜਣੁ ਮੇਘ ਝੂਮ ॥
੧੦॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

ਕਿਰਪਾਲ ਕੋਪਿਯੰ ॥ ਹਠੀ ਪਾਵ ਰੋਪਿਯੰ ॥
ਸਰੋਘੰ ਚਲਾਏ ॥ ਬਡੇ ਬੀਰ ਘਾਏ ॥੧੧॥
ਹਣੇ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥ ਲਿਟੇ ਭੂਪ ਭਾਰੀ ॥
ਮਹਾਂ ਨਾਦ ਬਾਜੇ ॥ ਭਲੇ ਸੂਰ ਗਾਜੇ ॥
੧੨॥ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥ ਕੀਯੋ ਜੁੱਧ ਸੁੱਧੰ ॥
ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਗੱਜੇ ॥ ਮਹਾਂ ਸਾਰ ਬੱਜੇ ॥ ੧੩॥
ਕਰਿਯੋ ਜੁੱਧ ਚੰਡੰ ॥ ਸੁਣਿਯੋ ਨਾਵ ਖੰਡੰ ॥

ਚਲਿਯੋ ਸਸਤ੍ਰੁ ਬਾਹੀ ॥ ਰਜੌਤੀ ਨਿਬਾਹੀ ॥
੧੪॥

ਦੋਹਰਾ ॥

ਕੋਪ ਭਰੇ ਰਾਜਾ ਸਬੈ ਕੀਨੋ ਜੁੱਧ ਉਪਾਇ ॥
ਸੈਨ ਕਟੋਚਨ ਕੀ ਤਬੈ ਘੇਰ ਲਈ ਅਰਾਇ
॥ ੧੫॥

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

ਚਲੇ ਨਾਂਗਲੂ ਪਾਂਗਲੂ ਵੇਦੜੋਲੰ ॥ ਜਸਵਾਰੇ
ਗੁਲੇਰੇ ਚਲੇ ਬਾਂਧ ਟੋਲੰ ॥ ਤਹਾਂ ਏਕ ਬਾਜਿਓ
ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਦਿਆਲੰ ॥ ਰਖੀ ਲਾਜ ਜੌਨੇ
ਸਭੈ ਬਿਝੜਵਾਲੰ ॥ ੧੬॥ ਤਵੰ ਕੀਟ ਤੋ
ਲੋ ਤੁਫੰਗੰ ਸੰਭਾਰੋ ॥ ਹ੍ਰਿਦੈ ਏਕ ਰਾਵੰਤ ਕੇ
ਤੱਕਿ ਮਾਰੋ ॥ ਗਿਰਿਓ ਝੂਮ ਭੂਮੈ ਕਰਿਯੋ
ਜੁਧ ਸੁੱਧੰ ॥

ਤਉ ਮਾਰਿ ਬੋਲਿਯੋ ਮਹਾ ਮਾਨਿ ਕੁਧੰ ॥
੧੭॥ ਤਜਿਯੋ ਤੁਪਕੰ ਬਾਨ ਪਾਨੰ ਸੰਭਾਰੇ ॥
ਚਤੁਰ ਬਾਨਯੰ ਲੈ ਸੁ ਸੱਬਿਯੰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥
ਤ੍ਰਿਯੋ ਬਾਨ ਲੈ ਬਾਮ ਪਾਨੰ ਚਲਾਏ ॥ ਲਗੇ
ਯਾ ਲਗੇ ਨਾ ਕਛੂ ਜਾਨਿ ਪਾਏ ॥ ੧੮॥
ਸੋ ਤਉ ਲਉ ਦਈਵ ਜੁਧ ਕੀਨੋ ਉਝਾਰੰ ॥
ਤਿਨੈ ਖੇਦ ਕੈ ਬਾਰਿ ਕੇ ਬੀਚ ਡਾਰੰ ॥ ਪਰੀ
ਮਾਰ ਬੁੰਗੰ ਛੁਟੀ ਬਾਣ ਗੋਲੀ ॥ ਮਨੋ ਸੂਰ
ਬੈਠੇ ਭਲੀ ਖੇਲ ਹੋਲੀ ॥ ੧੯॥ ਗਿਰੇ ਬੀਰ
ਭੂਮੰ ਸਰੰ ਸਾਂਗ ਪੇਲੰ ॥ ਰੰਗੇ ਸ੍ਰੋਣ ਬਸਤ੍ਰੰ ਮਨੋ
ਫਾਗ ਖੇਲੰ ॥ ਲੀਯੋ ਜੀਤ ਬੈਰੀ ਕੀਆ ਆਨ
ਡੇਰੰ ॥ ਤੇਉ ਜਾਇ ਪਾਰੰ ਰਹੇ ਬਾਰਿ ਕੇਰੰ ॥
੨੦॥ ਭਈ ਰਾਤ੍ਰਿ ਗੁਬਾਰ ਕੇ ਅਰਧ ਜਾਮੰ
॥ ਤਬੈ ਛੋਰਿਗੇ ਬਾਰ ਦੇਵੈ ਦਮਾਮੰ ॥

ਸਬੈ ਰਾਤ੍ਰਿ ਬੀਤੀ ਉਦਿਓ ਦਿਉਸਰਾਚਣੰ ॥
ਚਲੇ ਬੀਰ ਚਾਲਾਕ ਖੱਗ ਖਿਲਾਣੰ ॥੨੧॥
ਭਜਿਓ ਅਲਫ ਖਾਨੰ ਨ ਖਾਨਾ ਸੰਭਾਰਿਓ ॥
ਭਜੇ ਅਉਰ ਬੀਰੰ ਨ ਧੀਰੰ ਬਿਚਾਰਿਓ ॥
ਨਦੀ ਪੈ ਦਿਨੰ ਅਸਟ ਕੀਨੇ ਮੁਕਾਮੰ ॥ ਭਲੀ
ਭਾਂਤਿ ਦੇਖੇ ਸਬੈ ਰਾਜ ਧਾਮੰ ॥ ੨੨॥

ਚੌਪਈ ॥

ਇਤ ਹਮ ਹੋਇ ਬਿਦਾ ਘਰ ਆਏ ॥ ਸੁਲਹ
ਨਮਿਤ ਵੈ ਉਤਹਿ ਸਿਧਾਏ ॥ ਸੰਧਿ ਇਨੈ
ਉਨ ਕੈ ਸੰਗਿ ਕਈ ॥ ਹੇਤ ਕਥਾ ਪੂਰਨ
ਇਤ ਭਈ ॥੨੩॥

ਦੋਹਰਾ ॥

ਆਲਸੂਨ ਕਹ ਮਾਰਿ ਕੈ ਇਹ ਦਿਸਿ ਕੀਓ
ਪਿਯਾਨ ॥

ਭਾਤਿ ਅਨੇਕਨ ਕੇ ਕਰੇ ਪੁਰ ਅਨੰਦ ਸੁਖ
ਆਨ ॥ ੨੪॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ
ਗ੍ਰੰਥੇ ਨਦੌਨ ਜੁਧ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਨੌਮੋ
ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥
੯॥੩੪੪॥

ਭਾਗ ਦਸਵਾਂ
ਚੌਪਈ ॥

ਬਹੁਤ ਬਰਖ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਤਾਏ ॥ ਚੁਨਿ
ਚੁਨਿ ਚੋਰ ਸਬੈ ਗਹਿ ਘਾਏ ॥ ਕੇਤਕ ਭਾਜਿ
ਸਹਿਰ ਤੇ ਗਏ ॥ ਭੂਖ ਮਰਤ ਫਿਰਿ ਆਵਤ
ਭਏ ॥ ੧॥ ਤਬ ਲੋ ਖਾਨ ਦਿਲਾਵਰ ਆਏ
॥ ਪੂਤ ਆਪਨ ਹਮ ਓਰ ਪਠਾਏ ॥ ਦੈਕ
ਘਰੀ ਬੀਤੀ ਨਿਸਿ ਜਬੈ ॥ ਚੜਤ ਕਰੀ
ਖਾਨਨ ਮਿਲਿ ਤਬੈ ॥ ੨॥

ਜਬ ਦਲ ਪਾਰ ਨਦੀ ਕੇ ਆਯੋ ॥ ਆਨ
ਆਲਮੈ ਹਮੈ ਜਗਾਯੋ ॥ ਸੋਰੁ ਪਰਾ ਸਭ ਹੀ
ਨਰ ਜਾਗੇ ॥ ਗਹਿ ਸਸਤ੍ਰੁ ਬੀਰ ਰਿਸ ਪਾਗੇ
॥ ੩॥ ਛੂਟਨ ਲਗੀ ਤੁਫੰਗੈਂ ਤਬ ਹੀ ॥
ਗਹਿ ਗਹਿ ਸਸਤ੍ਰੁ ਰਿਸਾਨੇ ਸਬ ਹੀ ॥ ਕੂਰ
ਭਾਂਤਿ ਤਿਨ ਕਰੀ ਪੁਕਾਰਾ ॥ ਸੋਰੁ ਸੁਨਾ
ਸਰਤਾ ਕੇ ਪਾਰਾ ॥ ੪॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥
ਬਜੀ ਭੇਰ ਭੁੰਕਾਰ ਧੁੰਕੇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ
ਬਾਨੈਤ ਬੰਕੇ ਬਕਾਰੇ ॥ ਭਏ ਬਾਹੁ ਆਘਾਤ
ਨੱਚੇ ਮਰਾਲੰ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿੰਧ ਕਾਲੀ ਗਰੱਜੀ
ਕਰਾਲੰ ॥ ੫॥ ਨਦੀਯੰ ਲਖਿਯੋ ਕਾਲ ਰਾਤ੍ਰੰ
ਸਮਾਨੰ ॥ ਕਰੇ ਸੂਰਮਾ ਸੀਤ ਪਿੰਗੰ ਪ੍ਰਮਾਨੰ
॥ ਇਤੇ ਬੀਰ ਗੱਜੇ ਭਏ ਨਾਦ ਭਾਰੇ ॥

ਭਜੇ ਖਾਨ ਖੂਨੀ ਬਿਨਾ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੇ ॥ ੬॥

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

ਨਿਲੱਜ ਖਾਨ ਭੱਜਿਓ ॥ ਕਿਨੀ ਨ ਸਸਤ੍ਰ
ਸੱਜਿਓ ॥ ਸੁ ਤਿਆਗ ਖੇਤ ਕੋ ਚਲੇ ॥

ਸੁ ਬੀਰ ਬੀਰਹਾ ਭਲੇ ॥ ੭॥ ਚਲੇ ਤੁਰੇ
ਤੁਰਾਇ ਕੈ ॥ ਸਕੇ ਨ ਸਸਤ੍ਰ ਉਠਾਇ ਕੈ ॥
ਨ ਲੈ ਹਥਿਆਰ ਗੱਜਹੀਂ ॥ ਨਿਹਾਰ ਨਾਰਿ
ਲੱਜਹੀਂ ॥ ੮॥

ਦੋਹਰਾ ॥

ਬਰਵਾ ਗਾਉਂ ਉਜਾਰ ਕੈ ਕਰੇ ਮੁਕਾਮ ਭਲਾਨ
॥ ਪ੍ਰਭ ਬਲ ਹਮੈ ਨ ਛੁਇ ਸਕੈ ਭਾਜਤ ਭਏ
ਨਿਦਾਨ ॥ ੯॥ ਤਬ ਬਲ ਈਹਾ ਨ ਪਰ
ਸਕੈ ਬਰਵਾ ਹਨਾ ਰਿਸਾਇ ॥ ਸਾਲਿਨ ਰਸ
ਜਿਮ ਬਾਨੀਯੋ ਰੋਰਨ ਖਾਤ ਬਨਾਇ ॥ ੧੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਖਾਨਜਾਦੇ ਕੋ
ਆਗਮਨ ਤ੍ਰਾਸਿਤ ਉਠ ਜੈਬੋ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ
ਦਸਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ
॥ ੧੦॥੩੫੪॥

ਭਾਗ ਗਿਆਰੂਵਾਂ
ਹੁਸੈਨੀ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥
ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

ਗਯੋ ਖਾਨਜਾਦਾ ਪਿਤਾ ਪਾਸ ਭੱਜੰ ॥ ਸਕੈ
ਜੁਆਬੁ ਦੈ ਨਾ ਹਨੇ ਸੂਰ ਲੱਜੰ ॥ ਤਹਾ ਠੋਕ
ਬਾਹਾਂ ਹੁਸੈਨੀ ਗਰਜਿਯੰ ॥ ਸਬੈ ਸੂਰ ਲੈ ਕੇ
ਸਿਲਾ ਸਾਜ ਸੱਜਿਯੰ ॥੧॥ ਕਰਿਯੈ ਜੋਰ ਸੈਨੰ
ਹੁਸੈਨੀ ਪਯਾਨੰ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਕੂਟਿ ਕੈ ਲੂਟ ਲੀਨੇ
ਅਵਾਨੰ ॥ ਪੁਨਰ ਡਢਵਾਲੰ ਕੀਯੋ ਜੀਤਿ ਜੇਰੰ
॥ ਕਰੇ ਬੰਦਿ ਕੈ ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰਾਨ ਚੇਰੰ ॥ ੨॥

ਪੁਨਰਿ ਦੂਨਿ ਕੋ ਲੂਟ ਲੀਨੋ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਕੋਈ
ਸਾਮੁਹੇ ਹੂੈ ਸਕਿਯੋ ਨ ਗਵਾਰੰ ॥ ਲੀਯੋ ਛਨਿ
ਅੰਨੰ ਦਲੰ ਬਾਂਟਿ ਦੀਯੰ ॥ ਮਹਾ ਮੂੜਿਯੰ
ਕੁਤਸਤੰ ਕਾਜ ਕੀਯੰ ॥ ੩॥

ਦੋਹਰਾ ॥

ਕਿਤਕ ਦਿਬਸ ਬੀਤਤ ਭਏ ਕਰਤ ਉਸੈ
ਉਤਪਾਤ ॥ ਗੁਆਲੇਰੀਅਨ ਕੀ ਪਰਤ ਭੀ
ਆਨ ਮਿਲਨ ਕੀ ਬਾਤ ॥ ੪॥ ਜੋ ਦਿਨ
ਦੁਇਕ ਨ ਵੇ ਮਿਲਤ ਤਬ ਆਵਤ ਅਰਗਾਇ
॥ ਕਾਲਿ ਤਿਨੂ ਕੇ ਘਰ ਬਿਖੈ ਡਾਰੀ ਕਲਹ
ਬਨਾਇ ॥ ੫॥

ਚੌਪਈ ॥

ਗੁਆਲੇਰੀਆ ਮਿਲਨ ਕਹੁ ਆਏ ॥
ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਭੀ ਸੰਗਿ ਸਿਧਾਏ ॥

ਚਤਰਥ ਆਨ ਮਿਲਤ ਭਏ ਜਾਮੰ ॥ ਫੂਟਿ
ਗਈ ਲਖਿ ਨਜਰਿ ਗੁਲਾਮੰ ॥ ੬॥
ਦੋਹਰਾ ॥

ਜੈਸੇ ਰਵਿ ਕੇ ਤੇਜ ਤੇ ਰੇਤ ਅਧਿਕ ਤਪਤਾਇ
॥ ਰਵਿ ਬਲਿ ਛੁਦ੍ਰ ਨ ਜਾਨਈ ਆਪਨ ਹੀ
ਗਰਬਾਇ ॥ ੭॥

ਚੌਪਈ ॥

ਤੈਸੇ ਹੀ ਫੂਲ ਗੁਲਾਮ ਜਾਤ ਭਯੋ ॥ ਤਿਨੈ ਨ
ਦ੍ਰਿਸਟ ਤਰੇ ਆਨਤ ਭਯੋ ॥ ਕਾਹਲੂਰੀਆ
ਕਟੋਚ ਸੰਗ ਲਹਿ ॥ ਜਾਨਾ ਆਨ ਨ ਮੋ ਸਰ
ਮਹਿ ਮਹਿ ॥ ੮॥ ਤਿਨ ਜੋ ਧਨ ਆਨੋ ਸੋ
ਸਾਥਾ ॥ ਤੇ ਦੇ ਰਹੇ ਹੁਸੈਨੀ ਹਾਥਾ ॥ ਦੇਤ
ਲੇਤ ਆਪਨ ਕੁਰਚਾਨੇ ॥ ਤੇ ਧਨਿ ਲੈ ਨਿਜਿ
ਧਾਮ ਸਿਧਾਨੇ ॥ ੯॥

ਚੇਰੋ ਤਬੈ ਤੇਜ ਤਨ ਤਯੋ ॥ ਭਲਾ ਬੁਰਾ
ਕਛੁ ਲਖਤ ਨ ਭਯੋ ॥ ਛੰਦ ਬੰਦ ਨਹ ਨੈਕੁ
ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਜਾਤ ਭਯੋ ਦੇ ਤਬਹਿ ਨਗਾਰਾ
॥ ੧੦॥ ਦਾਵ ਘਾਵ ਤਿਨ ਨੈਕੁ ਨ ਕਰਾ
॥ ਸਿੰਘਹਿ ਘੇਰਿ ਸਸਾ ਕਹੁ ਡਰਾ ॥ ਪੰਦ੍ਰਹ
ਪਹਿਰ ਗਿਰਦ ਤਿਨ ਕੀਯੋ ॥ ਖਾਨ ਪਾਨ
ਤਿਨ ਜਾਨ ਨ ਦੀਯੋ ॥ ੧੧॥ ਖਾਨ ਪਾਨ
ਬਿਨ ਸੂਰਿ ਰਿਸਾਏ ॥ ਸਾਮ ਕਰਨ ਹਿਤ
ਦੂਤ ਪਠਾਏ ॥ ਦਾਸ ਨਿਰਖ ਸੰਗਿ ਸੈਨ
ਪਠਾਨੀ ॥ ਫੂਲਿ ਗਯੋ ਤਿਨ ਕੀ ਨਹੀਂ
ਮਾਨੀ ॥ ੧੨॥ ਦਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਅਬ ਹੀ ਕੈ ਦੈਹੂ
॥ ਨਾ ਤਰ ਮੀਚ ਮੁੰਡ ਪਰ ਲੈਹੂ ॥ ਸਿੰਘ
ਸੰਗਤੀਆ ਤਹਾ ਪਠਾਏ ॥ ਗੋਪਾਲੈ ਸੁ ਧਰਮੁ
ਦੇ ਲਿਆਏ ॥ ੧੩॥

ਤਿਨ ਕੈ ਸੰਗਿ ਨ ਉਨ ਕੀ ਬਨੀ ॥ ਤਬ
ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਚਿਤ ਮੋ ਇਹ ਗਨੀ ॥ ਐਸਿ
ਘਾਤਿ ਫਿਰ ਹਾਥ ਨ ਐਹੈ ॥ ਸਬਹੂੰ ਫੇਰ
ਸਮੋ ਛਲਿ ਜੈਹੈ ॥ ੧੪॥ ਗੋਪਾਲੈ ਸੁ ਅਬੈ
ਗਹਿ ਲੀਜੈ ॥ ਕੈਦ ਕੀਜੀਐ ਕੈ ਬਧ ਕੀਜੈ
॥ ਤਨਕ ਭਨਕ ਜਬ ਤਿਨ ਸੁਨ ਪਾਈ ॥
ਨਿਜ ਦਲ ਜਾਤ ਭਯੋ ਭਟਰਾਈ ॥ ੧੫॥

ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥

ਜਬ ਗਯੋ ਗੁਪਾਲ ॥ ਕੁੱਪਿਯੋ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ॥
ਹਿੰਮਤ ਹੁਸੈਨ ॥ ਜੁੰਮੈ ਲੁਝੈਨ ॥ ੧੬॥
ਕਰਿ ਕੇ ਗੁਮਾਨ ॥ ਜੁੰਮੈ ਜੁਆਨ ॥
ਬੱਜੇ ਤੱਬਲ ॥ ਦੁੰਦਭਿ ਦੱਬਲ ॥ ੧੭॥
ਬੱਜੇ ਨਿਸਾਣ ॥ ਨੱਚੇ ਕਿਕਾਣ ॥
ਬਾਹੈ ਤੜਾਕ ॥ ਉੱਠੈ ਕੜਾਕ ॥ ੧੮॥

ਬੱਜੇ ਨਿਸੰਗ ॥ ਗੱਜੇ ਨਿਹੰਗ ॥
ਛੁੱਟੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥ ਲਿੱਟੈ ਜੁਆਨ ॥ ੧੯॥
ਤੁੱਪਕ ਤੜਾਕ ॥ ਕੈਬਰ ਕੜਾਕ ॥
ਸੈਹਥੀ ਸੜਾਕ ॥ ਛੁੱਹੀ ਛੜਾਕ ॥ ੨੦॥
ਗੱਜੇ ਸੁ ਬੀਰ ॥ ਬੱਜੇ ਗਹੀਰ ॥
ਬਿਚਰੇ ਨਿਹੰਗ ॥ ਜੈਸੇ ਪਿਲੰਗ ॥ ੨੧॥
ਹੁੰਕੇ ਕਿਕਾਣ ॥ ਧੁੰਕੇ ਨਿਸਾਣ ॥
ਬਾਹੈ ਤੜਾਕ ॥ ਝੰਲੈ ਝੜਾਕ ॥ ੨੨॥
ਜੁੱਝੇ ਨਿਹੰਗ ॥ ਲਿੱਟੇ ਮਲੰਗ ॥
ਖੁਲ੍ਹੇ ਕਿਸਾਰ ॥ ਜਨੁ ਜਟਾਧਾਰ ॥ ੨੩॥
ਸਜੇ ਰਜਿੰਦ੍ਰ ॥ ਗਜੇ ਗਜਿੰਦ੍ਰ ॥
ਉੱਤਰੇ ਖਾਨ ॥ ਲੈ ਲੈ ਕਮਾਨ ॥ ੨੪॥

ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥

ਕੁਪਿਯੋ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ਸੱਜਿ ਮਰਾਲੰ ਬਾਹ
ਬਿਸਾਲੰ ਧਰਿ ਢਾਲੰ ॥ ਧਾਏ ਸਭ ਸੂਰੰ ਰੂਪ
ਕਰੂਰੰ ਚਮਕਤ ਨੂਰੰ ਸੁਖ ਲਾਲੰ ॥ ਲੈ ਲੈ
ਸੁ ਕ੍ਰਿਪਾਨੰ ਬਾਣ ਕਮਾਣੰ ਸਜੇ ਜੁਆਨੰ ਤਨ
ਤੱਤੰ ॥ ਰਣਿ ਰੰਗ ਕਲੋਲੰ ਮਾਰਹੀ ਬੋਲੰ ਜਨ
ਗਜ ਡੋਲੰ ਬਨ ਮਤੰ ॥ ੨੫॥

ਭੁਯੰਗ ਛੰਦ ॥

ਤਬੈ ਕੋਪੀਯੰ ਕਾਂਗੜੇਸੰ ਕਟੋਚੰ ॥ ਮੁਖੰ ਕਰਤ
ਨੈਨੰ ਤਜੇ ਸਰਬ ਸੋਚੰ ॥ ਉਤੇ ਉੱਠੀਯੰ ਖਾਨ
ਖੇਤੰ ਖਤੰਗੰ ॥ ਮਨੋ ਬਿਹਚਰੈ ਮਾਸ ਹੇਤੰ
ਪਿਲੰਗੰ ॥ ੨੬॥ ਬਜੀ ਭੇਰ ਭੁੰਕਾਰ ਤੀਰੰ
ਤੜੱਕੇ ॥ ਮਿਲੇ ਹੱਥਿ ਬੱਖੰ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਕੜੱਕੇ
॥ ਬਜੇ ਜੰਗ ਨੀਸਣ ਕੱਥੇ ਕਥੀਰੰ ॥

ਫਿਰੈ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡ ਤਨ ਤੱਛ ਤੀਰੰ ॥ ੨੨॥
ਉਠੈ ਟੋਪ ਟੂਕੰ ਗੁਰਜੈ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਰੁਲੇ ਲੁੱਥ
ਜੁੱਥੰ ਗਿਰੇ ਬੀਰ ਮਾਰੇ ॥ ਪਰੈ ਕੱਤੀਯੰ ਘਾਤ
ਨਿਰਘਾਤ ਬੀਰੰ ॥ ਫਿਰੈ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡ ਤਨ
ਤੱਛ ਤੀਰੰ ॥ ੨੩॥ ਬਹੀ ਬਾਹੁ ਆਘਾਤ
ਨਿਰਘਾਤ ਬਾਣੰ ॥ ਉਠੇ ਨੱਦ ਨਾਦੰ ਕੜੱਕੇ
ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥ ਛਕੇ ਛੋਭ ਛਤ੍ਰੀ ਤਜੈ ਬਾਣ ਰਾਜੀ
॥ ਬਹੇ ਜਾਹਿ ਖਾਲੀ ਫਿਰੈ ਛੂਛ ਤਾਜੀ ॥
੨੪॥ ਜੁਟੇ ਆਪ ਮੈ ਬੀਰ ਬੀਰੰ ਜੁਝਾਰੇ
॥ ਮਨੋ ਗੱਜ ਜੁਟੇ ਦੰਤਾਰੇ ਦੰਤਾਰੇ ॥ ਕਿਧੋ
ਸਿੰਘ ਸੋ ਸਾਰਦੂਲੰ ਅਰੁੱਝੇ ॥ ਤਿਸੀ ਭਾਂਤਿ
ਕਿਰਪਾਲ ਗੋਪਾਲ ਜੁੱਝੇ ॥ ੨੫॥ ਹਰੀ ਸਿੰਘ
ਧਾਯੋ ਤਹਾਂ ਏਕ ਬੀਰੰ ॥ ਸਹੇ ਦੇਹ ਆਪੰ
ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਤੀਰੰ ॥

ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਕੈ ਬੀਰ ਬਿੰਦੁ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਬਡੇ
ਜੁਧ ਕੈ ਦੇਵ ਲੋਕੰ ਪਧਾਰੇ ॥ ੩੧॥ ਹਠਿਯੋ
ਹਿੰਮਤੰ ਕਿੰਮਤੰ ਲੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨੰ ॥ ਲਏ ਗੁਰਜ
ਚੱਲੰ ਸੁ ਜਲਾਲਖਾਨੰ ॥ ਹਠੇ ਸੂਰਮਾ ਮੱਤ
ਜੋਧਾ ਜੁਝਾਰੰ ॥ ਪਰੀ ਕੁੱਟ ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰ
ਝਾਰੰ ॥ ੩੨॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

ਜਸੰਵਾਲ ਧਾਏ ॥ ਤੁਰੰਗੰ ਨਚਾਏ ॥ ਲਯੋ
ਘੇਰ ਹੁਸੈਨੀ ॥ ਹਠਿਯੋ ਸਾਂਗ ਪੈਨੀ ॥ ੩੩॥
ਤਿਨੂ ਬਾਣ ਬਾਹੇ ॥ ਬਡੇ ਸੈਨ ਗਾਹੇ ॥
ਜਿਸੈ ਅੰਗਿ ਲਾਗਿਯੋ ॥ ਤਿਸੈ ਪ੍ਰਾਣ
ਤਯਾਗਿਯੋ ॥ ੩੪॥
ਜਬੈ ਘਾਵ ਲਾਗਿਯੋ ॥ ਤਬੈ ਕੋਪ ਜਾਗਿਯੋ ॥
ਸੰਭਾਰੀ ਕਮਾਣੰ ॥ ਹਠੇ ਬੀਰ ਬਾਣੰ ॥ ੩੫॥

ਚਹੂੰ ਓਰ ਢੂਕੇ ॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਕੂਕੇ ॥ ਨ੍ਰਿਭੈ
ਸਸਤ੍ਰ ਬਾਹੈਂ ॥ ਦੋਊ ਜੀਤ ਚਾਹੈਂ ॥ ੩੬॥
ਰਿਸੇ ਖਾਨਜਾਦੇ ॥ ਮਹਾ ਮੱਦ ਮਾਦੇ ॥ ਮਹਾ
ਬਾਣ ਬਰਖੇ ॥ ਸਭੈ ਸੂਰ ਹਰਖੇ ॥ ੩੭॥
ਕਰੈ ਬਾਣ ਅਰਚਾ ॥ ਧਨੁਰ ਬੇਦ ਚਰਚਾ ॥
ਸੁ ਸਾਂਗੰ ਸਮੁਲੰ ॥ ਕਰੈ ਤਉਨ ਠਾਮੰ ॥
੩੮॥ ਬਲੀ ਬੀਰ ਰੁੱਝੇ ॥ ਸਮੂਹ ਸਸਤ੍ਰ ਜੁੱਝੇ
॥ ਲਗੈ ਧੀਰ ਧੱਕੇ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਝਨੱਕੇ ॥
੩੯॥ ਕੜੱਕੈ ਕਮਾਣੰ ॥ ਝਣੱਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥
ਕੜੱਕਾਰ ਛੁੱਟੈ ॥ ਝਣੱਕਾਰ ਉੱਠੈ ॥ ੪੦॥
ਹਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੈ ॥ ਨ ਸੰਕਾ ਬਿਚਾਰੈ ॥
ਕਰੈ ਤੀਰ ਮਾਰੰ ॥ ਫਿਰੈ ਲੋਹ ਧਾਰੰ ॥ ੪੧॥
ਨਦੀ ਸ੍ਰੋਣ ਪੂਰੰ ॥ ਫਿਰੈ ਗੈਣ ਹੂਰੰ ॥
ਉਭੇ ਖੇਤ ਪਾਲੰ ॥ ਬਕੇ ਬਿੱਕਰਾਲੰ ॥ ੪੨॥

ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥

ਤਹ ਹੜ ਰੜਾਇ ਹੱਸੇ ਮਸਾਣ ॥ ਲਿੱਟੇ
ਗਜਿੰਦ੍ਰ ਛੁੱਟੇ ਕਿਕਾਣ ॥ ਜੁੱਟੇ ਸੁ ਬੀਰ ਤਹ
ਕੜਕ ਜੰਗ ॥ ਛੁੱਟੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਵੁਠੇ ਖਤੰਗ ॥
੪੩॥ ਡਾਕਨਿ ਡਹਿਕ ਚਾਵਡਿ ਚਿਕਾਰ ॥
ਕਾਕੰ ਕਹੱਕਿ ਬੱਜੇ ਦੁਧਾਰ ॥ ਖੋਲੰ ਖੜੱਕਿ
ਤੁਪਕਿ ਤੜਾਕਿ ॥ ਸੈਥੰ ਸੜੱਕ ਧੱਕੰ
ਧਹਾਕਿ ॥ ੪੪॥

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

ਤਹਾ ਆਪ ਕੀਨੋ ਹੁਸੈਨੀ ਉਤਾਰੰ ॥ ਸਭੂ
ਹਾਥ ਬਾਣੰ ਕਮਾਣੰ ਸੰਭਾਰੰ ॥ ਰੁਪੇ ਖਾਨਿ
ਖੂਨੀ ਕਰੈ ਲਾਗ ਜੁਧੰ ॥ ਮੁਖੰ ਰਕਤ ਨੈਣੰ
ਭਰੇ ਸੂਰ ਕ੍ਰੁਧੰ ॥ ੪੫॥
ਜਗਿਯੰ ਜੰਗ ਜਾਲਮ ਸੁ ਜੋਧੰ ਜੁਝਾਰੰ ॥

ਬਹੇ ਬਾਣ ਬਾਂਕੇ ਬਰਛੀ ਦੁਧਾਰੰ ॥
ਮਿਲੇ ਬੀਰ ਬੀਰੰ ਮਹਾਂ ਧੀਰ ਬੰਕੇ ॥
ਧਕਾ ਧਕਿ ਸੈਥੰ ਕ੍ਰਿਪਾਨੰ ਝਨੰਕੇ ॥ ੪੬॥
ਭਏ ਢੋਲ ਢੰਕਾਰ ਨਾਦੰ ਨਫੀਰੰ ॥ ਉਠੈ ਬਾਹੁ
ਆਘਾਤ ਗੱਜੈ ਸੁ ਬੀਰੰ ॥ ਨਵੰ ਨੱਦ ਨੀਸਾਨ
ਬੱਜੇ ਅਪਾਰੰ ॥ ਰੁਲੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰ
ਝਾਰੰ ॥ ੪੭॥ ਟਕਾ ਟੁੱਕ ਟੋਪੰ ਢਕਾ ਢੁੱਕ
ਢਾਲੰ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਬਾਨੈਤ ਬੰਕੇ ਬਿਕ੍ਰਾਲੰ ॥
ਨਚੇ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲਯੰ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥ ਨਚੀ
ਡਾਕਿਣੀ ਜੋਗਣੀ ਉਰਧ ਹੇਤੰ ॥ ੪੮॥
ਛੁਟੀ ਜੋਗ ਤਾਰੀ ਮਹਾਂ ਰੁਦ੍ਰ ਜਾਗੇ ॥ ਡਗਿਯੋ
ਧਿਆਨ ਬ੍ਰਹਮੰ ਸਭੈ ਸਿੱਧ ਭਾਗੇ ॥
ਹਸੇ ਕਿੰਨਰੰ ਜੱਛ ਬਿੱਦਿਆ ਧਰੇਯੰ ॥
ਨਚੀ ਅੱਛਰਾ ਪੱਛਰਾ ਚਾਰਣੇਯੰ ॥ ੪੯॥

ਪਰਿਓ ਘੋਰ ਜੁਧੰ ਸੁ ਸੈਨਾ ਪਰਾਨੀ ॥ ਤਹਾਂ
ਖਾਂ ਹੁਸੈਨੀ ਮੰਡਿਓ ਬੀਰ ਬਾਨੀ ॥ ਉਤੈ
ਬੀਰ ਧਾਏ ਸੁ ਬੀਰੰ ਜਸ੍ਵਾਰੰ ॥ ਸਬੈ ਬਿਉਤ
ਡਾਰੇ ਬਗਾ ਸੇ ਅਸ੍ਵਾਰੰ ॥ ੫੦॥ ਤਹਾਂ ਖਾਂ
ਹੁਸੈਨੀ ਰਹਿਓ ਏਕ ਠਾਢੰ ॥ ਮਨੋ ਜੁਧ ਖੰਭੰ
ਰਣੰ ਭੂਮ ਗਾਡੰ ॥ ਜਿਸੈ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਹਠੀ
ਬਾਣ ਮਾਰਿਓ ॥ ਤਿਸੈ ਛੇਦ ਕੈ ਪੈਲ ਪਾਰੇ
ਪਧਾਰਿਓ ॥ ੫੧॥ ਸਹੇ ਬਾਣ ਸੂਰੰ ਸਭੈ
ਆਣ ਢੂਕੈ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ
ਕੂਕੈ ॥ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਅਸਤ੍ਰ ਅਉ ਸਸਤ੍ਰ
ਝਾਰੇ ॥ ਗਿਰੇ ਭਿਸਤ ਕੋ ਖਾਂ ਹੁਸੈਨੀ ਸਿਧਾਰੇ
॥ ੫੨॥

ਦੋਹਰਾ ॥

ਜਬੈ ਹੁਸੈਨੀ ਜੁਝਿਓ ਭਯੋ ਸੂਰ ਮਨ ਰੋਸੁ ॥

ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਅਵਰੇ ਸਭੈ ਉਠਿਓ ਕਟੋਚਨ
ਜੋਸੁ ॥ ੫੩॥

ਚੌਪਈ ॥

ਕੋਪਿ ਕਟੋਚਿ ਸਬੈ ਮਿਲਿ ਧਾਏ ॥ ਹਿੰਮਤਿ
ਕਿੰਮਤਿ ਸਹਿਤ ਰਿਸਾਏ ॥ ਹਰੀ ਸਿੰਘ
ਤਬ ਕੀਯਾ ਉਠਾਨਾ ॥ ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਹਨੇ
ਪਖਰੀਯਾ ਜੁਆਨਾ ॥ ੫੪॥

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

ਤਬੈ ਕਟੋਚ ਕੋਪੀਅੰ ॥ ਸੰਭਾਰ ਪਾਵ ਰੋਪੀਅੰ
॥ ਸਰੱਕ ਸਸਤ੍ਰੁ ਝਾਰਹੀ ॥ ਸੁ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ
ਉਚਾਰਹੀ ॥ ੫੫॥ ਚੰਦੇਲ ਚੌਪੀਯੰ ਤਬੈ
॥ ਰਿਸਾਤ ਧਾਤ ਭੇ ਸਬੈ ॥ ਜਿਤੇ ਗਏ ਸੁ
ਮਾਰੀਯੰ ॥ ਬਚੇ ਤਿਤੇ ਸਿਧਾਰੀਯੰ ॥ ੫੬॥

ਦੋਹਰਾ ॥

ਸਾਤ ਸਵਾਰਨ ਕੇ ਸਹਿਤ ਜੂਝੇ ਸੰਗਤ ਰਾਇ
॥ ਦਰਸੋ ਸੁਨਿ ਜੂਝੈ ਤਿਨੈ ਬਹੁਤ ਜੁਝਤ ਭਯੋ
ਆਇ ॥ ੫੭॥ ਹਿੰਮਤ ਹੂੰ ਉਤਰਿਯੋ ਤਹਾ
ਬੀਰ ਖੇਤ ਮੰਝਾਰ ॥ ਕੇਤਨ ਕੇ ਤਨਿ ਘਾਇ
ਸਹਿ ਕੇਤਨਿ ਕੈ ਤਨਿ ਝਾਰ ॥ ੫੮॥ ਬਾਜ
ਤਹਾਂ ਜੁਝਤ ਭਯੋ ਹਿੰਮਤ ਗਯੋ ਪਰਾਇ ॥
ਲੋਥ ਕ੍ਰਿਪਾਲਹਿ ਕੀ ਨਮਿਤ ਕੋਪਿ ਪਰੇ
ਅਰਰਾਇ ॥ ੫੯॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

ਬਲੀ ਬੈਰ ਰੁੱਝੇ ॥ ਸਮੁਹਿ ਸਾਰ ਜੁੱਝੇ ॥
ਕ੍ਰਿਪਾ ਰਾਮ ਗਾਜੀ ॥ ਲਰਿਓ ਸੈਨ ਭਾਜੀ
॥ ੬੦॥ ਮਹਾ ਸੈਨ ਗਾਹੈਂ ॥ ਨ੍ਰਿਭੈ ਸਸਤ੍ਰ
ਬਾਹੈਂ ॥ ਘਨਿਯੋ ਕਾਲ ਕੈ ਕੈ ॥ ਚਲੈ ਜੱਸ

ਲੈ ਕੈ ॥ ੬੧॥ ਬਜੇ ਸੰਖ ਨਾਦੰ ॥ ਸੁਰੰ
ਨਿਰਬਿਖਾਦੰ ॥ ਬਜੇ ਡੌਰ ਡੱਢੰ ॥ ਹਠੇ
ਸਸਤ੍ਰ ਕੱਢੰ ॥ ੬੨॥ ਪਰੀ ਭੀਰ ਭਾਰੀ ॥
ਜੁਝੈ ਛਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਮੁਖੰ ਮੁੱਛ ਬੰਕੰ ॥ ਮੰਡੇ
ਬੀਰ ਹੰਕੰ ॥ ੬੩॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰਿ ਬੋਲੈਂ ॥ ਰਣੰ
ਭੂਮਿ ਡੋਲੈਂ ॥ ਹਥਿਆਰੰ ਸੰਭਾਰੈਂ ॥ ਉਭੈ
ਬਾਜ ਡਾਰੈਂ ॥ ੬੪॥

ਦੋਹਰਾ ॥

ਰਣ ਜੁਝਤ ਕਿਰਪਾਲ ਕੇ ਨਾਚਤ ਭਯੋ
ਗੁਪਾਲ ॥ ਸੈਨ ਸਭੈ ਸਿਰਦਾਰ ਦੈ ਭਾਜਤ
ਭਈ ਬਿਹਾਲ ॥ ੬੫॥ ਖਾਨ ਹੁਸੈਨ ਕ੍ਰਿਪਾਲ
ਕੇ ਹਿੰਮਤ ਰਣ ਜੂਝੰਤ ॥ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਜੋਧਾ
ਸਬੈ ਜਿਮ ਦੇ ਮੁਕਟ ਮਹੰਤ ॥ ੬੬॥

ਚੌਪਈ ॥

ਇਹ ਬਿਧ ਸਤ੍ਰੁ ਸਬੈ ਚੁਨਿ ਮਾਰੇ ॥ ਗਿਰੇ
ਆਪਨੇ ਸੂਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਤਹ ਘਾਇਲ ਹਿੰਮਤ
ਕੱਹ ਲਹਾ ॥ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਗੋਪਾਲ ਸਿਉਂ
ਕਹਾ ॥ ੬੭॥ ਜਿਨ ਹਿੰਮਤ ਅਸ ਕਲਹ
ਬਢਾਯੋ ॥ ਘਾਇਲ ਆਜ ਹਾਥ ਵਹ ਆਯੋ
॥ ਜਬ ਗੁਪਾਲ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਵਾ ॥ ਮਾਰਿ
ਦੀਓ ਜੀਅਤ ਨ ਉਠਾਵਾ ॥ ੬੮॥ ਜੀਤ
ਭਈ ਰਨ ਭਯੋ ਉਝਾਰਾ ॥ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਕਰਿ
ਸਭ ਘਰੋ ਸਿਧਾਰਾ ॥ ਰਾਖਿ ਲੀਯੋ ਹਮ ਕੋ
ਜਗਰਾਈ ॥ ਲੋਹ ਘਟਾ ਅਨਤੈ ਬਰਸਾਈ ॥
੬੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਹੁਸੈਨੀ ਬਧ
ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਹਿੰਮਤ ਸੰਗਤੀਆ ਬਧ ਬਰਨਨੰ
ਨਾਮ ਗਿਆਰਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ
ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੧॥ ਅਫਜੂ ॥ ੪੨੩॥

ਭਾਗ ਬਾਰੂਵਾਂ
ਚੌਪਈ ॥

ਜੁੱਧ ਭਯੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਅਪਾਰਾ ॥ ਤੁਰਕਨ
ਕੋ ਮਾਰਿਓ ਸਿਰਦਾਰਾ ॥ ਰਿਸ ਤਨ ਖਾਨ
ਦਿਲਾਵਰ ਤਏ ॥ ਇਤੈ ਸਊਰ ਪਠਾਵਤ ਭਏ
॥ ੧॥ ਉਤੈ ਪਠਿਓ ਉਨ ਸਿੰਘ ਜੁਝਾਰਾ ॥
ਤਿਹ ਭਲਾਨ ਤੇ ਖੇਦ ਨਿਕਾਰਾ ॥ ਇਤਿ
ਗਜ ਸਿੰਘ ਪੰਮਾ ਦਲ ਜੋਰਾ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ
ਤਿਨ ਉਪਰ ਭੇਰਾ ॥ ੨॥

ਉਤੈ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਭਯੋ ਆਡਾ ॥
ਜਿਮ ਰਨ ਖੰਭ ਭੂਮਿ ਰਨਿ ਗਾਡਾ ॥
ਗਾਡਾ ਚਲੇ ਨ ਹਾਡਾ ਚਲਿ ਹੈ ॥
ਸਾਮੁਹਿ ਸੇਲ ਸਮਰ ਮੋ ਝਲਿ ਹੈ ॥ ੩॥
ਬਾਟ ਚੜ੍ਹੈ ਦਲ ਦੋਊ ਜੁਝਾਰਾ ॥
ਉਤੈ ਚੰਦੇਲ ਇਤੈ ਜਸਵਾਰਾ ॥
ਮੰਡਿਓ ਬੀਰ ਖੇਤ ਮੋ ਜੁੱਧਾ ॥
ਉਪਜਿਉ ਸਮਰਸੂਰ ਮਨ ਕੁੱਧਾ ॥ ੪॥
ਕੋਪ ਭਰੇ ਦੋਊ ਦਿਸ ਭਟ ਭਾਰੇ ॥
ਇਤੈ ਚੰਦੇਲ ਉਤੈ ਜਸਵਾਰੇ ॥
ਢੋਲ ਨਗਾਰੇ ਬਜੇ ਅਪਾਰਾ ॥
ਭੀਮ ਰੂਪ ਭੈਰੋ ਭਭਕਾਰਾ ॥ ੫॥
ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥
ਧੁਣੈ ਢੋਲ ਬੱਜੇ ॥ ਮਹਾਂ ਸੂਰ ਗੱਜੇ ॥

ਕਰੇ ਸਸਤ੍ਰ ਘਾਵੰ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਚਿੱਤੇ ਚਾਵੰ ॥ ੬॥
ਨਿਭੈ ਬਾਜ ਡਾਰੈ ॥ ਪਰਘੈ ਪ੍ਰਹਾਰੈ ॥
ਕਰੇ ਤੇਗ ਘਾਯੰ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਚਿੱਤ ਚਾਯੰ ॥ ੭॥
ਬਕੈ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥ ਨ ਸੰਕਾ ਬਿਚਾਰੰ ॥
ਰੁਲੈ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ॥ ਕਰੈ ਸੁਰਗ ਇੱਛੰ ॥ ੮॥
ਦੋਹਰਾ ॥

ਨੈਕ ਨ ਰਨ ਤੇ ਮੁਰਿ ਚਲੈਂ ਕਰੈ ਨਿਡਰ ਹੈ
ਘਾਇ ॥ ਗਿਰ ਗਿਰ ਪਰੈ ਪਵੰਗ ਤੇ ਬਰੇ
ਬਰੰਗਨ ਜਾਇ ॥ ੯॥

ਚੌਪਈ ॥

ਇਹ ਬਿਧਿ ਹੋਤ ਭਯੋ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥ ਜੂਝੇ ਚੰਦ
ਨਰਾਇਨ ਨਾਮਾ ॥ ਤਬ ਜੁਝਾਰ ਏਕਲ ਹੀ
ਧਯੋ ॥ ਬੀਰਨ ਘੋਰ ਦਸੋ ਦਿਸ ਲਯੋ ॥
੧੦॥

ਦੋਹਰਾ ॥

ਧਸਿਯੋ ਕਟਕ ਮੈ ਝਟਕ ਦੈ ਕਛੂ ਨ ਸੰਕ
ਬਿਚਾਰ ॥ ਗਾਹਤ ਭਯੋ ਸੁਭਟਨ ਬਡੇ
ਬਾਹਿਤ ਭਯੋ ਹਥਿਆਰ ॥ ੧੧॥

ਚੌਪਈ ॥

ਇਹ ਬਿਧਿ ਘਣੇ ਘਰਨ ਕੋ ਗਾਰਾ ॥ ਭਾਂਤਿ
ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਕਰਿ ਹਥੀਯਾਰਾ ॥ ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ
ਬੀਰ ਪਖਰੀਆ ਮਾਰੇ ॥ ਅੰਤਿ ਦੇਵ ਪੁਰ
ਆਪ ਪਧਾਰੇ ॥ ੧੨॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ
ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਜੁਧ ਬਰਨਨੰ
ਨਾਮ ਦੂਦਸਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ
ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥ ੧੨॥
ਅਫਜੂ ॥ ੪੩੫॥

ਭਾਵ ਤੇਰੁਵਾਂ
ਸਹਜਾਦੇ ਕੋ ਆਗਮਨ ਮਦ੍ਰ ਦੇਸ ॥
ਚੌਪਈ ॥

ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੋ ਬਧ ਭਯੋ ਜੁਝਾਰਾ ॥ ਆਨ
ਬਸੇ ਤਬ ਧਾਮ ਲੁਜਾਰਾ ॥ ਤਬ ਅਉਰੰਗ
ਮਨ ਮਾਹਿ ਰਿਸਾਵਾ ॥ ਮਦ੍ਰ ਦੇਸ ਕੋ ਪੂਤ
ਪਠਾਵਾ ॥ ੧॥ ਤਿਹ ਆਵਤ ਸਭ ਲੋਕ
ਭਰਾਨੇ ॥ ਬਡੇ ਬਡੇ ਗਿਰ ਹੇਰ ਲੁਕਾਨੇ ॥
ਹਮਹੂੰ ਲੋਗਨ ਅਧਿਕ ਡਰਾਯੋ ॥ ਕਾਲ ਕਰਮ
ਕੋ ਮਰਮ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ੨॥ ਕਿਤਕ ਲੋਕ ਤਜਿ
ਸੰਗਿ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਜਾਇ ਬਸੇ ਗਿਰਵਰ ਜਹਿ
ਭਾਰੇ ॥ ਚਿਤ ਮੂਜੀਯਨ ਕੋ ਅਧਿਕ ਡਰਾਨਾ
॥ ਤਿਨੈ ਉਬਾਰ ਨ ਅਪਨਾ ਜਾਨਾ ॥ ੩॥
ਤਬ ਅਉਰੰਗ ਜੀਅ ਮਾਂਝ ਰਿਸਾਏ ॥

ਏਕ ਅਹਦੀਆ ਈਹਾਂ ਪਠਾਏ ॥ ਹਮ ਤੇ
ਭਾਜਿ ਬਿਮੁਖ ਜੇ ਗਏ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਧਾਮ
ਗਿਰਾਵਤ ਭਏ ॥ ੪॥ ਜੇ ਅਪਨੇ ਗੁਰ ਤੇ
ਮੁਖ ਫਿਰਹੈਂ ॥ ਈਹਾਂ ਊਹਾਂ ਤਿਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ
ਗਿਰਿਹੈਂ ॥ ਇਹਾਂ ਉਪਰਾਸ ਨ ਸੁਰ ਪੁਰ
ਬਾਸਾ ॥ ਸਭ ਬਾਤਨ ਤੇ ਰਹੈ ਨਿਰਾਸਾ ॥
੫॥ ਦੂਖ ਭੂਖ ਤਿਨ ਕੋ ਰਹੈ ਲਾਗੀ ॥ ਸੰਤ
ਸੇਵ ਤੇ ਜੋ ਹੈ ਤਿਆਗੀ ॥ ਜਗਤ ਬਿਖੈ
ਕੋਈ ਕਾਮ ਨ ਸਰਹੀਂ ॥ ਅੰਤਹਿ ਕੁੰਡ
ਨਰਕ ਕੀ ਪਰਹੀਂ ॥ ੬॥ ਤਿਨ ਕੋ ਸਦਾ
ਜਗਤ ਉਪਹਾਸਾ ॥ ਅੰਤਹਿ ਕੁੰਡ ਨਰਕ ਕੀ
ਬਾਸਾ ॥ ਗੁਰ ਪਗ ਤੇ ਜੇ ਬੁੱਖ ਸਿਧਾਰੇ ॥
ਈਹਾਂ ਊਹਾ ਤਿਨ ਕੇ ਮੁਖ ਕਾਰੇ ॥ ੭॥

ਪੁਤ੍ਰ ਪਉਤ੍ਰ ਤਿਨ ਕੇ ਨਹੀਂ ਫਰੈਂ ॥ ਦੁਖ ਦੈ
ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕੋ ਮਰੈਂ ॥ ਗੁਰ ਦੋਖੀ ਸਗ ਕੀ
ਮ੍ਰਿਤ ਪਾਵੈ ॥ ਨਰਕ ਕੁੰਡ ਡਾਰੇ ਪਛੁਤਾਵੈ
॥ ੮॥ ਬਾਬੇ ਕੇ ਬਾਬਰ ਕੇ ਦੋਊ ॥ ਆਪ
ਕਰੇ ਪਰਮੇਸਰ ਸੋਊ ॥ ਦੀਨ ਸਾਹ ਇਨ ਕੋ
ਪਹਿਚਾਨੋ ॥ ਦੁਨੀ ਪੱਤਿ ਉਨ ਕੋ ਅਨੁਮਾਨੋ
॥ ੯॥ ਜੋ ਬਾਬੇ ਕੇ ਦਾਮ ਨ ਦੈਹੈਂ ॥ ਤਿਨ
ਤੇ ਗਹਿ ਬਾਬਰ ਕੇ ਲੈਹੈਂ ॥ ਦੈ ਦੈ ਤਿਨ
ਕੋ ਬਡੀ ਸਜਾਇ ॥ ਪੁਨਿ ਲੈਹੈਂ ਗ੍ਰਿਹ ਲੂਟ
ਬਨਾਇ ॥ ੧੦॥ ਜਬ ਹੂਹੈਂ ਬੁੱਖ ਬਿਨਾ ਧਨ
॥ ਤਬ ਚੜ੍ਹੈਂ ਸਿਖਨ ਕਹ ਮਾਂਗਨ ॥
ਜੇ ਜੇ ਸਿਖ ਤਿਨੈ ਧਨ ਦੈਹੈਂ ॥ ਲੂਟ ਮਲੇਛ
ਤਿਨੂ ਕੋ ਲੈਹੈਂ ॥ ੧੧॥ ਜਬ ਹੁਇ ਹੈ ਤਿਨ
ਦਰਬ ਬਿਨਾਸਾ ॥

ਤਬ ਧਰਿਹੈ ਨਿਜ ਗੁਰ ਕੀ ਆਸਾ ॥ ਜਬ
ਤੇ ਗੁਰ ਦਰਸਨ ਕੋ ਐਹੈਂ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਕੋ
ਗੁਰ ਮੁਖ ਨ ਲਗੈਹੈਂ ॥੧੨॥ ਬਿਦਾ ਬਿਨਾ
ਜੈਹੈਂ ਤਬ ਧਾਮੰ ॥ ਸਰਿਹੈ ਕੋਈ ਨ ਤਿਨ ਕੋ
ਕਾਮੰ ॥ ਗੁਰ ਦਰ ਢੋਈ ਨ ਪ੍ਰਭ ਪੁਰ ਵਾਸਾ
॥ ਦੁਹੂੰ ਠਉਰ ਤੇ ਰਹੇ ਨਿਰਾਸਾ ॥ ੧੩॥
ਜੇ ਜੇ ਗੁਰ ਚਰਨਨ ਰਤ ਹੂਹੈਂ ॥ ਤਿਨ ਕੋ
ਕਸਟ ਨ ਦੇਖਨ ਪੈਹੈਂ ॥ ਰਿਧ ਸਿਧ ਤਿਨ ਕੇ
ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਹੀਂ ॥ ਪਾਪ ਤਾਪ ਛੂ ਸਕੈ ਨ ਛਾਹੀਂ
॥ ੧੪॥ ਤਿਹ ਮਲੇਛ ਛੂਹੈ ਨਹੀਂ ਛਾਹਾਂ ॥
ਅਸਟ ਸਿਧ ਹੂ ਹੈ ਘਰਿ ਮਾਹਾਂ ॥ ਹਾਸ
ਕਰਤ ਜੋ ਉਦਮ ਉਠੈਹੈਂ ॥ ਨਵੇ ਨਿਧਿ ਤਿਨ
ਕੇ ਘਰਿ ਐਹੈਂ ॥੧੫॥ ਮਿਰਜਾ ਬੇਗ ਹੁਤੋ
ਤਿਹ ਨਾਮੰ॥ ਜਿਨ ਢਾਹੇ ਬੁੱਖਨ ਕੇ ਧਾਮੰ ॥

ਸਬ ਸਨਮੁਖ ਗੁਰ ਆਪ ਬਚਾਏ ॥ ਤਿਨ
ਕੇ ਬਾਰ ਨ ਬਾਂਕਨ ਪਾਏ ॥ ੧੬॥ ਉਤ
ਅਉਰੰਗ ਜੀਅ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਯੋ ॥ ਚਾਰ
ਅਹਦੀਯਨ ਅਉਰ ਪਠਾਯੋ ॥ ਜੇ ਬੁੱਖ ਤਾਂ
ਤੇ ਬਚਿ ਆਏ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਪੁਨਿ ਇਨੈ
ਗਿਰਾਏ ॥ ੧੭॥ ਜੇ ਤਜਿ ਭਜੇ ਹੁਤੇ ਗੁਰ
ਆਨਾ ॥ ਤਿਨ ਪੁਨਿ ਗੁਰੂ ਅਹਦੀਅਹਿ
ਜਾਨਾ ॥ ਮੂਤ੍ਰ ਡਾਰ ਤਿਨ ਸੀਸ ਮੁੰਡਾਏ ॥
ਪਾਹੁਰਿ ਜਾਨਿ ਗ੍ਰਿਹਹਿ ਲੈ ਆਏ ॥ ੧੮॥
ਜੇ ਜੇ ਭਾਜ ਹੁਤੇ ਬਿਨੁ ਆਇਸੁ ॥ ਕਹੋ
ਅਹਦੀਅਹਿ ਕਿਨੈ ਬਤਾਇਸੁ ॥ ਮੁੰਡ ਮੁੰਡਿ
ਕਰਿ ਸਹਿਰ ਫਿਰਾਏ ॥ ਕਾਰ ਭੇਟ ਜਨੁ ਲੈਨ
ਸਿਧਾਏ ॥ ੧੯॥ ਪਾਛੇ ਲਾਗਿ ਲਰਿਕਵਾ
ਚਲੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਸਿੱਖ ਸਖਾ ਹੈਂ ਭਲੇ ॥

ਛਿੱਕੇ ਤੋਬਰਾ ਬਦਨ ਚੜਾਏ ॥ ਜਨੁ ਗ੍ਰਿਹ
ਖਾਨ ਮਲੀਦਾ ਆਏ ॥ ੨੦॥ ਮਸਤਕ ਸੁਭੇ
ਪਨਹੀਯਨ ਘਾਇ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਟੀਕਾ ਦੇਏ
ਬਨਾਇ ॥ ਸੀਸ ਈਟ ਕੇ ਘਾਇ ਕਰੇਹੀ ॥
ਜਨੁ ਤਿਨੁ ਭੇਟ ਪੁਰਾਤਨ ਦੇਹੀ ॥ ੨੧॥

ਦੋਹਰਾ ॥

ਕਬਹੂੰ ਰਣ ਜੂਝਿਓ ਨਹੀ ਕਛੁ ਦੈ ਜਸੁ ਨਹਿ
ਲੀਨ ॥ ਗਾਂਵ ਬਸਤ ਜਾਨਿਯੋ ਨਹੀ ਜਮ ਸੋ
ਕਿਨ ਕਹਿ ਦੀਨ ॥ ੨੨॥

ਚੌਪਈ ॥

ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਿਨੋ ਭਯੋ ਉਪਹਾਸਾ ॥
ਸਭ ਸੰਤਨ ਮਿਲਿ ਲਖਿਓ ਤਮਾਸਾ ॥
ਸੰਤਨ ਕਸਟ ਨ ਦੇਖਨ ਪਾਯੋ ॥
ਆਪ ਹਾਥ ਦੈ ਨਾਥ ਬਚਾਯੋ ॥ ੨੩॥

ਚਾਰਣੀ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥

ਜਿਸ ਨੋ ਸਾਜਨ ਰਾਖਸੀ ਦੁਸਮਨ ਕਵਨ
ਬਿਚਾਰ ॥ ਛੂ ਨ ਸਕੈ ਤਿਹ ਛਾਹਿ ਕੋ
ਨਿਹਫਲ ਜਾਇ ਗਵਾਰ ॥ ੨੪॥ ਜੋ ਸਾਧੂ
ਸਰਣੀ ਪਰੇ ਤਿਨ ਕੇ ਕਵਨ ਬਿਚਾਰ ॥ ਦੰਤ
ਜੀਭ ਜਿਮ ਰਾਖਿ ਹੈ ਦੁਸਟ ਅਰਿਸਟ ਸੰਘਾਰ
॥ ੨੫॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ
ਸ਼ਾਹਜ਼ਾਦੇ ਵ ਅਹਿਦੀਆ ਗਮਨ ਬਰਨਨੰ
ਨਾਮ ਤ੍ਰੈਦਸਮੇ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ
ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥ ੧੩॥ ਅਫਜੂ ॥ ੪੬੦॥

ਭਾਗ ਚੌਧਵਾਂ

ਚੌਪਈ ॥

ਸਰਬ ਕਾਲ ਸਭ ਸਾਧ ਉਬਾਰੇ ॥
ਦੁਖੁ ਦੈ ਕੈ ਦੋਖੀ ਸਭ ਮਾਰੇ ॥

ਅਦਭੁਤਿ ਗਤਿ ਭਗਤਨ ਦਿਖਰਾਈ ॥ ਸਭ
ਸੰਕਟ ਤੇ ਲਏ ਬਚਾਈ ॥ ੧॥ ਸਭ ਸੰਕਟ
ਤੇ ਸੰਤ ਬਚਾਏ ॥ ਸਭ ਕੰਟਕ ਕੰਟਕ ਜਿਮ
ਘਾਏ ॥ ਦਾਸ ਜਾਨ ਮੁਹਿ ਕਰੀ ਸਹਾਇ ॥
ਆਪ ਹਾਥ ਦੈ ਲਯੋ ਬਚਾਇ ॥ ੨॥ ਅਬ
ਜੋ ਜੋ ਮੈਂ ਲਖੇ ਤਮਾਸਾ ॥ ਸੋ ਸੋ ਕਰੋ ਤੁਮੈ
ਅਰਦਾਸਾ ॥ ਜੋ ਪ੍ਰਭ ਕਿਰਪਾ ਕਟਾਛ ਦਿਖੈਹੈ
॥ ਸੋ ਤਵ ਦਾਸ ਉਚਾਰਤ ਜੈਹੈ ॥ ੩॥ ਜਿਹ
ਜਿਹ ਬਿਧ ਮੈ ਲਖੇ ਤਮਾਸਾ ॥ ਚਾਹਤ ਤਿਨ
ਕੋ ਕੀਯੋ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥ ਜੋ ਜੋ ਜਨਮ ਪੂਰਬਲੇ
ਹੇਰੇ ॥ ਕਹਿਹੋ ਸੁ ਪ੍ਰਭੁ ਪਰਾਕ੍ਰਮ ਤੇਰੇ ॥ ੪॥
ਸਰਬ ਕਾਲ ਹੈ ਪਿਤਾ ਅਪਾਰਾ ॥ ਦੇਬਿ
ਕਾਲਿਕਾ ਮਾਤ ਹਮਾਰਾ ॥ ਮਨੂਆ ਗੁਰ
ਮੁਰਿ ਮਨਸਾ ਮਾਈ ॥

ਜਿਨ ਮੋ ਕੋ ਸੁਭ ਕ੍ਰਿਆ ਪੜ੍ਹਾਈ ॥ ੫॥
ਜਬ ਮਨਸਾ ਮਨ ਮਯਾ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਗੁਰ
ਮਨੂਆ ਕਹ ਕਹਿਯੋ ਸੁਧਾਰੀ ॥ ਜੇ ਜੇ
ਚਰਿਤ ਪੁਰਾਤਨ ਨਹੇ ॥ ਤੇ ਤੇ ਅਬ
ਚਹੀਅਤ ਹੈ ਕਹੇ ॥ ੬॥ ਸਰਬ ਕਾਲ
ਕਰਣਾ ਤਬ ਭਰੇ ॥ ਸੇਵਕ ਜਾਨ ਦਯਾ ਰਸ
ਢਰੇ ॥ ਜੋ ਜੋ ਜਨਮ ਪੂਰਬਲੋ ਭਯੋ ॥ ਸੋ
ਸੋ ਸਭ ਸਿਮਰਣ ਕਰ ਦਯੋ ॥ ੭॥ ਮੋ ਕੋ
ਇਤੀ ਹੁਤੀ ਕਹ ਸੁਧੰ ॥ ਜਸ ਪ੍ਰਭ ਦਈ
ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਬੁਧੰ ॥ ਸਰਬ ਕਾਲ ਤਬ ਭਏ
ਦਇਆਲਾ ॥ ਲੋਹ ਰਛ ਹਮ ਕੋ ਸਬ ਕਾਲਾ
॥ ੮॥ ਸਰਬ ਕਾਲ ਰੱਛਾ ਸਬ ਕਾਲ ॥
ਲੋਹ ਰੱਛ ਸਰਬਦਾ ਬਿਸਾਲ ॥ ਢੀਠ ਭਯੋ
ਤਵ ਕ੍ਰਿਪਾ ਲਖਾਈ ॥

ਐਂਡੋ ਫਿਰੋ ਸਭਨ ਭਯੋ ਰਾਈ ॥ ੯॥
ਜਿਹ ਜਿਹ ਬਿਧ ਜਨਮਨ ਸੁਧਿ ਆਈ ॥
ਤਿਮ ਤਿਮ ਕਹੇ ਗਿਰੰਥ ਬਨਾਈ ॥ ਪ੍ਰਥਮੇ
ਸਤਿਜੁਗ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਲਹਾ ॥ ਪ੍ਰਥਮੇ ਦੇਬਿ
ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੋ ਕਹਾ ॥ ੧੦॥ ਪਹਿਲੇ ਚੰਡੀ
ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨਾਯੋ ॥ ਨਖ ਸਿਖ ਤੇ ਕ੍ਰਮ ਭਾਖ
ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਛੋਰ ਕਥਾ ਤਬ ਪ੍ਰਥਮ ਸੁਨਾਈ ॥
ਅਬ ਚਾਹਤ ਫਿਰਿ ਕਰੋਂ ਬਡਾਈ ॥ ੧੧॥
ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਸਰਬ ਕਾਲ
ਕੀ ਬੇਨਤੀ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਚੰਦਸਮੋ ਧਿਆਇ
ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥ ੧੪॥
ਅਫਜੂ॥ ੪੭੧॥